

a 440 m

SOBRE EL NIVELL DEL MAR

(LA REVISTA D'OLOT)

2

PREU: 500ptes.

J U N Y
1 9 9 5

ANNA MANELLA

Intercultural '95

Entrevista: Isaac Barrueco
El Croscat: final de partida

Intolerància

Consell de redacció:

Margarida Castañer, Xavier Mas, Josep M. Reixach, Jordi Rovira, Albert Rubirola, Xavier Ruscalleda, Rosa Sans, Ricard Sargatal, Jordi Serrat.

Edició: Associació L'Au cal.ligràfica

Disseny: Kim Domene

Maquetació: Josep Manel Cortés

Fotografia: Elies Plana

Impressió: Impremta Aubert

Col.laboradors:

OPINIÓ:

Joan Barnadas, Albert Bramon, Joan Capdevila, Juli Clavijo, Antoni Mayans, Jordi Pujula, Àngel Parada, Esteve Corominas, Miquel Macias, Pere Masmitjà, Domènec Moli, Lluís Sacrest, Joan Serra.

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep Fargas, Tena Busquets, Xavier Ruscalleda.

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda, Francesc Pereira.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés, Carme Ortiz, Jordi Rovira, Albert Ruscalleda, Joan Viiallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti, Imma Merino, Manel Mitjà, Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro Carrizosa, Margarida Casacuberta, M. A. Gardella, Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal, Francesc Canalies, Josep Codony, Josep Guix, Joan Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

2

JUNY
1995

hi ha tres o quatre mots d'ús corrent que han acabat sent el refugi de tota posició política: democràcia, solidaritat, justícia, tolerància... De tant usar-les arbitràriament, com un recurs fàcil de posicionament en els marges legítims de la «decència», s'han acabat gastant fins al punt de no voler dir res. La realitat ens diu que, lluny d'assumir una veritable cultura democràtica, sobretot en la praxis, la virulència dels vots té un regust de venjança.

La tolerància tothom l'entén com vol, més aviat escombrant cap a casa. És el cas del sr. Garrido, director de La Comarca que s'ha permès la llicència d'amenaçar el PSC, retreient-los no haver posat publicitat al setmanari i no assistir a les presentacions d'Edicions El Bassegoda. Només ERC i CiU s'han salvat de la cremà, uns per bons opositors, els altres deu ser perquè manen.

Tolerar, disposició a admetre la diferència, i la dissidència, és clar, si no, no val. De tota manera és un mot trampós, perquè tolera qui pot, no pas qui vol. Ja ho deia en J.M. Terricabras, el filòsof, *la tolerància és un privilegi dels poderosos*.

Al marge de l'etimologia que, ves per on, sol ser molt sàvia, no ens hem d'estar de reclamar una més bona disposició per al diàleg. Hem d'adquirir l'hàbit de dialogar, de pactar també, de jugar a l'estira i arronsa perquè, finalment, les posicions més sòlides es tradueixin en fets, en acords, sempre sobre la base d'una bona argumentació.

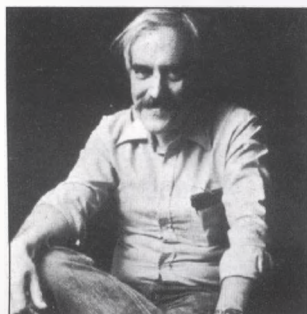
Les cares llargues del dia D, i també les més rialleres, denotaven un cert ressentiment, una contrarietat malsana. Hi ha com un sentit de casta en la política municipal, de clan, de família siciliana. O ets dels meus, o ets dels altres i això marca la línia de l'enemic. En el fons de tot això, hi ha desconfiança i vanitat; si desqualifiques el contrincant o l'interlocutor, si parteixes de la base que allò que et dirà no té valor, cap idea no creix. En l'àmbit de la política aquesta actitud té efectes catastròfics.

Aquest és l'any de la tolerància, una petita broma per recordar-nos que sempre, amb dignitat i elegància, fins i tot hem d'acceptar que ens diguin el nom del porc.

Davant de la contrarietat se'ns veu l'autèntica factura, el perfil exacte de la nostra tolerància real. Tolerar no vol pas dir només "tenir la gentilesa" d'aguantar un ruixat, la impertinència de l'altre, de fer veure que cap enfora tots som amics, sinó d'acceptar la veritable naturalesa de la diferència, inclosos els conflictes, les picabaralles i els insults. Altra cosa és la infàmia o la calúmnia perquè això ja són mostres d'autèntica mala llet.

Portada

La portada d'aquest segon número reproduceix un dibuix original de l'Anna Manel.la (Olot 1950), una de les pintores més personals de la nostra ciutat. La seva obra és d'una forta expressió dramàtica, reflecteix amb precisió les angoixes de l'home contemporani. Ha realitzat exposicions arreu de Catalunya, i també a Suècia i a Alemanya. És autora de l'escultura situada al carrer de St. Tomàs d'Olot.

Contraportada

La fotografia de contraportada és original de Pere Pons (Barcelona, 1934). Fill d'un rellotger afeccionat a la fotografia, en Pons sembla haver heretat una autèntica passió per la fotografia. Ha fet d'impressor, ha treballat per l'agència Climax i, finalment, s'ha especialitzat en la fotografia d'estudi, sobretot de *bodegons* i treballs publicitaris. Aquí a Olot ha fet treballs per Espuña, Indelma i moltes altres indústries.

6

La increïble irracionalitat del vot

Xavier Rusalleda

7

Eleccions maig 1995

Joan Albesa, Albert Rubirola, Xavier Mas

11

Faules

Domènec Moli

16

Intercultural '95

Abdeslam Chamla, Edmundo Sepa, Mans Unides

19

Entrevista: Isaac Barrueco

Xavier Rusalleda

24

El Croscat: final de partida

Dossier

31

La Universitat i els estudiants

Joan Olóriz

32

La motivació

Isabel Bars i Adriana Corominas

40

Una volta al món (2)

Jordi Güell i Xavier Morera

42

El museu

Jordi Rovira

44

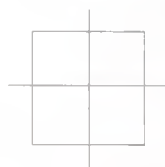
Liam O'Flynn a Olot

Antoni Mayans

47

Llibres

Antoni Mayans

Maig

(UN MES MONOLÍTIC)

1

Primer de maig insípid pràcticament a tot l'Estat. Manuel Díaz, "el cordobés", omple la Plaça de Braus d'Olot.

Tanca la Fira del Primer de Maig en un ambient d'eufòria.

S'inauguren els parcs de les Bisarques i de Pekín.

3

El conseller Roma confirma que el Túnel de Bracons es construirà. (Quan i com?)

El conseller de cultura inaugura la restauració dels Claustres de l'Hospici.

4

José Javier Dombriz, director general de carretres del MOPTMA inaugura el tram Besalú-Figueres i afirma que la variant de Castellfollit s'iniciarà el 1996

6

S'inaugura la polèmica autovia de Leitzaràn, al País Basc, tot un símbol de la resistència etarra.

Josep M. Capdevila, gerent d'Immobil·lària Pro Murfi SA és absolt de l'acusació de coaccionar per carta els treballadors de Privata.

7

Jacques Chirac és el nou president de la República francesa.

8

Avui fa 50 anys, l'Alemanya nazi es rendia davant les tropes aliades.

Més inauguracions pre-electoral a Olot: Plaça del Dr. Fleming, Plaça de Sant Francesc i Parc dels Ocells, al polígon de les Mates, en presència de F. Ventura, director general d'Arquitectura i Habitatge.

9

José M. Aldaya, empresari basc, és segrestat per ETA

12

Comença la campanya electoral. Seguint una

absurda tradició, els primers espases de cada formació enganxen els primers cartells. El temps, oportunament, desllueix l'exhibició.

Còctel molotov contra la seu del PP de Palamós.

15

Un terratrèmol de 4'5 graus sacseja mig Catalunya.

23

11 avis ingressen al Geriàtric del Montsacopa inaugurant *de facto* una obra polèmica.

Membres de la Casa cultural d'Andalusia comencen a construir la seu de l'entitat en uns terrenys cedits per l'Ajuntament.

24

8 excursionistes francesos perduts a l'Alta Garrotxa, són rescatats sans i estalvis.

26

Pere Verdaguer, escriptor del mes de maig, passa dues hores a Olot davant d'un públic tan escàs que feia feredat... i vergonya.

27

Jornada de reflexió, com a tot arreu, marcada pel partit Barça-Madrid.

Pep Camps inaugura a la Sant Iluc.

Pau Riba i Toti Soler actuen a Sant Salvador.

28

Eufòria a la seu d'Iniciativa-Els Verds, tranquil·litat a la del PSC, desencís a la d'ERC i un neguit pertinaç a la seu de CiU.

29

Ressaca electoral. S'endevinen pactes a mansalva. A Olot continua tot com sempre.

31

S'inaugura Olot Intercultural '95 sota la presidència d'Isabel Brussosa. Estranyament, els negres africans boicotegen el programa, llençant la consigna de no assistir a cap dels actes previstos.

L'ex-general xilè Manuel Contreras és condemnat a 7 anys de presó per la seva participació en l'assassinat, l'any 1976, d'Orlando Letelier.

La increïble irracionalitat del vot

V

ient els resultats de les eleccions aquí i arreu de l'estat, no puc deixar de pensar sobre quines són les veritables raons que impulsen la ciutadania a anar a votar i què els fa decidir qui votar.

Segons diuen els experts en processos electorals, les campanyes es fan per decantar l'opinió dels indecisos que representen entre un 12 i un 16% de l'electorat. Això ja ens podria fer pensar en l'oportunitat i la legitimitat d'una despesa milionària. Els grans mítings de partit no es fan per convèncer sinó per vèncer; són missatges adreçats directament a l'adversari per pujar el to de la contesa, per modificar la correlació de forces, per provar i comprovar el potencial discursiu (i corrosiu) dels contrincants.

Què pesa veritablement a l'hora d'anar a votar?

a) El sentit del deure? La consciència ciutadana? És probable que hi hagi un sector de ciutadans responsables que tinguin i sentin la necessitat d'anar a votar responent a un deure cívic, però també és probable que no sigui ni de bon tros la majoria.

b) La militància? Les raons de partit, el fet de sentir-se històricament vinculat a un determinat partit polític fa anar molta gent a votar. Aquest factor explicaria en un percentatge elevat, la fidelitat de vot.

c) El temps climàtic. Sembla -així ho diuen i ho temen els polítics- que un dia plujós o un dia d'excessiva bonança poden fer baixar o pujar l'índex de participació. Un factor ben poc ideològic, per cert.

d) L'estat anímic, l'humor del dia. L'efecte directe o indirecte de fets aliens a la política, com ara el resultat del partit Barça-Madrid del dia de reflexió.

Què pesa realment a l'hora de decidir qui votar?

a) La benignitat, la justesa del programa. Ben poca gent se'l llegeix. Fins i tot hi ha candidats que ignoren el contingut del seu propi programa.

b) La simpatia, l'elegància, la formosor del candidat. És evident que aquest és un factor determinant. El cas J.F. Kennedy ha passat als annals de la... electoral. La cara i la pinta del candidat crea incondicionals d'un i altre signe.

c) El costum. Hi ha qui vota els mateixos per pura rutina, perquè sempre ha votat esquerres, o dretes o convergències.

d) La coneixença, la familiaritat del candidat. El que és de casa, gairebé com de la família, franc i trempat i que,

a més, surt a la tele cada dos per tres.

e) L'animadversió, personal a casa, xenòfoba a la resta de l'Estat (com s'explica sinó el canvi de signe a Andalusia?)

f) La ignorància o la indefensió. Molts vots es guanyen als hospitals o a les llars del pensionista, es guanyen, no pas pels discursos, ni per les idees, sinó pel fet de tramitar el vot. El primer que arriba, guanya.

Què es pot deduir, primer, del fet que una ciutat com Olot que té una massa laboral del 60% voti la dreta moderada de CiU?

Es parla del nivell excepcional de benestar que es relaciona directament amb tendències conservadores. Es parla també de la poca entitat dels adversaris. Si no votes Convergència, qui pots votar, sinó -diuen els més pragmàtics.

Sap la gent del carrer que la campanya de CiU ha costat de l'ordre del 10 milions de pessetes, 5 la dels socialistes, un milió i escaig la d'ERC i 300.000.- ptes la d'IC-Els verds? Incideix a favor o en contra tenir consciència que allò que passa per ser una campanya institucional, és propaganda partidista encoberta?

Com es valora l'oportunisme del qui governa, aquí i arreu, en una mesura més o menys escandalosa, de concentrar totes les inauguracions possibles per *épatar* l'electorat. Quina lectura fa la gent del carrer dels milions que s'ha gastat l'Ajuntament (és a dir, amb els nostres diners) organitzant l'exposició "Parcs i Jardins" i l'encartament de la Comarca que, amb justícia, es van haver de tancar i retirar abans dels terminis previstos per il·legals?

Pensant fredament (?) en els resultats, no deixa de sorprendre que només amb el 29% de suport, hom pugui governar amb majoria absoluta, que el partit guanyador continuï sent el de l'abstenció amb un 38 %. Per què hi ha més de 8.000 persones amb dret a votar que renuncien a fer-ho? És deixadesa, desinterès, respon a una actitud de militància abstencionista, és un "vot" de càstig? Són interrogants sense resposta, uns interrogants que amaguen la veritable clau de la participació democràtica. La cultura democràtica passa per aquí justament, per l'esforç institucional i el dels partits polítics a rebaixar l'abstenció al mínim possible.

Xavier Rusalleda

Eleccions municipals maig 1995

Bases per a una interpretació.

l'hora de plantejar-se una valoració dels resultats de les passades eleccions, pel que fa a La Garrotxa i, molt especialment, a Olot, cal tenir a l'abast un seguit de dades i de referències de l'evolució de les diferents eleccions municipals, per tal de facilitar les

interpretacions i anàlisis, ja de caire més subjectiu i polític, que se'n puguin derivar.

Això és el que es proposa en el cas de la Ciutat d'Olot, on l'anàlisi a partir de la divisió en les diferents seccions electorals, moltes vegades amb una certa homogeneïtat social, de barri,..., donen peu a una visió més enllà de la purament electoral. Per tal de simplificar i fer més aclaridora l'explicació s'han utilitzat tant les referències d'identificació concreta de les respectives zones a l'hora de diferenciar les diverses seccions electorals. També s'han considerat agrupades, per a les comparacions, les seccions 2.3 i 2.5 (Oficina de Colocació) i 5.4. i 5.5. (Sant Roc).

El cens i la participació

Per a l'anàlisi que es proposa val la pena tenir en compte uns aspectes previs prou significatius, tant pel que fa al

cens electoral de l'any 1995 com als índexs de participació. En aquestes eleccions s'ha partit d'un cens amb un total de 22.325 electors; això representa un increment del 4,5% respecte al de l'any 1991; aquest increment no es distribueix regularment: Les seccions electorals que tenen un major increment en el seu cens són la 4^a.2^a (Bisaroques), 5^a.1^a (Maria Reina) i 1^a.4^a (Formació Professional). També augmenten per sobre de la mitjana, Les Fonts, Oficina Ocupació, Bonavista i Sant Roc.

Contràriament, hi ha seccions que perden població, les més significatives són la 4^a.1^a (Belles Arts), 1^a.1^a (Centre Excursionista), 2^a.1^a (Patronat de Turisme) i 1^a.2ª Casal Marià. A part de les possibles correccions de caràcter tècnic, aquestes dades donen una certa radiografia de la localització dels barris amb les generacions de votants més

joves. Veure on pot haver anat a parar aquest vot és important per entendre el comportament dels nous electors.

La participació mitjana en les eleccions municipals de 1995 ha estat del 62,84%, lleugerament superior a la de l'any 1991, que va ser del 61,25%. En valor absolut han votat 948 electors més que l'any 1991, incloent-hi,

evidentment, els nous electors. Els índexs més elevats de participació, per sobre del 65%, s'han donat a Formació Professional, Casa de Cultura, Sant Miquel i Sant Roc; a l'any 91, pel contrari, únicament Sant Miquel presentava una participació superior a la mitjana.

Els índexs més baixos de participació, per sota del 60%, han estat al Teatre Principal, Cor de Maria, Belles Arts i a Les Mates; l'any 91 el panorama era força semblant, amb l'afegit de Bonavista i l'Estació.

Els partits i els resultats

Fem ara un breu repàs de cada força política, considerant les diferents seccions i posant de manifest aquelles més o menys favorables en cada cas, així com les diferències més significatives respecte l'any 1991. Les dades que s'han utilitzat ho són en percentatge respecte dels vots emesos.

Convergència i Unió perd quasi bé dos-cents vots i, en percentatge, un 4,74%, si bé manté encara un percentatge elevat, del 46,51%, que li permet mantenir la majoria absoluta malgrat la pèrdua d'un regidor.

Els millors resultats, a l'entorn o per sobre del 50%, els obté a quasi bé totes les seccions del districte primer: Teatre; Casal Marià i Formació Professional, al Patronat de Turisme, Bonavista, Bisaroques, Maria Reina i Estació. Pel contrari, els resultats menys favorables són a l'Oficina d'Ocupació, Sant Miquel i Sant Roc.

Respecte l'any 1991, CIU presenta un descens quasi bé generalitzat amb l'única excepció important de l'Escola de Belles Arts, on té un increment notable, i amb les del Patronat de Turisme i l'Oficina d'Ocupació.

Les seccions on el descens és més acusat són les de Formació Professional, Bonavista, Les Fonts, Sant Pere Màrtir i Estació.

Podríem dir que CIU conserva el vot del centre de la ciutat i dels primers eixamples però que no rep amb la mateixa intensitat el dels barris més apartats i, sobretot, el dels nous votants. Probablement, la menor participació en les àrees teòricament més favorables explica una part del

descens.

En tot cas, veient els resultats comparatius de les diferents eleccions municipals des del 1983 fins ara, apareix la imatge d'un final d'etapa (o de cicle, com se sol dir ara), que tindria el seu punt culminant l'any 1987 amb més de vuit mil vots del 60%, fins als sis mil cinc-cents vots i el 46,5% del 1995; són més de mil vuit-cents vots perduts, quasi bé un 15%, sota l'Alcaldia de Pere Macias. Malgrat tot, no cal oblidar-ho, manté la majoria absoluta.

El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) incrementa els seus vots en uns set-cents seixanta i en percentatge ho fa en 2,34 punts, superant el 27% del total; malgrat aquest increment no varia el nombre de regidors assignat.

El PSC obté els seus millors resultats, per sobre del 30% a l'Oficina d'Ocupació, Cor de Maria, Sant Miquel i sobretot a Sant Roc, on arriba al 50%

Pel contrari, els pitjors resultats, per sota del 20%, els rep a tot el sector centre, Centre Excursionista, Casal Marià i Teatre Principal, Patronat de Turisme i Casa de Cultura.

Respecte l'any 1991 els majors increments de vots els rep a Bonavista, Les Mates, L'Estació i Bisaroques. Per contra, és al Centre Excursionista, Teatre i Casa de la Cultura on registra un descens dels percentatges.

Tampoc en el cas del PSC hi ha grans canvis en el repartiment del seu vot; en efecte, es manté la implantació desigual, amb força als barris de Sant Roc i Sant Miquel, però també amb un pes específic important al Cor de Maria i Les Mates i, segons aquests darrers resultats, amb ascens a Bonavista, Bisaroques, Les Fonts i Sant Pere Màrtir. Aquesta distribució de les seccions, comparada amb les dades de localització dels nous electors i de la participació donaria a entendre que una part dels nous electors podrien haver optat per la candidatura del PSC al qual la distribució de la participació també hauria afavorit.

La visió conjunta del període 1983-1995 pel que fa al PSC és especialment difícil per les candidatures unitàries de 1983 (CUE: PSC, ERC i PSUC) i del 1987 (EPP: PSC i PSUC). Tanmateix, des del mínim històric de 1987, i fent la simplificació d'assignar els resultats únicament al PSC, aquest partit ha recuperat més de mil cent votants i quasi bé vuit punts, del 19 al 27%.

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) incrementa els seus resultats en més de quatre-cents vots i en 2,29 punts, passant del 10% del total; malgrat aquest notable increment no varia el nombre de regidors assignats. ERC obté els seus millors resultats a Formació Professional, Casal Marià, Estació, Bisaroques i Les Fonts; les seccions menys favorables són les de Sant Roc, Sant Miquel, Cor de Maria, Casa de Cultura i Oficina d'Ocupació. Respecte l'any 1991, ERC té un increment molt homogeni en les diferents seccions, en especial al Casal Marià, Formació Professional, Les Fonts i Maria Reina.

En general, ERC presenta una implantació relativament homogènia a totes les seccions, amb la notable excepció de Sant Roc. Els increments més notables els recull a les seccions que han incorporat nous electors.

També amb l'excepció del que va representar la CUE de l'any 1983, l'evolució del vot municipal d'ERC presenta un increment de més de cinc-cents electors en el període 1987-1995 (aproximadament un 55%), i passa del 6,86%

del total al 10,73% actual.

El Partit Popular (PP) incrementa els seus vots en uns dos-cents quaranta i en percentatge ho fa en 1,36 punts, quedant-se en un 7,5% del total; conserva així l'únic regidor que ja tenia a l'Ajuntament.

El PP té els millors resultats al Centre Excursionista, Casal Marià, Patronat Turisme, Casa de Cultura i Belles Arts. Pel contrari, els menys favorables són a Formació Professional, Oficina Ocupació, Bonavista, Sant Miquel, Bisaroques, Les Fonts, Estació i Sant Roc.

Respecte l'any 1991, i sense tenir en compte un possible (i no confirmat) traspàs del vot que aquell any va recollir el CDS, la variació del vot del PP és molt desigual, amb baixades importants al Teatre Principal, Cor de Maria i Belles Arts i pujades al Centre Excursionista, Sant Pere Màrtir i Sant Roc.

L'evolució del PP al llarg del període 1983-1995 és molt lleugera, ja que s'ha mantingut a l'entorn del 6,5%, pujant

fins al 7,5% en les darreres eleccions.

Finalment, Iniciativa per Catalunya (IC) amb els Verds és l'única novetat quant a les forces polítiques amb representació, ja que obté un regidor en haver incrementat els seus vots en quasi bé tres-cents (representa quasi un 60%), passant del 3,92% al 5,70%.

Els percentatges més alts de vot d'IC els obté al Centre Excursionista, Casa de Cultura, Oficina d'Ocupació, Les Fonts, Sant Pere Màrtir i Sant Roc; pel contrari, els menys favorables són al Casal Marià, Sant Miquel i Belles Arts.

Respecte l'any 1991, IC incrementa els seus percentatges de manera generalitzada amb les soles excepcions de Belles Arts i Les Mates. L'increment més notable el té a la Casa de Cultura, a l'Oficina d'Ocupació, Les Fonts i a l'Estació.

Reflexions finals

Si bé el panorama final que resulta de les eleccions municipals de 1995 no ha variat gaire respecte d'on es partia s'intueixen uns corrents de fons que no cal oblidar i que s'enuncien esquemàticament, tant pel que fa a la comarca com a Olot:

* A nivell dels municipis de La Garrotxa s'ha assistit a una escenificació força elaborada de la batalla dins de la coalició de CIU. Els exemples de Sant Joan les Fonts i la Vall d'en Bas, amb les llistes oficials, amb suport d'Unió, i les oficinoses, amb suport de Convergència, són prou significatius. Caldrà veure cap on s'encaminen les preses de posició en els propers mesos i no pas especialment a la

Garrotxa que, en aquest sentit, haurà servit una mica de conillet d'índies.

* La presentació de llistes independents, amb gent jove o progressistes en municipis acostumats a tenir llista única o a majories indiscutides és un bon símptoma, sobretot quan aquestes candidatures tenen programes, idees i ganes de fer les coses ben fetes. En un moment difícil de la vida pública és esperançador veure nous «polítics» que s'hi incorporen.

* Tanmateix, però, en el conjunt de la comarca, CIU continua sent el primer partit, i el PSC, amb un notable esforç d'increment de llistes, el segon a distància. La resta de partits pràcticament no apareixen, amb l'excepció que podrà esdevenir clau d'ERC a Sant Joan les Fonts.

* Pel que fa a Olot, a manera de resum i per tal de no repetir les consideracions ja efectuades: CIU manté una majoria justa, tot continuant un llarg procés d'erosió que arriba al final si es vol mantenir una situació còmoda com ara. Caldrà procés de renovació d'idees i cares a mig termini. L'etapa Arcadi-Macias-Brussosa ha arribat al final? El PSC es manté i millora resultats, malgrat els mals auguris. Consolidat el nom després de diferents alternatives més o menys unitàries, el procés d'implantació dóna bons resultats. Però si l'objectiu no és ser el primer partit de l'oposició, caldrà entrar en sectors encara poc receptius i definir clarament una alternativa de govern. La posició és bona per intentar-ho i l'obligació és ineludible.

ERC no avança en nombre de regidors malgrat que ho fa en vots. Té una implantació homogènia i un espai per ocupar aprofitant, qui sap, el desgast de CIU. Necessitat també d'aclarir estratègies i afinitats, més enllà de les personals. El PP no aprofita ni aquesta vegada l'empenta popular d'arreu, ni amb l'operació de la llista i amb la desaparició del CDS. És el sostre d'en Trincheria o és el sostre del PP? Té un paper a jugar el PP en el govern de la ciutat? També aquí caldran novetats si es vol superar la soledat de l'escó consolidada d'anys ençà.

IC-Els Verds entra a l'Ajuntament, no per primera vegada ja que l'any 1979 hi havia un regidor del PSUC. El perfil del candidat electe és totalment marcat pel vessant ecologista; caldrà veure si la coalició va més enllà de la tàctica electoral i quines són les posicions respectives enfront dels diferents temes. De moment, la novetat i la incògnita van juntes.

* Un darrer exercici per acabar: si a algú se li acudís de fer una operació imaginària de sumar els vots de les forces d'esquerra (PSC-ERC-IC/Els Verds) obtinguts en aquestes eleccions, recordant en certa manera l'esquema de la CUE de l'any 1983, s'obtidrien més vots i un percentatge més alt que el que es va obtenir en aquell moment; de tota manera CIU continuaria amb la majoria (i).

OLOT, juny 1995

Joan Albesa

Els fets ja s'han escrit

La contesa electoral del passat dia 28 ens ofereix molts elements de reflexió, moltes lectures. És força normal que després d'una convocatòria com aquesta, després d'haver viscut uns mesos políticament força moguts, es deslliurin les valoracions

i les teories més diverses. Tots els intruments d'informació i d'opinió han anat plens aquestes darreres dates. També el polític de les diverses formacions s'han afanyat a afirmar el positiu que ha resultat per a la seva tendència el repartiment dels vots: uns perquè han augmentat el percentatge, d'altres deuen el seu èxit pel fet de mantenir-se i els darrers celebren no haver-ne perdut més del compte; tothom ha resultat vencedor. Això, als votants, ja no ens resulta gens estrany, és un costum tan arrelat com el de la mateixa democràcia.

Triar els regidors i els batlles que han de governar els nostres ajuntaments ens enfronta a una de les eleccions més interessants i més properes, coneixem molts dels candidats a nivell personal o en tenim una bona referència i, malgrat que no estiguin en funcionament les llistes obertes, sabem força bé amb qui ens juguem els calés.

El polític Aznar ho ha repetit aquests dies: entrem en una nova etapa, en aquest tombant de segle la gent ha oblidat vells temors i velles rancúnies i ens disposen per a donar un tomb polític. Pels catalans aquestes frases, aquestes prediccions, ens sonen a mofa. Com podem creure que s'han oblidat rancúnies si qui ho diu està fonamentant la seva campanya en la crítica i l'odi a Catalunya i els seus drets històrics; molts cops aquest és el seu únic distintiu. Els hereus de la dictadura espanyolista més sagnant i terrible a la qual ha estat sotmès el nostre poble, aquests darrers segles, volen fer creure que s'han rentat la cara i que són capaços de menar els nostres destins sense que poguem sentir por. Cert que molts dels pobles de la resta de l'Estat els estan donant corda, però a casa nostra és ben diferent: perdonar i no oblidar, la història es va escrivint, però el fet ja ho estan d'escrits.

La distribució dels vots també ens deixa ben palès que les opinions s'estan radicalitzant; les fronteres que divideixen la societat pel que fa a la qüestió nacional i social cada cop són més pronunciades; de fet, estan obligant partits i polítics a definir-se o a quedar tothora retratats.

Els temps que s'acosten podran ser especialment importants pels catalans i l'esdevenidor ens pot enfrontar a una vella lliçó d'història: Europa, avui per avui, no és capaç de garantir res, ni tan sols la llibertat, ni tan sols la pau.

Xavier Mas

El monstre adormit

M

olts han estat els analistes que han estudiat els resultats de les darreres eleccions municipals i autonòmiques i moltes les causes adduïdes per explicar la davallada socialista i la pujada del Partit Popular. Es comenta que els socialistes han pagat el desgastament de tants anys de poder, els casos de corrupció, els Gal, la falta de reflexos dels seus líders... i que han perdut, excepte a Catalunya, el vot de les classes mitges, dels professionals

i del jovent, sobretot a les grans ciutats, amb tot el que això comporta de pèrdua de vot dels sectors de població més ben informada políticament. La pujada del PP respondria a la necessitat de canvi, gairebé a la catarsi que experimenta la societat espanyola, a l'apropiació de gran part del centre polític i òbviament als errors dels seus contrincants polítics.

Hi ha, però, un element que no ha estat, al meu entendre, suficientment analitzat, probablement d'una manera premeditada. Em refereixo al cost electoral que ha suposat per als socialistes, a la resta de l'Estat Espanyol, el pacte de legislatura amb els nacionalistes catalans. Se'm fa difícil d'entendre, d'una altra manera, la pujada espectacular del PP en aquells municipis més refractaris a admetre el fet diferencial català. Em refereixo, sobretot, a Salamanca, València, Saragossa, les capitals andaluses i extremenyas i probablement Madrid. Com s'explica si no que una persona d'esquerres, que ha votat socialista durant quinze anys, a l'hora de castigar-los no voti IU sinó el PP?

La idea que González és hostatge de Jordi Pujol ha calat profundament en molts sectors de la població espanyola. Quan Jordi Pujol afirma que pacta per assegurar l'estabilitat econòmica i la governabilitat del país no se'l creuen. Pensen que els catalans no són generosos i que només recolzen el Govern de Madrid per interessos propis, en detriment de les altres autonomies. És veritat que Jordi Pujol amb la seva política ambigua i victimista ha propiciat, més en el passat que en el present, aquest convenciment i que les reivindicacions independentistes i les pancartes contra Laudrup, per citar un exemple recent, no ajuden a generar un clima de confiança. Però, també és veritat que una colla de polítics irresponsables han atiat el foc del nacionalisme espanyol - que s'afirma principalment en base a l'anticatalanisme - per aconseguir una colla de vots. Julio Anguita i, en general, tot Izquierda Unida, en les passades eleccions autonòmiques andaluses, José Maria Aznar, Vidal-Quadras i alguns destacats «guerristes» no han dubtat de posar en perill la convivència per aconseguir més poder institucional. Els atacs, en aquest context, a la LLei de Normalització Lingüística han estat especialment greus i no vull pensar què hauria succeït si el Tribunal Constitucional, sembla ser que per un gir d'última hora, no l'hagués declarat constitucional.

L'episodi més recent d'aquesta «croada» el va protagonitzar José Maria Aznar la nit electoral quan va demanar a la multitud de joves que l'aclamaven, amb banderes espanyoles, un respecte per a l'adversari. Els joves cridaven: «Pujol, enano, aprende el castellano». Aquest país no es pot permetre el luxe de tenir polítics irresponsables que desvetllin el monstre adormit.

Catalunya, majoritàriament, és solidària. Contribueix, mitjançant la política fiscal, al desenvolupament de l'Espanya pobra i està d'acord, també majoritàriament, amb el projecte constitucional i europeïsta de l'actual Estat Espanyol. Els catalans hauríem de fer l'esforç, una vegada més, d'explicar-ho i la resta de l'Estat, i els seus polítics, haurien de fer l'esforç d'entendre-ho.

Albert Rubirola

Es una antiga fleca especialitzada en l'elaboració del tortell i la coca de llardons típics d'Olot.

Sant Rafael, 5 - Tel. (972) 26 08 59
OLOT (la Garrotxa)

Elaboració pròpia d'embotits
c/ Roser, 5 - Tel. 26 10 61
17800 OLOT (Girona)

CINE ESPAÑA

PROXIMAMENT
REESTRENA

LOS PÁJAROS

DE

ALFRED
HITCHCOCK

Un cas com un cabàs

A les darreries del segle XX, l'ús que hom feia de la tot just estrenada democràcia era d'un pintoresc que avui et fa caure d'esquena. S'entén perquè, en la memòria de tothom hi quedaven les restes de la trista situació viscuda en temps de la dictadura del senyor Francisco. El feixisme, com s'anomenava la filosofia política abraçada pel dictador, havia deixat els carrers plens de gent que se sentia, fins i tot inconscientment, frustrada, dictadors de butxaca que es delien per fer valer la seva ignorància, rancor i impotència. Expliquen els papers una faula sobre les facècies viscudes entorn de les eleccions de 1995, precisament quan acabava de néixer el número 1 d'aquesta revista. Sembla que la direcció del Setmanari que llavors s'editava a Olot, va decidir donar protagonisme al cap de la força majoritària, de dretes, cosa que sembla normal, tenint en compte el tarannà de la publicació, sempre al costat dels guanyadors, i, curiosament, al cap d'una petita oposició que llavors ostentava l'Esquerra Republicana, embrió del gran partit que portaria la nostra nació cap a la llibertat. El cap de l'oposició majoritària que pertanyia a un partit que en aquell temps s'anomenava socialista, es va creure en el dret de demanar explicacions davant d'aquesta collonada. "Que potser vens a les meves presentacions de llibres? Que potser m'has fet mai cap anunci al meu setmanari comarcal? Aquesta fou l'extranya explicació que se li va donar. Avui seria incompreensible. Furgar en la història té aquestes coses, et trobes davant de fets genials i també davant d'altres que ens fan venir totes les vergonyes. Per entendre la resposta ens hauríem de situar en un temps en què el diner era i ho representava tot, en una societat on gent com aquest "director de revista" existien com un record de l'edat mitjana, davant la complaença d'un partit en el poder que anteposava els vots a qualsevol ètica, parany en què incompreensiblement va caure, també, una formació política tan important com l'Esquerra, ja que no trobem cap testimoni escrit que indiqui que no acceptés el joc. Hauria de passar molt de temps, fins a tombar un nou segle perquè els valors de la intel·ligència i de l'ètica es possessin per damunt de l'adulació i l'estupidesa. Potser aquesta també és una de les raons de per què, fa un segle, en aquelles eleccions va tornar a guanyar l'abstenció.

El Faulador: MOLI
Maig del 2005

Macias, alcalde

Un cas de política-ficció

O iniciativa - Els verds ha aconseguit, de forma sorprenent, la majoria absoluta a Olot. L'esfondrament de CiU i la notable davallada del PSC només s'expliquen per l'excés de confiança generat en aquest darrer mandat.

La gent no és tonta i aquest cop ha sabut triar. Macias, completament aclaparat, declarava que volia ser l'alcalde de tots -és lògic, tots ho diuen- defugint el personalisme castrant que ha estat marca de la casa durant tants anys - això ja no ho diuen tots.

ERC, que en una altra cojuntura estaria pixant colònia perquè ha augmentat de 700 vots respecte de les últimes eleccions i té un regidor més, ha rebutjat entrar a l'equip de govern. IC-Els verds que no són rancorosos han acabat pactant amb Convergència que assumirà les regidories de Parcs i jardins, Benestar social i la recentment creada regidoria de la dona. Albert Bramon ha declarat que continuarà en la línia de fer una oposició constructiva, civilitzada, i que no desestima recolzar l'equip de govern en algunes qüestions puntuals, com la modificació del traçat del Vial Sant Jordi, que passarà a ser la Rambla dels caputxins.

En la sessió d'investidura, Miquel Macias va fer un discurs ingenu, però contundent. *No he vingut aquí per fer política, però faré política. No m'agrada manar, però si molt convé també ho faré.*

L'únic i sempitern regidor popular va fer un al·legat nacionalista, condemnant la niciesa dels electors i alertant sobre el perill comunista. "Espanya és una realitat o no serà" -va dir amb fermesa.

El cas d'Olot ha estat tractat més de deu minuts seguits a TV3. Els analistes, com ara l'Enric Tintorer, en Martí Boada i el mateix Puigbó, li han donat totes les voltes possibles. Apuntaven que el fet podia tenir a veure amb la síndrome Galleguí, el rom de casa, per allò dels efluis tardorals, i vinculaven el fenomen retroiniciatiu a una imminent erupció del volcà Croscat. El nou cartipàs municipal ha quedat configurat atípicament així:

Alcaldia i regidoria medioambiental: Miquel Macias

Participació ciutadana: Josep M. Fargas

Cultura: Gabriel Alcalde

Formació i ensenyament: Teia Roca

Comerç i nucli antic: Miquel Pérez

Treball i activitats econòmiques: Xavier García

Política social: Esteve Ràfols

Joventut: David Sucarrats

Solidaritat i cooperació: Manel Compte

Tres subregidories: Parcs i jardins: Pere Macias. Benestar sòcio-cultural: Isabel Brussosa. Regidoria de la dona: Pilar Solà.

Ben pensat, no ens aniria pas tan malament.

Xavier Ruscalleda

Com més petita és la nou, més fressa remou

Certament, les eleccions municipals han acaparat tota l'atenció dels mitjans de comunicació fins ben acabat el mes de maig. Durant la campanya electoral, l'atenció s'ha centrat en els municipis de Sant Joan les Fonts i de la Vall d'en Bas, tot i que el desenllaç era previsible. Ara, però, ja en sabem els resultats i la veritat és que el panorama polític garrotxí no ha canviat pas gaire, amb l'excepció de la sorpresa final a Sant Feliu de Pallerols. Acabats els comicis, la premsa torna progressivament a la rutina diària, tot informant de petits fets que, per la seva suposada poca incidència, aquest mes han estat eclipsats per l'allau d'informació electoral. De vegades, però, la insignificància és només aparent, i les conseqüències d'aquests fets no necessàriament han de ser immediats. I és que ja se sap, com més petita és la nou...

Els mossos de l'oli

"Els mossos d'esquadra es desplegaran a la Garrotxa durant l'any 1996, però no em correspon a mi avançar criteris sobre la data concreta". Així es va manifestar el Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, Xavier Pomés, després d'haver inaugurat les obres de rehabilitació de la Casa de la Vila de Besalú. Segons Pomés, la Garrotxa no serà ni l'última ni la penúltima comarca on es desplegaran els mossos, i això ja és tot un consol. Segons sembla, els criteris per a definir les comarques que tenen prioritats es coneixen, segons Pomés, amb el terme de "bassa d'oli", nomenclatura no gaire sorprenent si tenim en compte que el tema és força complex, i Pomés, sobretot, ha d'evitar relliscar.

Colla..què?

Crèiem que la polèmica de l'estiu passat sobre el nom dels túnels havia quedat resolta quan el president Pujol els va inaugurar tot dient, més o menys, "declaro oberts els túnels del Capsacosta". Els botiguers de Sant Joan les Abadesses, però, maldaven per aconseguir el seu objectiu: canviar el nom de Capsacosta pel de Collabós, una petita muntanya força apartada dels túnels i per acabar-ho d'adobar adscrita al terme de la Vall de Bianya. Els fets es consumaren a mitjans de maig quan, de cop i volta, sense dir res a ningú, la Direcció General de Carreteres va canviar el rètol de "Capsacosta" pel de "Collabós", aprofitant que tothom estava massa enfeinat amb la campanya electoral. Ara, mentre l'alcalde de Bianya recla-

ma explicacions sense sortir-se'n, els botiguers de Sant Joan les Abadesses estan més que satisfets.

Esperem que tot plegat no degeneri en una picabaralla entre dos comarques veïnes, perquè de solucions n'hi ha per a tots els gustos: que el túnel es digui "Collabós" però es denomini al conjunt com a "Túnels del Capsacosta"; que s'anomeni "Puig de les Tres Fonts", nom de la muntanya que han foradat; o que, senzillament, els tornin a tapar. Tornarem a viatjar més lentament, però almenys ho farem en pau.

Col.locats al servei de la col.locació

A principis de maig, va entrar en funcionament el Servei Català de Col.locació, amb l'objectiu de facilitar les gestions tothom qui busqui feina, així com a les empreses necessitades de treballadors. En aquesta primera fase, s'han posat gairebé una dotzena de punts de servei a la Garrotxa: a Santa Pau, la Cooperativa la Fageda, que actua com a centre cooperador de formació professional; a Besalú, l'agència Bassols, com a gestoria administrativa; i a Olot l'Institut de Formació Professional, l'Escola Pia, el Centre d'Estudis Olot i el Sersa-Cepfo, com a col.laboradors de formació ocupacional; l'empresa Branca en qualitat de gabinet d'orientació; les gestories Perez i Teixidor com a graduat social i gestor administratiu, respectivament; i l'Oficina dels serveis a la Joventut, com a punt d'informació.

El Servei Català de Col.locació és realment una eina eficient contra l'atur, ja que si tenim en compte l'índex de desocupats de la comarca, de ben segur aquests centres d'atenció aviat es trobaran desbordats de feina, no do-

naran l'abast i es veuran amb la necessitat de contractar més personal, amb la consegüent reducció de l'atur. Això és feina ben feta!

Els contenidors perjudiquen

Segons s'ha fet públic, el Consell Comarcal de la Garrotxa pensa reparar, abans de l'estiu, seixanta contenidors de llaunes, per a la posterior recollida i reciclatge. Fa uns anys, varen començar a sorgir arreu, contenidors per al vidre. Més tard els de paper, i no fa gaire els receptacles per a les piles també es feren un lloc a la llista de mobiliari urbà. Ara arriben els contenidors de llaunes, i a més, la majoria d'ajuntaments s'encarreguen de recollir els electrodomèstics i els mobles de qui se'n vulgui desfer. Però tot té un preu, i el d'estar tan sensibilitzats pel tema

ambiental, ha estat la desaparició d'oficis tan entranyables com el de drapaire o el dels parracaires. Senzillament, no han pogut competir amb les iniciatives de concienciació medioambiental promogudes pels municipis. Afortunadament, no tot està perdut, perquè els ex-drapaires podran acudir, a partir d'ara, al Servei Català de Col·locació, o mai més ben dit, fer un curset de "reciclatge".

Cyber-revista info-comarcal

El setmanari "La Comarca d'Olot" enceta aquest mes un servei de base de dades amb suport informàtic, on es podrà trobar informació referent al contingut de l'últim número de la publicació, així com dades d'interès de la Garrotxa. En un futur, els promotors d'aquest projecte sense precedents a la premsa local catalana, preveuen completar l'oferta amb informació d'àmbit institucional, fons de l'arxiu del setmanari, jocs, publicitat, servei de missatges, etc. Per accedir-hi, només cal disposar d'un ordinador compatible amb els del setmanari, un aparell de mòdem i un telèfon, per tal de connectar-los amb el BBS (Bulletin Board System) de "La Comarca d'Olot". Segons el seu director, Antoni Garrido, el servei neix del convenciment que els mitjans de comunicació s'han d'anar adaptant a les noves tecnologies.

Antigament, eren els canvis els que anaven a remolc de l'home. Actualment però, és l'home qui no pot assimilar els nous avenços tecnològics. Amb els seus avançats mitjans, el setmanari comarcal obre un camí semblant al del Teletext, que només algunes cadenes televisives de l'Estat s'han pogut permetre el luxe de tenir. Mentre, des de la redacció de "a 440 m sobre el nivell del mar", ens plantejem la possibilitat de fer públics els nostres números de telèfon, per poder llegir els esborranys dels articles a tothom qui ens truqui. Farem el possible.

La inauguració més rendible

És un fet habitual, que en període de campanya electoral, les inauguracions estiguin a l'ordre del dia. Realment costa de creure que algun municipi de la Garrotxa se n'hagi escapat, ja que és ben sabut que les inauguracions són una eina de propaganda electoral a tenir molt en compte, i Olot no podia ser diferent.

Fent un petit recompte del que s'ha inaugurat a la capital garrotxina, sense voler ser exhaustius, tenim l'obertura, el dia 10 de maig, dels serveis del pavelló polivalent olotí. Tres dies abans, l'alcalde d'Olot, Pere Macias, inaugurava la remodelació de la plaça del doctor Fleming; pel maig també s'inauguraven els lavabos i vestidors del recinte de l'estació; el geriàtric Montsacopa obria finalment les seves portes; i Olot disposava encara de tres places més: el parc dels Ocells, el parc de les Bisarroques, el parc de Pequín i la plaça de Sant Francesc. A més, després de deu anys de treballs, el vial Sant Jordi ja és una realitat.

De tot aquest reguitzell de noves obres, la premsa n'ha fet un seguiment acurat. Incomprendiblement, però, ha mantingut en segon terme els treballs d'asfaltar i pintar que s'han fet a l'avinguda Santa Coloma. Aquesta obra no tindria res d'especial, si no fos pels aparcaments que han pintat, de manera intermitent, a ambdós costats de la carretera, i que obliguen el conductor a fer infinitat de cops de volant, si vol mantenir-se en el carril que li és propi.

És realment una prova d'astúcia i facilitat en el maneig del volant, que potser té la finalitat d'amenitzar els desplaçaments dels olotins, tot trencant la monotonia d'un carrer que, tot i ser completament recte, té més revolts que el Dragon Khan. Falta però, explicar si realment és un parc temàtic o bé un gest per a tots aquells que enyorem els revolts de l'antiga carretera de la Vergonya.

Jordi Serrat i Viñolas

Restaurant Cal Sastre
Placeta dels Balls, 6 Tel.
68 04 21
Santa Pau

Hotel Cal Sastre
Carrer de les Cases Noves, 1
Tel. 68 00 49
Santa Pau

Cacicada local

El fet que **440** m sigui una revista mensual té avantatges i inconvenients. Dins d'aquests darrers hi ha, sens dubte, la impossibilitat de participar des de la immediatesa en les polèmiques que de tant en tant es generen a la nostra comunitat. En aquest cas, però, el vici ha esdevingut virtut. Comentar, ara, després de les eleccions, la decisió arbitrària del director del setmanari *La Comarca* d'entrevistar, tres dies abans dels comicis, els candidats de CiU i ERC perquè "han estat les dues úniques opcions que han mantingut una política coherent" dona en aquest escrit una autoritat moral afegida. Els resultats electorals han deixat clar que el PSC ha fet, com a mínim, una oposició tan "seriosa i argumentada" com la d'ERC, a la qual, dit sigui de passada, felicito, igual que a CiU, per haver sabut ser mereixedors de la confiança del setmanari.

Diguem-ho clar, i encara que costi d'entendre, amb ànim constructiu: la decisió del director de *La Comarca* d'excloure unilateralment l'Albert Bramon de l'oposició al govern de CiU ha estat una decisió antidemocràtica, poc professional i fruit de la supèrbia. Les raons donades al propi Bramon per justificar aquest fet, són mesquines, indignes i fruit de la prepotència.

És una decisió antidemocràtica perquè implica suplantar la voluntat dels electors que, en les anteriors eleccions, havien concedit 12 regidors a CiU, 6 al PSC, 2 a ERC i 1 al PP i, per tant, havien atorgat a l'Albert Bramon el títol honorífic de cap de l'oposició. És una decisió poc professional perquè tots els codis deontològics del periodisme remarquen que les informacions han de ser objectives i no simples trampolins des d'on fer salts mortals. Seria poc ètica si hagués existit "voluntat de manipular" els resultats electorals utilitzant la influència del setmanari, encara que aquest enigma només el pot resoldre la pròpia consciència del director de *La Comarca*. I és una decisió que denota certes ànsies de protagonisme, de supèrbia. Protagonisme que, em consta, ha molestat el partit que ha guanyat les eleccions.

Quan en Bramon va demanar explicacions per la seva exclusió a les entrevistes de *final de campanya*, va rebre una resposta mesquina: "Tampoc tu no vens mai a les presentacions dels llibres de l'editorial que publica *La Comarca* i, a més, el PSC no ha posat cap anunci a la meua revista i en canvi sí que ho ha fet a **440** m. Si mantens una bona actitud en la propera legislatura, d'ací a quatre anys en tornarem a parlar". Indignes paraules, pròpies d'un autèntic cacic, cosa estranya en un país que ni per tradició, ni per cultura havia estat mai terra de cacics.

Albert Rubirola

Contrita contradicció

Contrita Contradicció va voler manifestar públicament el nèt de Carles Riba i Clementina Arderiu i va pagar car això d'anar contra els dogmes ancorats en les runes de l'imaginari col·lectiu. Sembla ser que s'oblida que cada assentament s'estableix sobre els sediments de la civilització anterior. El tema és complex i desfer el trenat equival a una recerca arqueològica, crítica i analítica, de la memòria històrica.

Nòmades i sedentaris giren entorn del cap, del líder que vetlla per al seu biòtop. La noció d'Umwelt marca les relacions i interaccions a l'inici de l'intercanvi d'excedents. Les fílies i les fòbies es polaritzen en l'imput-output del maniqueisme iniciàtic. Els fills dels déus, els demiürgs i il·luminats pauten les utopies que esdevenen ucronies. Les castes i elits socials promouen els seus nous ordres d'estructura piramidal suportada per una base popular: les suposades democràcies. Queda apaigavada l'acció individual, l'acràcia esdevé anatema i antisocial. La llei del pèndol descriu els màxims, els mínims i els punts d'inflexió. L'acció i reacció fa anar la màquina i Maquiavel fa el primer llibre d'instruccions alhora que l'Escola de Viena amplia la lletra menuda i els currículims ocults fan trontollar l'imaginari.

L'abolició del contracte indefinit i de les garanties socials promouen un nou concepte de treball. El científisme, darrer capítol de l'enciclopedisme cartesiana, sembla superar les arts clàssiques: medicina, ensenyament, cultura, política..., conreus quotidians de la parcel·la de l'ego acoatada per uns cànons caducs.

Som a l'època del disseny assistit per ordinador i la política es mou dintre d'uns paràmetres que cotitzen en borsa. El polític és el yuppi de cartró que, si convé, el cremen o l'indulten per falles. I, fins i tot, pot acabar jugant amb l'equip d'en Mendoza.

J.V. i F. Collsacabra 1995

CAFÉS CALLÍS
QUALITAT I SERVEI

Pare Antoni Soler, 4 - Tel. 26 08 91 - Olot

Perles cultivades

La Comarca. Especial Eleccions.
29-5-95

"CiU haurà de fer una lectura dels seus resultats. Si bé és cert que manté la majoria absoluta que li permet governar amb tranquil·litat en els propers quatre anys, els resultats de la ciutat demostren que caldrà tenir en compte la voluntat dels ciutadans d'Olot."

Això vol dir que l'Ajuntament ha de tenir en compte la voluntat dels ciutadans només en funció dels resultats?

Això justificaria anteriors legislatures, o no?

Perles cultivades

ª 440 º Número 1. Maig 1995

"Una de les coses que més m'ha molestat, des de l'arribada de la democràcia, és l'intent dels partits polítics de controlar i dominar la societat civil mitjançant la creació de xarxes clientelars. El cas del PSOE a l'Estat espanyol i de CiU a Catalunya són ben clars. Crec que els partits polítics s'han d'obrir a la societat -cada dia més oberta, d'altra banda- i figur del sectarisme i del clientelisme. Una manera, **molesta**, de fer-ho és donant entrada als independents."

On diu molesta hauria d'haver dit modesta. Malgrat l'error, la primera versió no deixa de ser real perquè un independent és com tenir una mosca al nas, incòmoda, justament perquè en el fons està fora de control.

Gràcies imbècils per haver tornat a votar! (pensàvem que ja no us enrecordaríeu de "nosaltres").

Sabeu que organitzar-se és difícil però interessant, malgrat tot us conformeu tirant un paper a una caixa, delegant així les vostres responsabilitats.

De moment no compteu amb nosaltres per res, estem molt enfeïnats repartint el pastís.

Ens enrecordarem de vosaltres les properes eleccions. Gràcies de nou, atentament...

La fracció local Anarco-cutranga va enganxar aquest pasquí abans de les eleccions. ª 440 º on cabem totes les idees, hem volgut fer-nos ressò d'aquesta opció polític-conyera que malauradament no ha aconseguit cap conseller a l'Ajuntament.

Olot Intercultural'95

Comença l'intercultural amb indicis de crisi

El lema que hem escollit per aquesta edició és

"Diversitat per viure, igualtat per conviure". Diversitat, segons la Reial Acadèmia de la Llengua Espanyola significa: varietat, abundància de coses diverses. Per tant, diversitat cultural significa abundància de moltes cultures. Catalunya és un

país ric culturalment, ja que al llarg de la seva història hi han deixat la seva empremta diverses civilitzacions: els grecs, els romans, els visigots, els àrabs, etc.

Aquests actes culturals d'avui se celebren per a sensibilitzar la gent i per donar l'oportunitat de conèixer altres cultures, costums, tradicions... Quant a la igualtat per conviure, els diré que la mateixa paraula ho diu tot: tots som iguals. La Declaració Universal dels Drets Humans aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el dia 10 de desembre de 1948 proclama aquesta igualtat. L'article primer diu textualment: "Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i dret i, dotats de dignitat i consciència, han de comportar-se fraternalment uns amb els altres". Encara que siguem de religions diferents, de races i colors diferents, de nacionalitats i opinions diverses, etc., en realitat som iguals. Estic convençut i vostès segurament que també, que si assumíssim veritablement el significat de les paraules "amor", "igualtat" i "respecte" seria perfectament possible viure en pau i harmonia.

I tampoc no hi hauria odi, ni racisme, ni discriminació, si tots complíssim amb un manament que trobem en totes les filosofies i religions del món: "No vulguis per als altres, allò que no vols per a tu mateix".

El President Pujol, fent referència a la integració dels immigrants a la societat catalana, l'any 1991, va dir: Catalunya té l'obligació d'acollir i d'integrar aquestes per-

sones que arriben al nostre país aportant el seu treball, les seves il·lusions i la seva cultura al progrés col·lectiu". Ignasi Farreres, conseller de Treball de la Generalitat, l'any 1993, arran de les *Jornades sobre immigració* que es varen fer a Girona afirmà: "Facilem als immigrants la plena integració a la societat que han escollit per viure i treballar. Obrim la nostra societat als qui

han vingut a treballar amb nosaltres, protegim-los de possibles abusos i fem tots junts el camí d'una integració natural i cordial".

Amb aquests actes interculturals volem aconseguir que els immigrants no ens sentim sols ni marginats, sinó útils a la societat en què vivim. Per tant, vostès no han de tenir por del fenomen de la immigració. El món creat per aquesta civilització és injust, per això resulta estrany que Europa, orgullosa de la seva contribució a la civilització moderna, al progrés jurídic i polític i a les conquestes científicotècniques, pugui tenir por. Tal i com va dir el filòsof alemany Emmanuel Kant: "El progrés tècnic no implica necessàriament un progrés moral".

El tema de la immigració és molt delicat i ha existit, existeix i existirà sempre. L'Estat espanyol i, sobretot, Catalunya, ha estat sempre un país d'emigracions, no pas d'immigracions. Recordeu que molts catalans han emigrat a l'estranger per motius polítics i molts altres emigraren a la recerca d'una vida millor. Molts dels qui abandonaren el

país després de la Guerra Civil varen morir al front de batalla europeu i als camps d'extermini nazis per voler defensar una Europa lliure i tolerant. Ara que se celebren els 50 anys de la fi de la segona Guerra mundial i des d'Espanya es reivindica el paper dels republicans exilats que varen lluitar amb les tropes aliades i en la resistència, seria bo recordar la participació de les tropes colonials africanes i la seva contribució en l'alliberament d'Europa de

Reptes ètics i soci-als de l'emigració extra-europea

les garres del feixisme.

A la gent d'aquí encara li queden moltes coses per aprendre, per igualar-se als altres països europeus quant al tema de la immigració. A Catalunya, el govern de la Generalitat ha formulat "El Pla interdepartamental de la immigració" i ha constituït un Consell Assessor. Aquest pla té com a objectiu la promoció d'actuacions que permetin prevenir i eliminar qualsevol discriminació per qüestions de raça, color, religió... El govern central també ha redactat un *Pla per a la integració social dels immigrants* i l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa han creat la Coordinadora d'immigració de la Garrotxa formada per totes les institucions i associacions que treballen en el camp de la imigració. El camí és difícil però junts podem avançar cap a una societat oberta i tolerant, on tothom tingui cabuda.

Tornant a la història, ens adonarem que la majoria de països els ciutadans dels quals han hagut d'emigrar han estat colònies d'aquests països d'acolliment, venen de països que han sofert una dominació colonial. Sabem que alguns règims colonials van ser explotadors econòmicament i políticament repressius. Eren propietaris absoluts de tot i impedièn que els nadius accedissin a l'educació, a la salut, al desenvolupament econòmic, etc. El passat colonial espanyol el trobem al Marroc, a la Guinea equatorial, a Filipines, etc. Aquests immigrants s'obliden aviat de les misèries a què han estat sotmesos pel coplonialisme i emigren en aquests països que els han arrabassat les seves riqueses i amb els quals el seu propi país ha mantingut llaços històrics, però ara és cada cop més difícil emigrar, sobretot des que s'ha implantat el visat d'entrada als països excolonitzadors. Això ha estat rebut com una vexació pels immigrants, una discriminació injusta. Aquest 1995, declarat l'any internacional per a la tolerància, Europa s'està convertint precisament en una fortalesa inaccessible.

Abdeslam Chamlal

President de l'associació de magribins de la Garrotxa

Tot Europa viu perplexa i desconcertada el fenomen d'una immigració formada per col·lectius que procedeixen d'àrees geogràfiques i culturals molt diferents, circumstància que està provocant més d'un mal de cap.

La necessària reconstrucció europea, un cop acabada la II Guerra mundial i davant l'enorme demanda de mà d'obra que hi havia a Europa, va forçar els governs a reclutar-la allà on fos, cadascú des de les seves respectives colònies, convençuts que era qüestió de poc temps, una necessitat conjuntural. Però va resultar que la recuperació i el creixement de l'economia europea, lluny de permetre una presència de poca durada, necessitava cada cop més aquesta força de treball barata i poc qualificada que tan bons resultats havia donat, fins que va arribar la primera crisi del petroli. Era l'any 1973.

És justament arran d'aquesta crisi, quan Europa descobreix l'enorme dependència exterior de la seva economia i la necessitat d'afrontar-ne la reconversió. Però la immigració s'havia afermat, l'Àfrica negra entrava en un procés regressiu i els negro-africans, davant dels conflictes interns que havien deixat estancats els seus països respectius, inicien una segona onada migratòria cap a Europa, de la qual Catalunya tampoc no se'n va lliurar.

Si per a la resta d'Europa, que estava costumada d'alguna manera a la presència de negro-africans, aquest desconcert ja era palpable, a Catalunya encara seria més gran. De cop, el mapa etno-sociològic comença a canviar en un procés per al qual no hi havia hagut preparació prèvia. D'aquí el repte ètic i social. Cal assumir una realitat que tot i donar-se espontàniament, ja és, ara per ara, irreversible. La societat catalana perquè, voluntàriament o involuntàriament, s'ha convertit en la societat d'acolliment, i la població immigrant, especialment la negro-africana, per les nostres peculiaritats.

De qualsevol manera, es tracta d'un desconcert i d'un repte d'ambdues parts, autòctons i immigrants, per la qual cosa han de ser abordats conjuntament. Cada grup s'ha d'implicar en allò per què se sent capacitats, sense confondre solidaritat amb caritat, ja que en un procés com aquest que estem vivint, els esforços no poden donar resultats si van en una sola direcció.

En aquest sentit, hi ha una part important de la societat catalana que està assumint dignament la seva part de responsabilitat, cosa que no podem dir del col·lectiu africà. Sóc conscient de les enormes dificultats amb què es troba el negro-africà en la seva vida quotidiana, però justament per això és imprescindible que en tingui consciència per tal de saber trobar les sortides conjuntes.

Edmundo Sopa Bonaba

La solidaritat encara està de moda

ha tancat la XXXVI campanya de Mans Unides que ha durat des del setembre de 1994 fins l'abril de 1995. Com molts recordareu, es tractava de cobrir un projecte per a la construcció d'una escola de Primària a Rajakaman-galamthurai, al sud-oest de l'Índia.

El projecte assumit per la zona de l'anomenat Alt Fluvià (des d'Argelaguer fins a St. Esteve d'en Bas) estava pressupostat en 2.900.000.- ptes. El total recaptat ha estat de 3.565.153.- ptes. El sobrant es dedicarà a cobrir altres projectes que no s'hagin assolit del tot.

Aportacions fetes a les parròquies d'Olot.....	1.535.293 pessetes
Aportacions fetes en altres parròquies de fora.....	1.169.060 pessetes
Sopar de la Fam.....	189.800 pessetes
Campanya de les balances (Sant Jordi).....	75.000 pessetes
Donatius particulars i anònims.....	341.000 pessetes
Socis subscriptors.....	255.000 pessetes

Total: 3.565.153 pessetes

Val a dir que aquest any s'ha consolidat ja el "Sopar de la Fam" en la seva segona edició. Aquest no hagués estat possible sense la col.laboració del Restaurant La Deu, la Coral Croscat, el Grupo de dansa espanyola Sangre Rociera o el Grupo de dansa Arte y Duende, la copisteria l'Instant, les llibreries Drac, Can Sala, El Tura, l'Ajuntament d'Olot i els grups de voluntaris que hi varen contribuir desinteressadament. És bo que tothom sàpiga que estem en contacte per carta amb el responsable del projecte a l'Índia, qui ens ha agraït els esforços fets i ha promès informar-nos del desenvolupament de les obres. Amb això volem deixar palès que la garantia que els diners arribaran al seu destí és total.

La solidaritat encara és visible i patent, malgrat els mals auguris i les mostres de xenofòbia o d'egocentrisme, ben reals, de la nostra societat. El que passa és que, com en tantes altres coses, fan més fressa vint que criden que deu mil que callen i col.laboren silenciosament.

No es pot dubtar que, més enllà de les xifres, de ben segur que hi ha hagut aportacions meritòries, d'aquelles que no han donat allò que els sobrava, sinó que, anant molt més enllà, han compartit allò que tenen com a necessari. Ben

mirat, en aquest nostre món si no fos per la solidaritat, tindria ben poc sentit de viure-hi...

El lema d'aquest any incorporava un lema nou: la responsabilitat no només és individual, sinó també col.lectiva, de manera que tothom sàpiga que els problemes del món són globals, com també ho són les solucions.

Aquest any preteníem reflexionar sobre el consum i el medi ambient. L'avidesa de consum i l'afany constant que tenim al Nord crea noves necessitats fins a l'extrem que els recursos comuns, no solament estan cada dia més mal distribuïts, sinó que fins i tot corren el perill d'esgotar-se.

Mans Unides de la Garrotxa -igual que altres organitzacions com *Garrotxa Solidària*, *Càritas*, *Inter món*, etc.- s'ha fet ressó, sense pretensions, de la inquietud de la gent de bona voluntat disposada a no plegar-se de braços davant del crit angoixant de més de mitja Humanitat. Cada dia són més les persones que accepten el repte de donar el primer pas, sense necessitat d'esperar que tothom ho faci a la vegada i en el mateix moment.

A tots els qui heu col.laborat, o bé compartiu el nostre ideal, us donem les gràcies en nom de la immensa majoria silenciosa que pateix les desigualtats del nostre món, i en concret, dels ciutadans -ara ja no tan anònims- que es veuran beneficiats per la consecució del nostre projecte. Mans Unides d'Olot

Mans Unides

JOAN PRAT
MARXANT D'ART

LL. GRANER (1863-1929)

DEL 2 AL 19 DE JUNY 1995

GALERIA

St. Esteve, 7 - 17800 Olot (Girona)
Tel. 26 71 16 / 908 - 93 61 07

HORARIS D'EXPOSICIÓ: DILLUNS MATÍ I DIVENDRES TARDA.
DISSABTE MATÍ I TARDA. Altres dies, hores a convenir

Isaac Barrueco: l'esperit de la política

Isaac Barrueco Gancedo va néixer a San Pedro de Olleros, un poble de la província de León, a la comarca del Bierzo., ara fa 83 anys. La gent que el coneix ja saben la seva passió per la política, una passió marcada més per les conviccions que no

pas pel joc de poder.

Fill de notari, va perdre la seva mare quan just tenia cinc anys. El seu pare va anar-se'n a Cuba amb la idea d'emportar-se la família més endavant. Mentrestant, els dos germans Barrueco van passar bona part de la infantesa i l'adolescència internats en un col·legi de jesuïtes. En esclatar la Guerra, l'any 36, va fugir, travessant el Duero nedant, cap a Portugal. Un cop a Lisboa, amb l'ajuda de l'aleshores ambaixador Claudio Sánchez Albornoz, va obtenir el passaport. S'embarcà en un vaixell francès que anava de l'Argentina a Burdeos, i d'allí, en tren, va anar fins a Portbou. El dia 1 de setembre del 36 entrava a Catalunya.

La Guerra Civil és un dels episodis més importants de la seva vida. Militant des de molt jove de les "Juventudes Socialistas", es lliurà completament a la causa de la República. Militar, amb graduació de capità, lluità als Fronts de Guadalajara i d'Andalusia. Acabada la guerra, fou reclòs al camp de presoners de Cifuentes durant gairebé quatre anys.

A Olot, tothom el coneix com a sindicalista i home de partit, socialista fins al moll de l'os, i sobretot per la seva prouja per la disciplina i el sentit de la responsabilitat i per la vehemència amb què defensa els seus ideals.

L'entrevista

-- **X.R.** Parli'm una mica del periple que l'ha portat a Olot.

-- **Isaac Barrueco.** En temps de vacances, a Zamora, em va agafar l'inici del Moviment. Com que hi havia el perill que m'agafessin, vaig internar-me a Portugal. Tenia 24 anys. Com que tampoc hi havia seguretat, perquè els espanyols que enganxaven els tornaven a repatriar, amb l'ajuda d'uns ferroviaris de Braganza, vaig poder arribar a Lisboa. A Lisboa, vaig anar a l'ambaixada i l'ambaixador que era Claudio Sánchez Albornoz -amb qui em vaig cartejar fins que es va morir- em va facilitar les coses per marxar. Vaig anar amb un vaixell que es deia *La croix* fins a Bordeus, i de Bordeus a Portbou en tren. L'1 de setembre de 1936 arribava a Portbou.

-- **X.R.** Per què va venir justament aquí, a Portbou? Podia haver entrat pel País Basc, per exemple?

-- **I. B.** No, no. Jo volia anar a la zona republicana. No hi havia cap altre camí. Aquí és on tot estava concentrat. Allà no hi havia seguretat i prova que les coses anaven

malament, ja en aquella data, és que en el mateix tren hi havia quatre vagons plens de refugiats bascos que molts, després vaig conèixer a Barcelona. Hi havia també un diputat, fill de Palafrugell, d'aquells dirigents de les indústries del suro, d'Albuquerque, on havia deixat la dona i una filla de disset anys. Quan va tornar a Portugal per treure-les, va resultar que les havien fusellat, com a represàlia.

Jo vaig anar a l'Escola de Guerra de Barcelona i, d'allà, un cop graduat com a oficial, vaig ser destinat a Girona, a la Caserna de Sant Domènec que hi ha prop de la catedral, després vaig anar al Front d'Andalusia i, més tard, al Front de Guadalajara.

-- **X.R.** Què l'ha colpit més de l'experiència de la guerra?

-- **I. B.** La guerra no marca. Arriba un moment que t'hi habitues, sobretot quan assumeixes una responsabilitat de comandament. És diferent quan hi vas per força. Jo hi anava voluntàriament. Un soldat que hi va perquè han reclamat la seva quinta, ja ho veu diferent. Encara que veïssis que per

allà alguna cosa anava malament, ho assumies i no t'afectava en el sentit de baixar la moral.

X.R. *Amb 24 anys, per a vostè, el fet de viure la Guerra i de passar per l'escola d'oficials, era una qüestió ideològica, ja se sentia socialista?*

I.B. Sí, sí. Abans i tot, quan tenia catorze anys, estant al col·legi. Llegir el diari era completament prohibit. Era un col·legi de jesuïtes, no entrava cap tipus de premsa. Jo ho assumia per lògica, perquè sinó, estant a Portugal me n'hauria pogut anar tranquil·lament a Amèrica.

Un meu parent, un comerciant molt ric em donava els diners que necessitava, però amb una condició que no vaig complir, que és que me n'havia d'anar amb el meu pare.

X.R. *La posició dels aliats davant la Guerra civil espanyola, aquesta mena de traïció a la causa de la República, vostè la vivia?*

I.B. El socialisme d'aquella època, així com ara hi ha diferències, era pro-comunista.. Érem més comunistes els socialistes d'aquell temps que els que deien que eren comunistes.. Avui, per exemple, em faria vergonya exercir el paper que està fent l'Anguita. I miri si era més que comunista que, quan vaig venir, tenia el carnet de les Joventuts socialistes d'Espanya i a Barcelona ens van donar el carnet del Partit Socialista Unificat de Catalunya, que agrupava totes les branques de comunisme i socialisme. Jo estava amb el Cipriano Mera, un dirigent que comandava la brigada, que era anarquista. Al final de la Guerra, clar, hi havia les fitxes, quan passen coses d'aquestes hi ha fitxers per tot arreu, com ara que segur que n'hi ha amb els que estem en contra o favor d'això o d'allò. I a mi em varen condemnar en aquella cèlebre Junta de Madrid, juntament amb Besteiro i Casado que van entonar un *mea culpa* pensant que se salvarien, però no es varen salvar; després ens varen portar a un poble de la província de Guadalajara que es deia Cifuentes. Per a ells, tots érem comunistes i el qui feia una mica d'olor de comunista, cap a dins.

X.R.

I.B. En un conflicte com el nostre, la part radical dominava sobre la part més moderada. Com passa ara, davant d'aquesta situació de debilitat en el PC, l'Anguita ha dominat sobre els altres perquè els altres han perdut l'espai i la massa necessita un punt de referència, no es conformen amb la legalitat, necessiten algú que cobreixi les ànsies, les seves necessitats.

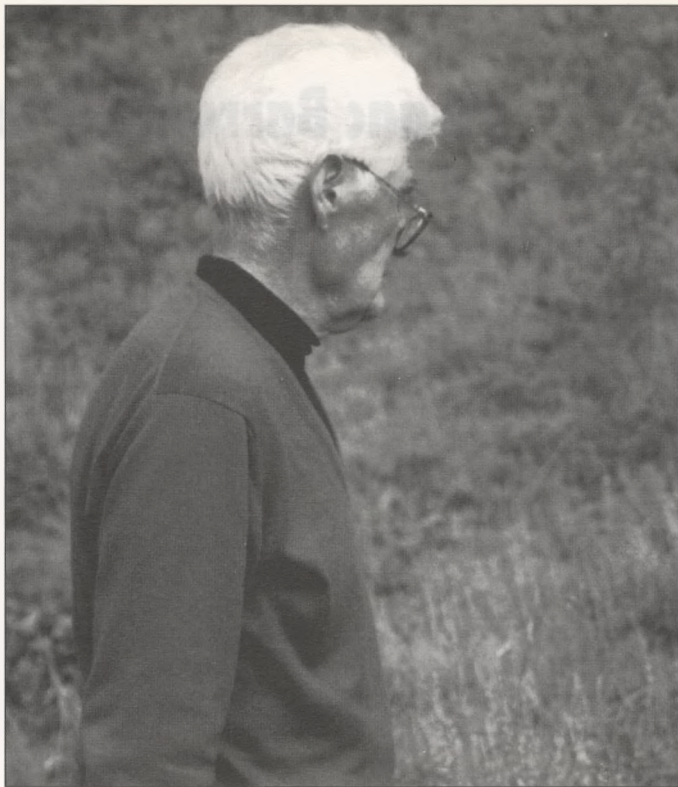
X.R. *Allò que m'explicava de quan vostè era responsable d'un camp de presoners i que gràcies al seu sentit de la justícia havia salvat la vida...*

I.B. De la disciplina. Si alguna cosa he tingut i encara perdura és que he sigut complidor, personalment, de les meves idees i la gent que he tingut a les meves ordres els he exigit el mateix, i en aquest cas no hi havia cap llei humana que digués que per fer comprendre una cosa a algú, hi ha maneres de castigar sense arribar a l'extrem del càstig corporal, en aquella època, ara i sempre.

X.R. *Deixant aquest episodi, quan acaba la guerra vostè es passa tres anys a la presó gairebé...*

I.B. No, tres anys, més...

X.R. *Tres anys i mig...*

I.B. Quaranta-quatre mesos; seguits, quaranta-quatre.

X.R. *El fet que aquesta cèdul·la de llibertat condicional que m'ha ensenyat posés ja com a lloc de destinació final, l'adreça d'aquí a Olot, com s'explica?*

I.B. És el que li deia, jo no podia tornar on tenia la residència habitual abans de la Guerra. Havia d'anar com a mínim a una distància de 200 quilòmetres.

X.R. *I el fet de venir aquí...?*

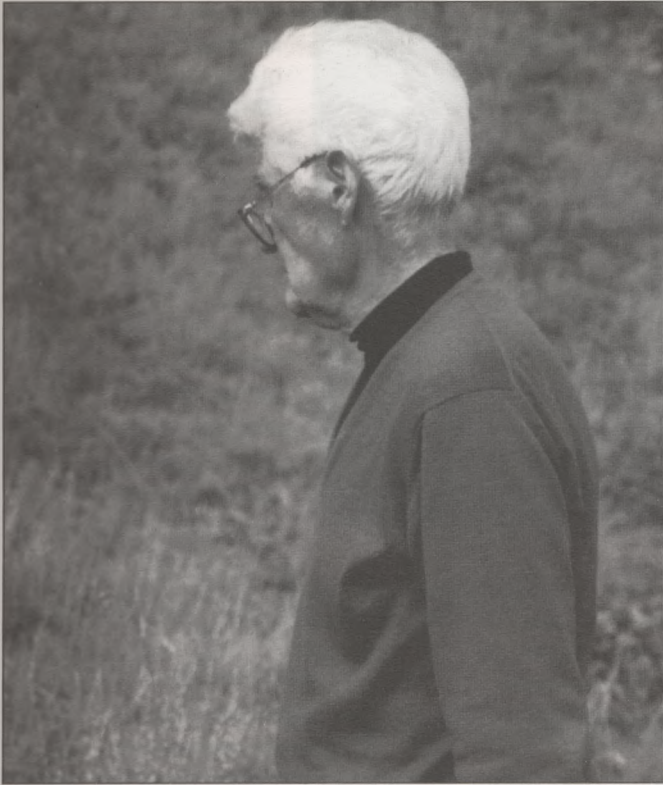
I.B. Va ser molt fàcil això. La que avui és la meua senyora, doncs resulta que treballava a les oficines de la Campsa de Girona. Allà la vaig conèixer, quan vaig ser destinat a Girona. Jo ja vaig venir aquí Olot el desembre del 36.

X.R. *I aquest nom francès de Jaoul...?*

I.B. El seu avi era francès, el seu pare era francès i ella també. I és més, avui els nostres fills també tenen la doble nacionalitat. Ells tenien un restaurant, una mica com a Can Guix però més gran. Resulta que el meu sogre era d'Esquerra Republicana d'aquell temps, no la d'avui, i va haver de marxar a França i allà va morir. Ja t'explicaré com porten les estadístiques i el control a fora. El meu sogre havia nascut aquí, però el seu pare a França. Quan es va presentar al camp d'Argelès, en veure el cognom, el criden i el separen. Estava inscrit al jutjat francès, ell no havia anat a la Guerra del 14, era pròfug i amb més de 50 anys, per no haver fet el servei militar, va estar un any a la presó del Fort de Marsella. I no havia estat mai a França, mira el control que porten. Aquí venen estrangers d'allà on sigui i ningú no els empenya.

X.R. *Un cop aquí a Olot, a què es dedica?*

I.B. Al que vaig poder. Vaig anar a demanar feina a dos bancs, et deien que tornessis però com que havies de passar

pel filtre, ja ho saps... Al final, vaig haver d'agafar pic i pala i posar-me a treballar la terra.

T'explicaré de què en venen les idees socialistes. El meu oncle era un pagès ric i tenia set o vuit treballadors fixos. Els donaven una pesseta de jornal i un litre de vi que allà a Castella en deien *purriela*, un vi de tres o quatre graus, era tot aigua. Jo veia que quan arribaven, als baixos de la casa hi havia un celler excavat a la roca, molt llarg, cansats de treballar de sol a sol, a mi no em faltava de res i ells menjaven el que podien. Jo havia agafat més d'un cop un formatge del rebost per repartir-lo amb ells i el meu oncle em va dir allò de si els dones així, s'agafaran...

X.R. *Quan s'incorpora novament a la política activa?*

I.B. Home, tenia contactes, però estava molt vigilat. Ja t'explicaré un detall que era corrent entre moltes persones, i més amb gent per qüestions ideològiques. Jo a la presó era el responsable del "pecunio", de recollir tots els calés que venien del carrer. Jo els canviava per vals i els distribuïa per la presó. Tenies un poder. I com jo, la gent que s'estava a les oficines del director i aquestes coses. Bé, quan hi havia algú que ens interessava perquè no amb tothom teníem la mateixa confiança, es demanaven informes per poder sortir de la presó. Se'n necessitaven tres: un del Jefe de Falange, un altre de l'Ajuntament i un altre de la Guàrdia Civil. Si tenies tres informes bons, podies anar allà on volies, si en tenies dos de bons i un de dolent, només podies anar a 200 quilòmetres de la teva residència habitual i si tenies els tres dolents, no podies sortir. Què fèiem nosaltres quan algú ens interessava? Doncs, quan enviaves la circular a les autoritats perquè et contestessin, si veies que n'hi havia un de dolent, tornaves a enviar una altra circular i si no contestaven en un temps prudencial, era suficient amb el vist-i-plau del director de la presó. Perquè no es descobrís,

els recomanàvem que per res del món no tornessin a casa seva. Això que diuen que no entra droga a la presó... no entra droga amb camió, però no es pot evitar que...

X.R. *Què ens pot explicar de la seva experiència sindical? Sobretot aquí a Olot que és una ciutat molt poc donada a la sindicació...*

I.B. Sí, molt conservadora. Hi ha dues classes de gent: la que sentia allò que socialment representava un sindicat, poques. Després n'hi ha una altra que tenia el sindicat com un refugi, com una garantia de les seves eventualitats. I la majoria, nefasta, no tenen cap mena de consciència sindical. Jo no m'explico com en aquest país on econòmicament hi ha hagut una evolució que ha comportat un cert benestar material, que entre tots els sindicats no arribin al 10 % d'afiliació. No s'han de comptar els qui en un moment es poden mobilitzar, jo només contemplo el que cotitza, la resta, no. Ara, quan tu tens unes idees que t'obliguen... Jo sempre he dit que feia sindicalisme perquè era socialista. I això què vol dir? Que les meves idees m'obliguen a fer el que faig. I continuo opinant igual.

Vaig ser criticat pel partit per massa sindicalista i vaig ser criticat al sindicat per ser massa socialista, segons els temps. Jo sempre he sigut el mateix. Sempre he partit de la base que el sindicat ha de ser una cosa i el partit una altra, com una família. Els fills s'independitzen, poden estar en el mateix replà, un en cada pis, es necessiten, piquen a la porta i demanen col.laboració, però en la vida cadascú ha d'anar pel seu camí. Jo crec que això els ha costat molt de reconèixer. En el meu cas personal he hagut de batallar per quedar bé amb la meua consciència, per ser excessivament íntegre, jo no anava buscant un trampolí per prosperar, que és humà, clar, quan es té una edat... Jo no anava a buscar això, ho he fet sempre per una qüestió ideològica.

X.R. De quina manera l'ha afectat la crisi d'UGT?

I.B. Jo considero que Nicolàs Redondo quan havia d'haver fet política no ho va fer. No sé si has sentit a parlar de l'Assemblea de Suresnes, a França, en què se li va oferir la secretaria del PSOE. En aquell moment, ell potser perquè es pensava que no era competent o perquè no li va agradar, va tirar pel camp sindical. No crec que m'equivoqui gaire. I quan va passar el temps, Comissions obreres s'havia apropiat de tot protagonisme, ell el va ressucitar. Coberta aquesta fase de consolidació del sindicat, segurament, els seus càlculs passaven per activitats ministerials de tipus polític.

X.R. *Vol dir que amb Nicolàs Redondo, el Partit Socialista seria molt diferent?*

I.B. Felipe també era diferent en aquell temps. Quan estàs al poder, les coses es veuen diferents de quan s'està a l'oposició. Segurament que en Nicolàs hauria d'haver fet el que va fer en Felipe i en Felipe hauria de fer el que va haver de fer en Nicolàs, no sé si m'entén? Aquells "bandazos", i darrerament, liquidar tota la part doctrinal del sindicat, tot allò que feia olor de socialista, no. I ara són funcionaris. Ara, la major part de la direcció sindical d'UGT són funcionaris. Abans de la Transició, ningú no cobrava res.

Pregunta-ho a en Raimon Viñoles i que et digui què hi va cobrar. I jo tampoc. Era vocacional. Per què ho feia en Viñoles? I per què ho feia jo? Doncs, perquè teníem una ideologia que ens emparava.

X.R. *La davallada del Partit Socialista, l'atribueix al tema de la corrupció o al fet d'haver renunciat al programa, a les idees essencials?*

I.B. El Partit socialista

s'ha vist desbordat, com aquí s'ha desbordat Convergència. Quan varen assumir el poder no hi havia quadres suficients per cobrir les necessitats i es va haver d'agafar gent per amistat, no pas perquè a la direcció hi haguessin males intencions.

Durant el franquisme, la política havia de ser radical. Ara, que la massa d'aquest país s'ha aburgesat, per efectes de la vida, ha cobert les seves necessitats, s'ha tornat conservadora. El qui no té lluita aferrissadament per adquirir i quan ja ho té lluita només per conservar-ho. Jo no ho critico ni dic que s'hagi perdut la identitat. No s'ha perdut. No es pot estar predicant en un desert perquè et quedes sol. S'ha de ser realista.

X.R. *Quina opinió té vostè d'aquesta societat?*

I.B. Que no és per la que jo vaig lluitar. Per a mi, hi ha coses pitjors ara que abans, perquè no hi ha disciplina de res. Amb això no vull dir que s'hagi de ser submís, sinó que tothom assumeixi la seva responsabilitat. No pot ser allò de "tinc tant", "vull tant". Les idees són un despreniment de l'individu. Això no vol dir que s'hagi de passar gana, però arriba un punt en què s'hauria de parar i no es para. Hi ha dues coses que sempre he volgut conservar: les meves idees i la meva personalitat. I com que mai no he estat a mercè d'allò que se m'ha donat o allò que he fet, estic satisfet perquè conservo la meva llibertat, que és que, tenint dret a equivocar-nos, en comptes de no tenir dret a tenir la raó, que és el que havia passat durant tant de temps.

X.R. *Veig que és molt pessimista...*

I.B. No, no sóc pessimista, al contrari, sóc realista. Escolta, si la gent fos pessimista, malament. No ho he sigut mai. Ara, jo tampoc sóc d'aquells que combreguen amb rodes de molí, no. Jo valoro les persones pel que fan, no pel que diuen. I no crec que estigui equivocat.

X.R. *Com viu la qüestió del nacionalisme?*

I.B. Les idees d'un socialista han d'abastar alguna cosa que no quedi circumscrita només a Olot, ni a Santa Pau. Les idees socialistes són internacionals, on l'individu tant és que hagi nascut aquí o en una altra banda, quan la problemàtica és la mateixa. Un treballador, ocupi la posició que ocupi en la societat, és igual aquí que a Girona, Barcelona, Sòria o Lituània. No creem fronteres. Jo passo de

totes aquestes divisions fictícies que s'han creat, buscant protagonisme. I reafirmant això, quan vaig arribar aquí i vaig veure el problema que tenia una noia que teníem a casa que no sabia ni llegir ni escriure, vaig dir: Mireu, mentre jo no us demani que em parleu en castellà, parleu-me en català. I això ha durat fins avui. Estic a favor que la persona s'integri allà on vagi, sense perdre la seva personalitat, que es

poden compaginar les dues coses. Per a mi, és un problema fictici que s'utilitza. Quan trobo algú que parla massa, que si Catalunya i tal, li dic: Mira, tu has vingut aquí per circumstàncies, tu t'has d'adaptar. Que no entens el llenguatge d'aquí és una cosa, que no el parlis és una altra. Quan vaig arribar aquí, com que parlava castellà i sabien que era socialista, em varen proposar de crear una secció local del PSOE i jo vaig dir que, que en comptes de separar-nos ens haviem d'unir. És com al partit... tant de bo hi haguessin molts Guerras i Felipes i Serres, hi caben tots. O sigui que no sóc desintegrador, sinó al contrari. I encara et diré perquè sóc autonomista. Si hagués existit el règim d'autonomies que tenim avui, hauríem evitat la guerra del 36.

X.R. *Com s'explica que a Olot, amb un percentatge de treballadors tan alt, governi un partit conservador?*

I.B. Hi ha falta d'educació política, si no no passaria. Considero que, sent aquesta una zona molt conservadora, no pots anar amb actituds i propostes massa progressistes perquè no te les acceptarien.

X.R. *Si pensa així, vol dir que deu tenir molt poques esperances que un dia pugui governar l'esquerra?*

I.B. És molt difícil. Comparo aquesta comarca a la Baviera d'Strauss, hi ha comarques i localitats que no saps per què són progressistes o a la inversa.

X.R. *Quines aficions té vostè?*

I.B. M'agrada molt l'esport, encara que ara només el practico aquí a l'hort. M'agrada la lectura i escriure. No m'agrada la pintura abstracta, no l'entenc. De música, la clàssica i la moderna, els Beatles, no pas la fressa d'ara.

X.R. *Quina ha estat la seva més gran decepció?*

I.B. Que al final de la Guerra mundial els aliats no ens vinguessin a ajudar per alliberar-nos del feixisme.

Vet aquí una part d'en Barrueco, un home complex, difícil, geniüt, optimista malgrat tot, marcat per la guerra, decebut de la gent i també amb dèries i contradiccions, com tothom.

Xavier Ruscalleda

Cronologia

El 7 de desembre de 1916, el govern espanyol aprova la Llei de Parcs Nacionals. L'onze de setembre de l'any següent, quan l'interès per la conservació dels espais naturals era quasi desconegut en el nostre país, Mn. Josep Gelabert -naturalista, poeta i dibuixant- emparant-se en aquesta llei, demana la declaració de Parc Nacional per al Bosc de Tosca i per al conjunt de la zona volcànica.

L'any 1973, a l'empara de la Llei del Sòl, l'Ajuntament d'Olot aprova i la Comissió Provincial d'Urbanisme de Girona ratifica un Catàleg de Zones protegides que comprèn molts dels indrets més notables del terme municipal d'Olot. Segons les ordenances corresponents, el paisatge protegit del municipi queda dividit en sis zones: zona de protecció volcànica, paratges naturals protegits, paratges tutelats, parc forestal, zones de protecció de vista panoràmica

El Croscat, final de partida

Quan ara fa pocs mesos, el President de la Generalitat de Catalunya va venir a inaugurar la restauració del Volcà Croscat, vàrem tenir l'ocasió d'observar que molt poques persones que l'any 1976 varen moure's per aturar l'extracció de gredes no eren presents a l'acte. Què ha passat realment en aquests vint anys?

Els resultats obtinguts són els que esperàvem? És que el Volcà Croscat s'ha tornat un objecte turístic del qual els olotins ens sentim allunyats? Sobre aquests i altres punts volem reflexionar en aquestes planes.

De fet, considerem que aquest només és un primer element i que caldria aprofitar l'avinentsa per iniciar un debat més profund sobre el tema (xerrades, exposicions, etc), si més no, per intentar recuperar en tot el seu abast el Volcà Croscat també per a la gent d'Olot i comarca.

El volcà del Croscat com a signe (1975-1995)

Fer exercici de memòria és saludable en un món que tendeix a l'oblit. Avui pot costar recordar que fa vint anys tots els volcans més importants de la Garrotxa estessin sentenciats a l'explotació; ras i curt: a desaparèixer. No sols el volcà del Croscat, sinó també el de Santa Margarida o el del Puig de la Costa, fins arribar al Montsacopa i la Garrinada. I va anar d'un pèl, a l'any 1978, que el govern central no atorga un altre permís miner per a explotar els volcans que quedaven a la vall de Santa Pau (Puigsafont, Puig de Martinyà, Roca Negra, etc.). És dir, s'havia donat permís per a esborrar-los del mapa. Si no hagués estat per la ferma oposició social (impulsada per un grup de científics, encapçalats pel malaguanyat Dr. Lluís Solé i Sabarís) potser el que avui és un parc natural seria una gran zona d'explotació minera, amb tràfec de camions amunt i avall, tal com va passar a la zona volcànica del Campo de Calatrava, a la província de Ciudad Real, on ja no resta cap volcà sencer. Poques persones aleshores s'adonaven que, a més de la degradació física del paisatge, l'eliminació del nucli volcànic de la Cot hauria permès ue la marinada arribés a les valls d'Olot, un canvi del clima local que hauria comportat, molt probablement, la desaparició de les fagedes i rouredes de pèrol característiques de les valls olotines. El Croscat, a més, patia aleshores d'una altra malura: l'abocador d'escombraries d'Olot, que hi fou establert a l'any 1974, on també hi anaven a parar les deixalles de Santa Pau, un abocador que de tant en tant s'abrandava espontàniament i socarrimava la tremoleda de l'obaga del volcà, un bosc que castigava també amb fums i pudors. Al 1975 el Croscat semblava tenir, doncs, un pervindre ben negre!

Després de la transició política de la darreries dels setanta va venir la declaració de «paratge natural d'interès nacional» per a la zona volcànica de la Garrotxa (1982), un paratge rebatejat més tard (1985) de «parc

Xemeneies de l'antic abocador FOTO:ELIES PLANA

cats, en el marc de la creació d'un Parc Natural.

El 15 d'octubre se celebren a Olot i als volcans Croscat i Santa Margarida, els actes de cloenda de la «Campanya per a la salvaguarda del Patrimoni Natural», del Congrés de Cultura Catalana.

El 28 d'octubre de 1977 en una reunió entre l'Ajuntament d'Olot i Minas de Olot SA per intentar trobar una via de solució al conflicte plantejat per l'extracció de gredes, es designa una Comissió Científica Assessora perquè elabori un mapa de zones a protegir segons el seu interès científic. La Comissió queda constituïda pels geòlegs Ll. Solé Sabarís, J. Trilla, Ll. Pallí, J. Ma mallarach, X. Gassiot, l'enginyer agrònom J. de Solà Morales, el botànic O. de Bolós, el biòleg M. Riera i l'advocat Ll. Paluzie.

El 10 d'octubre de 1980, diverses entitats científiques catalanes encapçalades pel Dr. Lluís Solé Sabarís presenten un manifest on denuncien l'incompliment dels pactes

cara no tenim totes les eines ni els mitjans per interpretar-la íntegrament. Encara ens manquen moltes dades per poder determinar la cronologia, el mecanisme eruptiu que va generar cadascun dels edificis volcànics, els seus respectius afloraments, etc. I és d'una gran importància saber com això va esdevenir per entendre bona part del funcionament de la zona volcànica catalana i d'altres zones volcàniques d'arreu. I si no, per què tants geòlegs vénen a conèixer aquest indret? Neixen per casualitat unes jornades internacionals de vulcanologia?

Si us voleu apropar una mica al coneixement dels nostres volcans, us recomano que llegiu les pàgines veïnes d'aquest article. En tot cas, cal saber que des de l'any 1993, l'Institut Jaume Almera del Centre Superior d'Investigacions Científiques va iniciar un estudi de la zona volcànica catalana, amb la participació del Parc Natural, estudi que ens haurà d'aportar alguns resultats aclaridors a partir de l'any 1996. I en tot aquest procés no cal oblidar el poblament humà que viu a les proximitats del volcà. Contribuir a millorar les condicions d'habitabilitat i accés de la població resident són condicionants que no s'han ni s'han d'oblidar. I aquí no hem finalitzat amb la recuperació del Croscat. Quasi sense adornar-nos-en, tots aquests que d'una forma o altra hi han participat, col·laborat o criticat, han contribuït a forjar un altre concepte de la gestió i de la valoració del nostre patrimoni.

Perquè en aquests darrers trenta anys, el model que ha transformat la comarca i la zona volcànica no ha estat el vulcanisme sinó les activitats industrials, agrícoles, de serveis i de turisme que marquen l'economia actual. I, curiosament, el valor més a l'alça i que eleva més la qualitat de vida de la zona, l'imposa el territori, el paisatge sens dubte ben conservat encara, en comparança amb les altres comarques veïnes. Com aporta més beneficis i no pas estrictament econòmics, el volcà del Croscat: en plena explotació de gredes i com a abocador de residus o sense malmetre'l, integrant de forma ordenada tots els col·lectius que hi participen? La resposta ens hauria de fer reflexionar.

I per aquest motiu, quan s'ha actuat al Croscat i a tot el territori del Parc Natural, s'ha actuat localment, però s'ha pensat globalment. Un símbol com és el volcà Croscat, inserit en un paisatge humanitzat però alhora endregat, que ha de servir de referència, de prova i, tant de bo, de model per a un espai més ampli i global com és bona part del territori català.

Jaume Vicens

Director del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

1977

El títol de la cançó podria ser:

Què s'ha fet d'aquells "Putxinel.lis" fa taaant de teemps!

OLOT-misión, 7 d'octubre de 1977, portada:

Ara és l'hora de la Generalitat

Ha mort Ramon Grabulosa

Croscat: La festa d'una tragèdia

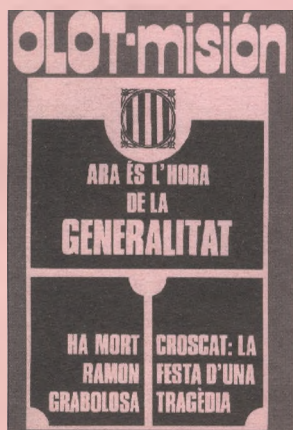
OLOT-misión, 7 d'octubre de 1977, pàgina 7: "Acabats els parlamentaris s'oferí una breu i ingeniosa obra de teatre-putxinel.lis. Una obra que acaba bé, doncs "Gredeta -la protagonista- al final és salvada pel pagès davant els atacs dels qui la volien prendre -en Mins, ajudat d'en Malibrin-". Com és natural, els dolents són llançats a l'infern, talment com en els titelles.

La nota més alegre de la Festa seria el ball final, amb música del grup "Pa torrat" i amb la polseguera de tots els balladors divertint-se al so de:

"El senyor Ramon explota les graderes, el senyor Ramon explota tot el món..."

Ball Pla de Sant Miquel, finals de setembre de 1977, hora les 22'30: La calor és xafo-gosa. Les espatlles, l'esquena, les cames,... tot comença a adolorir-se. En Xevi està en forma com de costum i la Mets no para de riure. Unes passes més endavant, l'Albert té algun que altre problema a l'hora de treure foc per la boca. "Hauria d'haver triat portar un volcà i no carretejar amb la màquina excavadora..., però tant s'ho val, som agosarats,

Foto: Mel

lliures, joves, d'esquerres, aviat farà dos anys que el "vell" és mort i ens ho estem passant de conya". "...com era d'esperar, va sorgir la recent qüestió dels volcans, que es veuen devorats per les excavadores de la societat "Minas de Olot, S.A.". Com a símbols d'aquest tema hi eren presents a alguns volcans, una gran màquina excavadora de cartró i uns representants de la Companyia amb una carpeta, que suposem que normalment deu ser plena de bitllets verds..."

Orfeo Popular, 1 d'octubre de 1977, hora 22'30: Presentació del Comitè Antinuclear de Catalunya.

Grederes del Croscat i Puigsafont, 2 d'octubre de 1977: Festa Popular reivindicativa SALVEM ELS VOLCANS, convoquen: Comissió per a la Protecció de la Zona Volcànica, Assemblea de la Garrotxa, Congrés de Cultura Catalana, Col·lectiu d'Acció No Violenta.

Unes quantes setmanes abans, reunits a casa d'en Joaquim: En Claudi de l'Assemblea d'Artistes proposa de fer un espectacle satíric de putxinel·lis per a la Festa, la idea agrada. La gent de l'Assemblea per aquests dies van atrafegats, però, amb la preparació del llibre "Joaquim Danés, el camí d'una vida", i així entre en Joaquim, l'Enric, en Claudi a estones, en Jordi i d'altres, donem forma al paper mullat, el guió, la cola, els colors,.. Els capvespres a casa d'en Joaquim.

Uns quants dies després de la festa, terrassa del Bar Esport, matí de dissabte: No ens agrada el que ha publicat la premsa, en l'obra hi apareixien més personatges. Algú s'ha deixat els putxinel·lis en algun lloc, ara ningú no sap que se n'ha fet. En Joaquim comenta que ell no els té. Però, algú els va fotografiar?

Uns quants mesos abans un vespre a Can Xalegre amb l'Ajo Blanco sobre la taula i faltats de radicalisme: El Congrés de Cultura Catalana no acabava de tirar, un any abans l'Assemblea de la Garrotxa oferia unes altres expectatives, la transició començava a resultar el que al final ha resultat ser: un procés d'amnèsia col·lectiva, i nosaltres allà, parlant de l'acció directa.

Aquell vespre, i el vespre d'una setmana més tard, érem quatre i un secret. Un de nosaltres tenia carnet de cotxe, el demanaria al seu pare. Color dels esprais: verd! Calia mantenir un temps prudencial entre la compra i l'ús. Hora: a la nit.

Aquella nit hi havia lluna plena i ni un núvol al cel, i jo amb roba clara. Vàrem deixar el cotxe amagat en una arbreda a uns 500 metres del lloc de l'acció. Ajupits i d'amagatotis entre els matolls avançàrem fins a les rànquines. Ningú no ens havia vist. Férem les famoses pintades. Herois per una nit, no acabàrem fins a buidar tots els esprais. Ja no teníem por, ja no ens amagàvem, ara podíem pintar un rètol o les parets d'una casa vora la carretera. La nit era nostra. Les pintades, un petit record en la història local. Érem quatre i uns esprais verds.

Festes del Tura 1977, cinema Núria - Sala Especial, dies 3 i 4, IF...: "Vuit anys després de la seva presentació al Festival de Cannes, l'any 1969, justament un any després de la revolta del maig francès, la projecció d'"IF.." a les pantalles espanyoles perd tot el seu valor conjuntural, tot el seu context històric. Home contestatari i rebel des de la seva primera pel·lícula ("This sporting life", 1963), Lindsay Anderson va trobar en les revoltes d'estudiants de mitjans del 60 el motiu per a continuar el seu crit, Un crit que, en tota aquesta pel·lícula, es mostra més fred, menys realista i sobretot menys vitalista. Basat en una novel·la de David Sherwin, ("The crusaders"), el film ens presenta l'ambient d'un curs que transcorre al "College Horse" anglès. Autoritarisme, incapacitat pedagògica, tradició, rutina... Tres alumnes es rebel·len a la fi, desitjant llur llibertat, i imaginem la possibilitat de metrallar professors, alumnes i familiars".
Qualificació moral: 4.

Catalunya-Ràdio, 3 de Juny de 1995, programa "De boca a boca". Hora 9'15: el gastrònom Vicenç Torrado encisat per la rehabilitació del Croscat, en glosa les excel·lències i convida a qui vulgui gaudir d'un espectacle únic que no dubti de visitar-lo.

Olot, juny de 1995, a qualsevol hora i lloc: Algú recorda on punyetes vàrem deixar els putxinel·lis!

Joan Serra i Capallera

signats per l'empresa minera, la nova amenaça que suposaria l'atorgament de la concessió de Sant Martí, i on s'oposen a l'ampliació de l'àrea d'explotació.

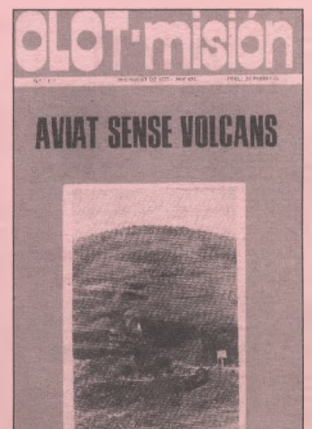
3 de març de 1982. El Parlament de Catalunya aprova per unanimitat la Llei 2/1982 de protecció de la Zona Volcànica de la garrotxa.

12 d'abril de 1983. S'aprova el decret 113/1983 de desenvolupament de la Llei 2/1982 que defineix les atribucions de la Junta de protecció i de la Comissió Científica i crea la figura de Director del Parc.

Juny de 1985. El Conseller d'Indústria de la Generalitat, Joan Hortalà, i Minas de Olot SA arriben a un acord pel qual l'empresa rebrà una indemnització econòmica i es compromet a rehabilitar totes les zones afectades per les extraccions. El pacte suposa una explotació encoberta del Croscat, cosa que genera una forta polèmica.

Setembre de 1985. Campanya «No al Pacte». S'inaugura el casal dels Volcans.

Novembre de 1985. La

Comissió científica presenta la dimissió a causa del pacte Hortalà-Minas de Olot.

1 de gener de 1986. Es clausura definitivament l'abocador municipal del Croscat.

28 de desembre de 1990. La Generalitat de Catalunya compra el 75% de les accions de Minas de Olot SA amb la idea d'acabar amb les extraccions de gredes a la zona volcànica.

El 9 de maig de 1991 finalitza l'extracció de gredes al volcà Croscat. Els darrers camions tenen com a destí el circuit automobilístic de Montmeló.

El dia 3 de juliol de 1992, la Junta de Protecció de la Zona Volcànica aprova la modificació de l'antic programa de restauració del Croscat.

El 9 de novembre de 1992 el conseller de Medi Ambient informa a la Junta de Protecció que s'ha aprovat tècnicament el Projecte d'Actuacions a dur a terme al Croscat, cosa que de fet constitueix el primer pas per iniciar la seva expropiació.

El DOGC 1731, de 7

EL CROSCAT, UN CAS DE RECUPERACIÓ PAISATJÍSTICA.

De ben segur, seà difícil trobar un indret en el que es pugi reproduir una acció similar a la que s'ha portat a terme en el volcà Croscat. Les intervencions en el paisatge sobint presenten el risc que la mà del paisatgista modela un indret responent a criteris estètics i no pas a un intent d'integració en l'espai, cosa que ha de sopesar amagar darrera la feina del l'autor.

En el cas concret del Croscat, era molt difícil que l'acció restauradora passés desapercebuda, com no ha passat desapercebuda la marca que han deixat en el paisatge les màquines d'extracció de gredes durant tants anys. es per això que calia afrontar una tasca decidida i valenta i que moltes vegades pot portar diversitat d'opinions dels observadors o usuaris de l'espai.

Plantejar la restauració d'una cantera d'extracció de gredes en el volcà més singular de total la península ibèrica, tot i el que això comporta, no és sinó un pas més en un llarg camí seguit per moltes persones i que cal destacar-ne dos episodis molt representatius: un primer l'assoliment de l'atura de l'activitat extractiva i el segon, culminar la restauració d'un espai amb un nivell de degradació tant important, permetent recuperar-lo amb finalitats pedagògiques. És precisament aquesta última fase a la que volen fer referència en el present escrit.

Les primeres passes a l'hora d'establir criteris per a l'actuació passen per una anàlisi de les qüestions legals pel que fa referència a les opcions de restauració analitzades amb anterioritat i de les propostes vinculades al pla de restauració aprovat en el seu dia lligant-lo a la concessió de l'explotació com del nivell de protecció que li confereix l'estar dins d'un parc natural, com el de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Així com pel coneixement exhaustiu de les possibilitats tècniques que aquesta restauració permet i de l'entorn en que està immers.

Per tant la profusió d'estudis geològics, botànics, faunístics, edàfics y de mecànica dels materials són els principals puntuals que permeten abordar aquesta tasca.

El segon escull que cal afrontar, amb un bon coneixement del medi, és determinar les opcions tècniques donat que la opció escollida ha d'evitar provocar cap mena de llaga en l'entorn, no té cap mena de sentit provocar un impacte considerable en un altre indret per tal de poder restaurar un lloc per molta que sigui la seva singularitat, també calia defugir de fer una importació de materials estranys en un indret de una caracterització tant particular. per tant cal estudiar molt bé quines són les necessitats de terres i quines les disponibilitats de manera que entre unes i altres el balanç sigui nul.

La següent tanda de criteris són els més lligats a l'ús que és preten donar a l'espai recuperat, i els criteris de disseny que han de contribuir a una correcta integració paisatgística del tall. És cert que poder observar l'interior d'un volcà que ha estat tallat com un pastís no és una opció sempre a l'abast de tothom i cal doncs articular un itinerari que permeti ser visitat, d'una forma ordenada aconseguint que la pressió antròpica no acceleri els processos de degradació de l'indret, permeten alhora una protecció dels materials del tot necessària. aquest aspecte serà el que obligarà a les actuacions més arquitectòniques donant solució a unes necessitats de contenció dels materials i de marcatge i protecció de l'itinerari pedestre que ha d'ordenar la visita a l'indret. Qualsevol solució suposarà la incorporació a un entorn amb unes característiques cromàtiques i de textures molt particulars, d'alguna mena de material estrany el qual ha de poder assolir un nivell d'integració prou considerable sense competir amb el principal atractiu del lloc que és el tall en vertical de 180 metres.

L'ordenació de l'espai interior amb un circuit de circulació culminat amb una plaça central com a eix d'observació principal i la incorporació d'unes contencions austeres i lineals a diferents nivells que pretenen recordar les feixes de l'entorn més immediat construïdes amb planxes de ferro rovellat, són el resultat de tot aquest intent.

El disseny pretén a més, dos aspectes afegits, per una part, cal amortir l'impacte que comporta el tall en el seu entorn més immediat aconseguint una articulació d'aquest i tota l'àrea degradada amb la resta del paisatge configurat com una traça verda i modelat per l'activitat agrícola de molts anys. I en el mateix intent, permetre resaltar un interior totalment envoltat de gredes vermelles i negres aconseguint

un aspecte desgarrat de tonalitats vermelles i negres fruit de l'afloració de les gredes.

L'unió de tot aquests criteris comporten a la modificació de la topografia, a partir de desmunts practicats als camps més immediats a Can Passavent, i del terraplenat de l'escombrera d'extracció de gredes, formant una mena de puig que abraça la plaça central, element que articula tot l'interior, es potencia també, la perllongació dels extrems laterals que amb una sobreposició de plans a diferents nivells i de vegetació contribueixen a donar una major intimitat a l'àrea d'ús públic.

A partir de la configuració topogràfica, el principal element integrador és la incorporació de la vegetació, pretenen diferenciar els dos principals dominis de comunitats vegetals, l'alsinar montanyenc i la roureda de roure martinenc, amb una franja de transició de l'una a l'altra, també a la part baixa de l'actuació, s'ha recuperat una superfície de 5 hectàrees de prat autocton.

Olot, 8 de juny 1995

JOAN FONT

Fitxa tècnica de l'obra:

Coordinació: Jaume Vicens
 Autors del Projecte: Martirà Figueras
 i Direcció tècnica: Joan Font
 Col.laboradors: Antoni Bramon, Xavi Vila, Rogeli Linares

Laboratoris d'anàlisi:

Cecam
 Laboratori polivalent de la Garrotxa

Empresa Constructura: Amsa - Rubau UTE
 Hidrosiembras Olot

Superfície total afectada: 7 has.
 Moviment Terres vegetals: 25.000 m3.
 Moviment de gredes: 132.000 m3.
 Arbres plantats: 1.152 ut.
 Arbustos plantats: 1.865 ut.
 Superfície sembrada: 50.000 M2.
 Contencions metal.liques: 329 m.l.
 Diàmetre plaça central: 48 m.
 Longitud itinerari interior: 1.013 m.
 Murs de pedra: 40 m.l.

Posible via de solución al conflicto de los volcanes de Olot

Por primera vez el pasado día 24 "MINAS DE OLOT, S. A." fue invitada por la "COMISION PROMOTORA DE LA PROTECCION DE LA ZONA VOLCANICA" a una exposición-orologuio en la Casa de Cultura de Olot, sobre la problemática de "El Croscat".

"MINAS DE OLOT, S. A.", a través de sus portavoces, quedó enterada del parecer de las cualificadas voces que expresaron sus opiniones en defender el volcán "El Croscat".

Los portavoces de la Empresa Concesionaria hicieron saber que tenían un programa de reconstrucción del paisaje de "El Croscat" iniciativa que no mereció interés; también informaron que estudian las posibilidades de suspensión de extracción en "El Croscat", condicionada a la construcción de terreno fuera del cono volcánico y siempre que permitan competir con los medios económicos de la Empresa; dejando constancia de la trascendencia social que supone el ser hechas las previsiones, como materia prima, de 8 fábricas de cemento de Cataluña y más de 30 fábricas de prefabricados y otras empresas de la construcción ocupando en su transporte a unos 250 camiones, por lo que se impone una solución que contemple a la vez los intereses económicos y de la industria cerámica, en evitación de los grandes perjuicios que podrían hacer peligrar gran número de puestos de trabajo.

MINAS DE OLOT, S. A.
 Consejero Delegado

GPPZV

No recordo gaire bé quan ni de quina manera, devia ser pels volts de 1976, em vaig trobar formant part de la Comissió Promotora de la Protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa (GPPZV), una comissió inicialment formada per tres persones, amb un nom llarg i una sigla difícil de recordar, que desenvolupà durant la segona meitat dels anys setanta una interessant tasca de conscienciació i mobilització envers la protecció dels nostres volcans.

El perquè de la Comissió era prou clar: ens estaven destruint una zona volcànica de gran interès i única a la península emparats amb una falsa concessió minera i no semblava pas que importés a gaire ningú, (si no ho recordo malament, Santi Vilanova ja ho havia començat a denunciar a la premsa del país uns anys abans). Calia demanar l'aturada total de les extraccions de greda i la protecció d'una de les zones més interessants d'aquesta part d'Europa. En aquells moments encara es parlava poc del medi ambient i pocs eren també els partits polítics que havien incorporat aquesta paraula en els seus programes. Vint anys després, quan se'm demana si les expectatives que reivindicàvem aleshores s'han complert, he de dir que sí, que la protecció de la zona, malgrat que va tardar a arribar, en aquests moments ja és un fet. Ara, el que és més important -a banda dels estudis científics dels quals encara estem bastant mancats, tal com va quedar palès en les 1es Jornades Internacionals de Vulcanologia- és continuar treballant en la línia actual per conjugar els interessos dels diferents sectors socials que integren el Parc Natural, perquè la gent hi pugui viure, treballar i, per descomptat, gaudir-ne.

Teresa Planagumà Nogué

d'abril de 1993, fa pública la declaració d'ocupació urgent per part del Departament de Medi Ambient dels béns i dels drets afectats pel projecte d'actuacions al croscat. S'inicia així el procés d'expropiació forçosa de la Reserva Natural del Volcà Croscat.

El 19 de novembre de 1993, la Comissió Permanent de la Junta de protecció aprova el projecte bàsic i d'execució de la restauració del volcà Croscat redactat per l'Estudi Tècnic de Jardineria i Paisatge.

L'1 de desembre de 1994, s'inicien les obres de restauració del volcà Croscat.

El 10 de juny de 1994, la Comissió Permanent de la Junta de Protecció aprova el segellament definitiu de l'abocador de residus urbans d'Olot al Volcà Croscat. Un cop finalitzades les obres de remodelació de les antigues gredes i el segellament de l'antic abocador, **el dia 8 d'abril de 1995**, el President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, inaugura la restauració.

Expectatives generades entorn de "Salvem els volcans" i la realitat d'avui (1995)

Cal dir que la campanya "Salvem els volcans" de fa vint anys era influenciada i sintonitzava plenament amb d'altres de locals i amb la més genèrica de "Salvem catalunya". Érem essencialment joves, idealistes molt il·lusionats, de bona família, que ens creïem un xic contribuents a la salvació del món. Algú ens va definir com a *joves anàrquics paradoxalment ordenats*.

Quins eren els nostres objectius?

.- Conèixer i donar a conèixer la zona volcànica, per així incentivar la seva estima i valoració.

.- Pressionar les institucions per tal de canviar la política de gestió administrativa que afectava àrees naturals.

.- Sensibilitzar i mobilitzar la gent per aconseguir el recolzament popular.

En aquell moment, el que consideràvem més urgent era no entrar a excavar el Croscat i - si no es podien aturar les extraccions de gredes- concentrar-les en el pla, sense afectar els cons volcànics.

Com ho veig ara?

Amb desencís no exempt de desengany.

S'ha fet el possible per recuperar i restituir el que s'havia malmès i cal valorar-ho positivament: l'aspecte paisatgístic és notable; amb tot, personalment constato i considero desafortunadament lamentable:

.- La "destralada" segueix present i evident.

.- Tècnicament, els talussos i vertents són inestables i s'esllavissaran, les parets no s'aguanten. És un atreviment antinatural.

.- Les restriccions d'accés converteixen un espai públic quasi tant o més controlat que una propietat privada.

Xavier Gassiot i Matas. Geòleg

El Croscat és un màrtir

Les extraccions de greda feia anys que duraven, però explotar el Croscat no es podia justificar per cap de les raons que n'avalaren la concessió minera. Era un disbarat comparable al que es va fer a l'antiga ciutat de Gizeh, on per construir cases s'utilitzaren blocs de pedra calcària arrencats de la mateixa piràmide de Keops.

És clar que actituds com aquesta són fruit de la ignorància i, per tant, convé conscienciar la població. Això demana mostrar aquests valors, però fent-ho també es creen riscos. Es delimiten i protegeixen algunes zones, es posen tanques, etc. Així davant del Croscat et trobes una mica com si estiguessis mirant una fera al Zoo. Potser és inevitable. Una altra cosa és que amb l'afany de fer conèixer els aspectes naturals o de treure'n profit, es comencin a fer carrinclonades com les *tartanes* de la Fageda o els *pic-nics* al Puig Redon. Trenquen totalment el caràcter natural de l'indret, el profanen, i són lletjos. A més, en el cas de Puig Redon, s'ha aprofitat una esgarrifosa pista forestal oberta el 1985 per possibilitar l'accés, assegut, a uns dels punts amb millor vista panoràmica de la Zona Volcànica. Jo sóc dels que creuen que hi ha llocs o bé s'hi arriba caminant o més val no anar-hi. Ara el mirador de Puig Redon ha perdut part de la seva gràcia. Mira que bé! Jo enderrocaria les tauletes, la caseta, ..., en fi, totes les rucades que hi han fet i escirçaria la pista com a mínim un quilòmetre per recuperar aquest indret. Això és factible.

Tornant a la restauració del Croscat, és evident que l'ideal fóra recuperar l'aspecte original, però això ja no pot ser. La màgia d'un con volcànic ve donada pel fet que ha estat generat per una erupció i mai no el podem arreglar a base de reimplantacions de substrat com si es tractés d'una pròtesi. A més, els màrtirs han d'ensenyar les ferides, per tant, veig bé que més que una restauració s'hagi pensat en una cicatrització dels esvorancs. D'aquesta manera es mostren les interioritats d'un volcà i, al mateix temps, queda palès allò que es pot arribar a destruir.

Una tarda d'un divendres plujós d'aquest mes de maig vaig anar a veure el Croscat. Feia temps que no el visitava. Enacara hi era, xop i envoltat d'uns vapors i boires baixes que li cobrien el crostó. Me'l vaig mirar primer pel flanc orientat, després pel descosit i també vaig passar revista als tubs situats damunt l'antic abocador. En arribar al cràter, es va adonar de la meua presència i, tranquil com en els darrers 11.000 anys, em preguntà pel meu estat. Jo li vaig dir que

bé, que una mica de mal d'esquena i el genoll que falla, típic dels 43. Llavors, Ell -va afegir: Trobo que et conserves prou bé.

Miquel Riera

La primera llei

Si la primera llei que aprovà el Parlament de Catalunya sobre la protecció del territori va ser la de Protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa, no ho va ser per casualitat, sinó per la pressió que des de feia anys s'anava fent des de diferents col·lectius de la comarca per aconseguir-ho. Era a començaments dels 80 i el resultat va ser àmpliament satisfactori, menys pel que fa a les explotacions que per concessió minera tenia l'empresa Minas de Olot SA que a poc a poc anava socavant el volcà més important de la zona: el Croscat. Per això també la pressió popular va denunciar amb més de dues mil signatures CONTRA EL PACTE l'acord entre aquesta empresa i l'aleshores conseller d'Indústria Sr. Hortalà, i un temps després s'aconseguia que la Generalitat admetés el seu error comprant l'empresa com a única forma d'acabar amb unes extraccions que d'haver continuat, haurien acabat amb el Croscat. Ara, l'any 95, s'ha fet una restauració bastant modèlica segons els experts i en tot cas satisfactòria per a tots o per a molts dels qui durant aquells anys lluitaven per aconseguir la seva protecció.

És, per tant, un resultat satisfactori el que s'ha aconseguit gràcies a l'esforç de molts - no ho oblidem- que van aconseguir desvetllat l'administració pública perquè actués en conseqüència.

Els que ens passa ara és que, després de quasi dues dècades, allò que era molt en aquell moment, és poc ara que la nostra sensibilitat cap a una ordenació adequada i acurada del territori ha augmentat notablement i quan pensem que els parcs o les zones protegides queden sovint desprotegides de l'allau de visitants i que cal anar cap a una concepció d'ordenació del territori que, partint dels plans d'ordenació de cada municipi fins al Pla territorial de Catalunya, assegurui un creixement ordenat i adequat a cada una de les seves parts.

Lluís Sacrest i Villegas

La Universitat i els estudiants

(La vella dama i el bàrbar)

Hi havia una vegada una vella dama molt digna que es deia Universitat. Havia nascut en les fondàries de l'Edat Mitjana i va créixer sota la tutela dels clergues; a poc a poc, aconseguí, però, alliberar-se'n, de la mateixa manera que, segles més tard, s'acomodà al gran paper que el príncep, el nou Estat Modern, li havia reservat entre els auxiliars del seu poder. I vet aquí que, a l'edat de 700 anys, la vella dama no tenia ni una arruga i gaudia d'un prestigi inigualable. Instal·lada en una fortalesa on no se sentien els sorolls del món ni els conflictes subalterns que s'hi desenvolupaven, tenia els millors servidors que mai ningú no podria somiar. Els esperits joves cultivats que hi anaven a cercar el saber, en sortien amb un diploma que els obria totes les portes de la

funcions i els seus mètodes, sovint, mitjançant uns textos jurídics que no es concretaven en res, anant sempre al darrera de l'evolució d'una societat en transformació constant i variable, segons els equilibris polítics. I els seus servidors entraren en conflicte els uns amb els altres i els millors, possiblement, en conflicte amb ells mateixos, dividits entre la seva reverència a la vella dama i el seu diagnòstic d'intel·lectuals que els feia adonar que calia canviar moltes coses. Ara bé, després de la tempesta que semblava que ho havia de canviar tot, com passa sovint, un cop més, tot restà igual.

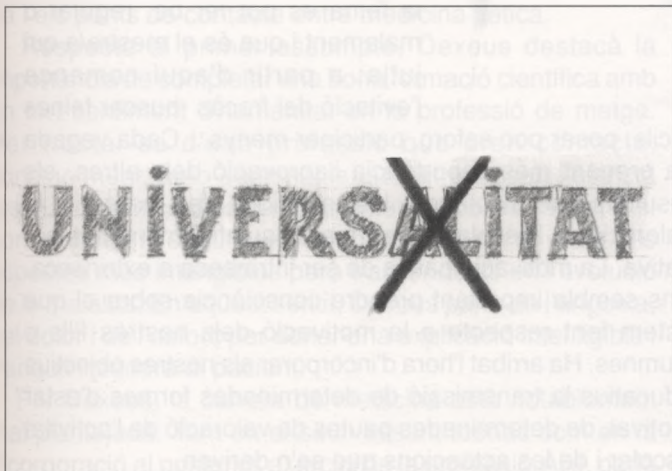
És a dir, els bàrbars no havien guanyat perquè el saber els defugia. Situat al final d'un recorregut ritualitzat el sentit del qual se'ls escapava, expressat amb un llenguatge que no comprenien gens, restava accessible, un cop més als iniciats. La institució on ells eren majoria els volia dir que, si bé hi havien accedit, no hi eren acceptats.

Es poden imaginar molts finals per aquesta història. Des de la transformació dels professors en guàrdia pretoriana d'un patrimoni intel·lectual reservat novament a una elit, fins a la vella tàctica de cercar la victòria en la fugida, abandonant el temple als plebeus mentre els escollits es refugiaven en algunes, poques, universitats públiques i privades, convertides per alguns (polítics i homes d'empresa) en una reserva especial per a privilegiats.

Jo m'inclinaria per un final feliç, per refer el camí cap a una plena democratització, un camí en el qual la vella dama, a les portes del segle XXI, apostés per l'única dimensió que li garanteix la possibilitat d'arribar a complir el seu mil·lenni: el mestisatge. És a dir, creant un veritable espai públic de formació superior on la Universitat pogués reprendre totalment el seu paper de servidora de tota la comunitat.

Aposto per una universitat com a signe central de la societat: la que tradueix la centralització del saber, on l'estudiant és ciutadà i, com a tal, n'és protagonista, element actiu. No pas per aquella que esdevé un claustre isolat i tancat. En una societat democràtica de masses, les funcions universitàries han de canviar; no es tracta de salvaguardar el santuari del saber, sinó d'instal·lar-lo al centre de la societat. La universitat renovada seria aleshores un espai obert, d'amplis intercanvis intel·lectuals, el millor servei públic que es pot donar als ciutadans. Per què no hem de pensar en un final feliç per aquesta història?

Joan Oloriz

BULBENA

ciutat, després d'haver viscut darrera dels seus murs durant alguns *meravellosos* anys. Sens dubte, les relacions amb els mestres dipositaris del saber havien estat fonamentades en una distància respectuosa, però, al mateix temps, havien estat marcades per una especial cortesia i per aquella mena de complicitat dels qui se senten membres d'una mateixa elit, que saben que només el temps els separa i que els uns tindran els altres com a successors.

Però els guardians del temple, instal·lats en una falsa seguretat, havien desatès la vigilància. Un dia, una mica per casualitat, descobriren que els bàrbars havien envaït la fortalesa. I de la pitjor manera possible: legalment. Portaven texans, parlaven malament, escoltaven música vulgar i tenien la pretensió, ells també, d'accedir al podi del saber denunciant de manera impertinent els lligams de la dama amb el poder polític.

Aleshores va començar per a la Universitat un període de dubte. La vella dama va haver de pagar en un quart de segle les desenes d'anys de pretesa felicitat en què el temps s'havia detingut. El príncep va haver de redefinir les seves

Santiago Dexeus, l'últim Convidat

Amb la conferència de Santiago Dexeus del passat 20 de maig es va cloure el cicle de conferències que, des de la tardor, ha portat a Olot diferents personalitats: Fèlix Pons, Quim Monzó, José Luis López Aranguren, Josep Maria Ballarín, Josep Cuní, Maria

Mercè Roca, Josep López de Lerma, Pilar Rahola, Pere Duran i Farell i Santiago Dexeus han estat convidats d'aquesta tribuna d'opinió de la ciutat constituïda per la suma dels esforços del Club de Debat Joves 21 i el Fons d'Art Olot. A la part final d'aquest article tornaré en aquest punt per fer una valoració global del cicle.

El que ara correspon és fer una ressenya de la conferència i la personalitat del metge Santiago Dexeus. El conegut ginecòleg centrà la seva intervenció en tres grans temes: la professió de metge, els estudis de medicina i els punts de contacte entre medicina i ètica.

Respecte al primer assumpte, Dexeus destacà la importància de completar una bona formació científica amb un fort sentiment d'humanitat en la professió de metge. Per tractar-se d'una professió que pren contacte, constantment, amb sentiments que ultrapassen l'estricta resolució tècnica dels casos plantejats, convé -segons el conferenciant- seguir el pacient també en tots aquells aspectes més intangibles però trascendents en l'evolució de la malaltia. En aquest sentit, Dexeus parlà de l'angoixa, del dolor i de l'esforç per donar una explicació intel·ligible i tranquil·litzadora al pacient.

Per Dexeus, la carrera de medicina està notablement mal plantejada. Tant en el seu vessant teòric com en la incorporació al posterior exercici de la professió. Així, parlà de l'alt nombre d'estudiants que apleguen els centres hospitalaris que fa pràcticament impossible un rendiment profitós d'aquestes pràctiques i de les poc esperançadores perspectives d'un metge que s'enfronta al MIR.

Finalment, el conferenciant tractà dels punts de contacte i dels punts de conflicte entre l'ètica i la medicina. Els importants avenços científics en el camp de la biologia han obert un debat ètic que, com apuntà Dexeus, més enllà de les grans discussions públiques, en últim terme s'hauria de reduir a un plantejament moral i, per tant, fortament individual. En aquest sentit, destacà com, a vegades, les conviccions morals de fons no s'ajusten a les solucions que moltes persones busquen en la medicina i la biologia i que, per tant, quelcom falla. En ser preguntat sobre si els malalts terminals han de saber el seu futur, Dexeus recordà que recentment s'havia fet una enquesta entre pacients i metges de l'Institut de Medicina que dirigeix i que les dades van detectar que a la majoria de persones "ens agrada estar mig enganyats. No té cap sentit afegir cruïda a la realitat però el cert és que un malalt que s'està morint també ho nota d'una manera més o menys evident".

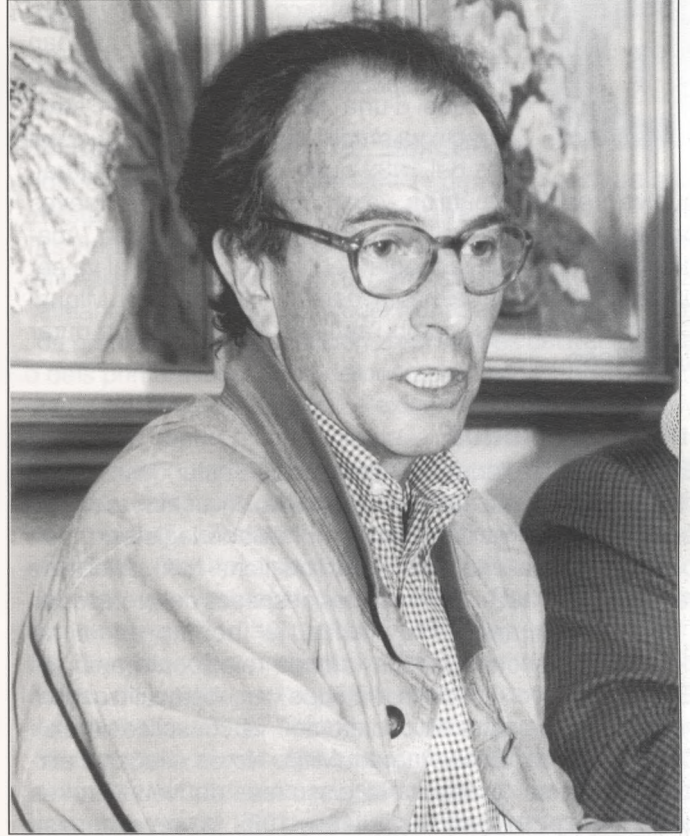

Foto: Josep Maria

Convé, ara, fer una valoració global del cicle. A mi em sembla que ha d'ésser altament positiva. Tant pels noms dels convidats, la finalitat del cicle -presentar la Garrotxa als convidats més enllà de l'estricta conferència- o el nombre de públic -una mitjana de més de cent persones- com per a l'articulació de sistemes de cooperació entre la iniciativa privada i la societat civil. Cal dir que aquesta iniciativa ha nascut essencialment de l'esforç desinteressat d'un grup de persones -Gaspar Hernández, Josep Puigbó o Jordi Serrat, per exemple-. La tan discutida subvenció de l'Ajuntament no ha estat tan important -200.000 pessetes- ni tan essencial per l'èxit del cicle. En canvi, han existit moltes versions paral·leles i algunes de volgutament contaminadores. No em sembla que des de l'administració s'hagi de definir una política de foment de la vida cultural de la ciutat basada en quotes fixes i iguals per definició sinó en un permanent diàleg i exposició de propostes per part de les entitats que porti a un posicionament concret de l'Ajuntament. Aquest va ser el cas de «l'Artista del Mes» i del cicle «El Convidat». De fet, això és fer política. Però aquesta no ha d'eclipsar la veritable protagonista que és la iniciativa de la societat. Volem que en el futur continuï sent així i, si convé, al marge de l'administració.

Jordi Xuclà i Costa

L'Institut Montsacopa celebra el seu 25è aniversari

Doncs sí, el Montsacopa ja té 25 anys, que no són molts, però que, atès el que han significat per a Olot, representen un període d'una gran intensitat. La seva creació va omplir un buit que tenia la ciutat des del 1939 quan l'Institut de Batxillerat, que va crear la República, va ser obligat a tancar les seves portes. A partir d'aquell moment es va instal·lar una "Academia de Enseñanza Media", el director de la qual va ser un professor que ja havia estat a l'Institut, en Miquel Colomer i Martí que, amb l'ajut de l'Ajuntament va durar fins a 1959.

Inicis conflictius

Els problemes d'aquesta època ja han estat descrits per Neus Andrés a la revista publicada en ocasió del 20è aniversari (1). Per una banda, hi havia la legislació, que obligava a tota una sèrie de condicions molt difícils de resoldre, com haver d'afrontar les despeses del professorat i de manteniment. Per l'altra, la incomprensió de determinats sectors olotins (alguns relacionats amb les Escoles Pies i el Cor de maria), que van obstaculitzar com van poderr -i aleshores podien molt, la consolidació d'un Centre Públic d'Ensenyament Mitjà. No és exagerat afirmar que va ser gràcies a la tossudesa de Neus Andrés que Olot va poder tenir Institut l'any 1969. La seva fermesa va ser objecte d'un just reconeixement tant per part de l'Institut Montsacopa com per part de l'Ajuntament d'Olot en la commemoració dels 20 anys de la seva entrada en servei; ho dic així perquè en realitat el nostre centre mai no ha estat inaugurat oficialment.

La notícia de la concessió de l'Institut per a Olot va ser comentada al setmanari *Olot Misión* amb aquestes paraules:

"La referencia del Consejo de Ministros celebrado el día 6 nos trajo la gran noticia: la creación de un Instituto Nacional de 2ª Enseñanza en Olot. Noticia que al aparecer en la prensa del día siguiente, sábado, acaparó la atención y el entusiasmo de todos los olotenses". (2)

El mateix article es feia ressó de les greus mancances que havien hagut de patir les famílies i l'alumnat per la manca d'un Institut. L'articulista no es va estar de fer un recordatori al centre existent durant la República, malgrat que la dictadura d'aquells temps, que censurava totes les publicacions, l'obligaven a dir-ho amb extrema prudència: *"Y debemos subrayar que no se debe exclusivamente al estado en sí el que tal Instituto reaparezca en 1969, y decimos "reaparezca" porque somos muchos los que cursamos y terminamos el Bachillerato en el que hasta 1939n existió ya que en su última época tenía la denominación de Instituto Elemental de 2ª Enseñanza, como todavía puede leerse en la fachada del edificio que ha venido sir-*

viendo como Colegio simple de esta índole". (3) La creació de l'Institut va significar el final de la prepotència de l'ensenyament privat d'aquell temps, tal com en Moli anotava en un altre article: *"(L'Institut)...representa una liberalización definitiva de los monopolios educacionales actuales y la seguridad de elevar el nivel cultural de la ciudad"* (4). A la mateixa secció, en Moli parlava de la problemàtica de les obres, ja que, tres mesos abans de començar les classes, encara s'hi estava treballant. Una situació semblant a la que vivim avui respecte del tercer centre. L'Institut del Bosc de la Coma porta, a hores d'ara, un retard important respecte als terminis previstos. Tanmateix, aquella situació no és comparable a les incidències d'avui; la construcció de l'Institut Montsacopa es va fer mutilant un paratge excepcional, un dels símbols més representatius de la ciutat, en un lloc allunyat del cen-

tre, sense vies d'accés i en unes condicions vergonyoses que persistien encara dos anys més tard, tal com descriu Joan Sala:

"Era l'any 1972 i hi mancava pràcticament tot. El camí era estret i sovint ple de fang, no hi havia voreres, ni tampoc no hi havia llum al carrer, i a l'Institut passàvem fred i ens mullàvem quan plovia. A les aules hi havia estrictament l'indispensable, és a dir, un lloc per escriure assegut. Cap espai escolar no era degudament dotat; no hi havia seminaris, ni aules específiques, ni tampoc voluntat política per parts de les autoritats de solucionar-ho" (5). Les autoritats no semblaven efectivament adonar-se de les circumstàncies, malgrat que Manuela Plana, primera directora de l'Institut, una altra persona que va viure les angoixes dels primers anys, dirigís instàncies a tothom per tal que els organismes competents solucionessin els problemes de l'acabament del centre. Un dels grossos va ser el fet que l'empresa concessionària "Riegos y Construcciones SA" havia desaparegut i obres tan importants com la instal·lació elèctrica o els sanitaris s'havien deixat inacabades i els passadissos es trobaven plens de galledes

per recollir l'aigua dels degoters.

Les mancances de l'edifici, les protestes del claustre i les gestions de tota la comunitat educativa han durat fins avui mateix. La qüestió bàsica és que des de l'administració mai no es va tenir en compte l'opinió de l'Institut Montsacopa quan es queixava de les mancances estructurals existents. És cert que la situació escandalosa que es va viure durant els cinc o sis primers anys es van anar solucionant, malgrat que el canvi de finestres, tan necessari, no s'ha produït fins...l'any 1995 i que han estat les aportacions de l'associació de Pares les que més han contribuït a resoldre les mancances més urgents. Malgrat tot, la manca d'esoai és avui un problema que deteriora perillosament les condicions de treball de l'Institut.

L'Institut coma eina de projecció cultural per a la comarca. Al principi esmentàvem un article d'en Moli que parlava de l'Institut com un mitjà per aixecar el nivell cultural de la ciutat. Aquests desig, al llarg d'aquests 25 anys, s'ha concretat en múltiples activitats. Curs darrera curs, el centre ha organitzat diverses activitats obertes a tothom. Al principi, fou la festa de Sant Tomàs en què se solia fer una funció de teatre i diverses competicions esportives amb els alumnes d'altres centres. Una d'elles va ser la de volei, introduïda durant el curs 1972-73 pel professor Lluís López, que ha fet possible que avui tinguem un dels millors equips de l'estat.

Els cursos 75-76 i 76-77 va estar funcionant una "comissió mixta" de cultura, integrada per alumnes i professors. El primer any vam organitzar un seguit d'activitats entre les quals caldria destacar una taula rodona sobre "La problemàtica del jovent" celebrada als Escolapis. També va servir com a tapadora per organitzar xerrades de caràcter polític i cultural. Amb l'adveniment de la democràcia, les possibilitats es van eixamplar fent possibles altres activitats. Una de les primeres fou la catalanització del centre, iniciada per Josep Comas en l'àmbit de la documentació administrativa i continuada per Pere Martí. Tot plegat es veié reconegut amb la concessió del Premi baldiri Reixac l'any 1985. El Montsacopa era el primer institut de Catalunya que rebia aquest premi.

L'any 1980 nasqué la "I Experiència cinematogràfica", organitzada conjuntament per l'APA i el Col·lectiu de cinema independent de la Garrotxa per promoure la divulgació del llenguatge cinematogràfic entre els alumnes. Va durar fins al 88. El boom del vídeo deixà obsoleta la cambra de super 8. No obstant, aquests són els anys de les Setmanes culturals més reeixides, organitzades principalment per en Pere Martí i en Xavier Ruscalleda. Tenien com a tema

l'estudi i coneixement d'una personalitat rellevant del país. Això va fer possible que vinguessin a Olot personatges com Miquel Martí i Pol, Pere Calders, Josep Romeu i Joan Oró. D'altres es van centrar en la "Cultura i l'esport" i la "Música popular". També es va commemorar el Bicentenari de la Revolució francesa. Aquests darrers anys, el ritme ha baixat, però el teatre i altres activitats, en forma de tallers i conferències, ha agafat el relleu. Dins d'aquest recordatori no podem deixar d'esmentar les publicacions que s'inicien el curs 72-73 amb L'INEM-LIFE i que han donat títols i exemplar els darrers monogràfics del Gra de Fajol, o els famosos XIVARRI que, en algun moment van crear greus problemes en la comunitat educativa.

El compromís cívic de l'I.B. Montsacopa

Aquest va ser l'enunciat de l'article que vaig escriure a la revista del 20è aniversari, on afirmava que:

"Es feien propostes de suport a accions clarament de reivindicació nacional, com la Defensa de l'ús de la llengua catalana - que encara és objecte d'una resolució l'any 1983-, de protesta davant les accions repressives del franquisme o dels primers anys de la democràcia, com l'any 1979, en ocasió del judici als Joglars., d'exigència de l'Amnistia l'any 1976 o de suport a la "Marxa de la Llibertat" (6).

En el mateix número, diversos testimonis tant d'alumnes com del professorat, posen de manifest el clima de llibertat i de tolerància existent i la fermesa en la defensa de la qualitat de l'ensenyament públic. Així es va dir l'any 1976 i així es va amnistiar darrerament. Però en aquells moments, que tan allunyats ens semblen avui, cal afegir les incògnites que presentava el final de la dictadura i la duresa de la lluita per l'estabilitat en la feina que va fer que durant el curs 1976-77 hi hagués una vaga del professorat de prop de dos mesos. La situació actual ja estableix en la societat uns camps específics per a l'acció política; tanmateix és del tot necessari que els centres educatius siguin eines al servei de la formació en els membres de la comunitat escolar d'una mentalitat compromesa amb la societat que ens envolta i la millora dels continguts i les condicions d'ensenyament. Són aquests uns altres moments plens d'incerteses: la modificació del sistema educatiu no acaba d'engrescar una bona part dels qui seran els principals responsables de la seva aplicació. Els qui han de proporcionar els mitjans per dur a terme els nous plans en condicions acceptables donen mostres de voler provocar el desencís entre els ensenyants i frustrar l'esperança en un ensenyament participatiu i no tan academicista. Malgrat això, no voldria acabar sense donar la benvinguda al nou institut del Bosc de la Coma amb el desig que la seva història sigui llarga i fructífera com la del Montsacopa, però que es pugui estalviar tots els ensurts que hem patit nosaltres.

Juli Clavijo

(1) Neus Andrés Cros. *Una mica de "prehistòria" de l'Institut de Batxillerat*. Revista del 20è aniversari. I.B. Montsacopa. Abril 1990.

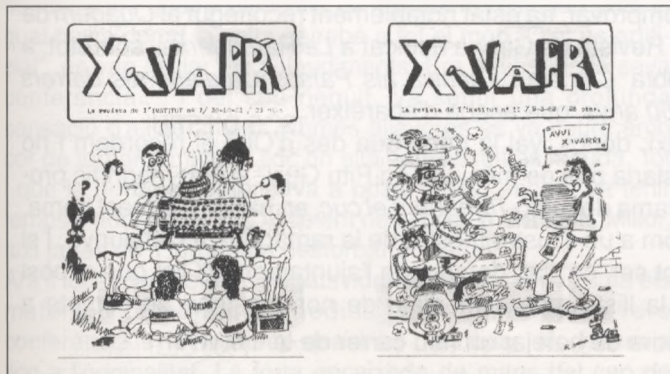
(2) L.A. *Olot ya tiene Instituto*. Olot-misión. 14.06.1969.

(3) Íbid.

(4) Moli, Domènec. *Instituto*. Olot-misión. 24.06.1969

(5) Sala, Joan. *L'Institut d'Olot*. Revista 20è aniversari. I.B. Montsacopa. 1990.

(6) Clavijo, Juli. *El compromís cívic de l'I.B. Montsacopa*. Op. cit. pàg 10.

Noms de carrers

Ja han passat les eleccions i s'ha reorganitzat el govern municipal. Sovint hom té la impressió que quan s'acosten les èpoques de les votacions i s'han de produir canvis en la municipalitat, els projectes que han quedat pendents s'aturen a l'espera del

que passarà i, sobretot, a l'aguait de si els nous gestors els assumiran amb la mateixa alegria o els bandejaran. Com ja deus recordar, coincidint amb el centenari d'en Joan Deu, en "Deu republicà", es va demanar d'una manera força oficial que se li donés el seu nom a un carrer d'Olot. Hi van haver diferents propostes des de l'Ajuntament: que si aquest carrer era massa curt, que esperarem que se n'obri un de nou, etc. Estic segur que la proposta acabarà per tirar endavant perquè l'absència del seu nom al santoral urbà és massa flagrant i no sembla pas que ningú s'hi oposi, però sigui com sigui, a hores d'ara el carrer està per adjudicar i no estarà pas de més que tornem a fer memòria a l'Alcalde i al regidor de cultura del nou i Magnífic Ajuntament. I ja que parlem de carrers i d'olotins oblidats, no estarà de més que reclaméssim també el d'en Ricard Jordà, un historiador prou considerat a cada nostra i citat en qualsevol bibliografia del país quan es tracta de les guerres del francès, que mereixeria tanmateix la recopilació dels seus treballs, com es va fer amb la Carme Sala. Però de fet, la carta d'avui és per recordar, a qui correspongui, una altra de les absències que darrerament s'han fet més notòries, com és la d'en Pere Màrtir Rossell i Vilar.

Nascut a Olot el 1883 i mort a Barcelona el 1933, Rossell i Vilar fou un veterinari que assolí la càtedra de Zootècnia de l'Escola d'Agricultura de la Universitat de Barcelona i, com a director del Servei de Ramaderia de la Mancomunitat, féu una tasca importantíssima en el millorament de la ramaderia catalana. A més, entre altres obres, cal recordar que fou un dels organitzadors del Zoològic de Barcelona. La importància científica d'aquest olotí és inqüestionable i cal esmentar, per exemple, que encara hi ha un premi científic de zootècnia que duu el seu

nom. Rossell i Vilar fou també diputat per Esquerra Republicana i un notable ideòleg nacionalista. La llista de les seves publicacions és certament considerable, tant en el vessant científic, zootècnic, com en la d'ideòleg del "racisme català". Potser, val a dir-ho, les seves teories "raciològiques" derivades dels seus estudis poden resultar avui una mica incòmodes de pair (de "racista democràtic" el qualificà Ernest Lluch fa un anys), com les que desenvolupà en la seva introbable obra *La Raça*, però la seva figura fou certament preeminent en el primer terç d'aquest segle a Catalunya, tant pel que fa al nacionalisme català com a la seva tasca en pro de la Ramaderia. A més, Rossell i Vilar fou un home que tot i que exercí la seva tasca a Barcelona, especialment, sempre es vinculà a Olot, no solament pel seu naixement (la seva família tenia la línia de carruatges, diligències i autobusos entre Sant feliu de Pallerols i la nostra ciutat, fins a l'arribada del tren), sinó també per la seva tasca professional (organitzà diversos concursos de bestiar a Olot, com el del porquí el 1919, que assolí un notable èxit, del qual resta una publicació dels treballs presentats, i encara el 1921 i el 1922, de bestiar boví del país), vingué sovint a donar conferències i fou un mentor reconegut per molts olotins.

Als anys vuitanta, la seva figura fou "redescoberta" per Francesc Artal a *Ictineu*, el Diccionari de Ciències Socials, i per Ernest Lluch a *L'Olotí*. Però recentment, com podràs comprovar, ha estat notablement reconegut al *Quadern* de la Revista de Girona dedicat a *La Ramaderia* i, sobretot, a l'obra *Ciència i Tècnica als Països Catalans als darrers 150 anys*, que acaba d'aparèixer.

Així, doncs, val la pena que des d'Olot el recordem i no estaria pas de més que en Pitu Guix, al seu magnífic programa de ràdio *Trenquem el cuc*, en parlés d'aquest home, com a un il·lustre mestre de la ramaderia a Catalunya. I si pot ser, és clar, demanar a l'ajuntament d'Olot que el posi a la llista més immediata de noms a tenir en compte a l'hora de batejar un nou carrer de la ciutat.

Jordi Pujiula

Ficció

Un supòsit futurista que podria, si volíem, arribar a ser una realitat (?)

Només d'entrar a la sala d'actes s'hi havia fixat. Potser ho feia que enmig d'una majoria de gent desconeguda i vestida com de cinc anys enrere, ella duia una roba molt més vistosa, la que probablement es duria d'aquí a cinc anys. A més, les seves faccions li eren en certa manera familiars, com li solia passar amb les persones del sexe contrari més joves que la seva dona, sobretot quan es trobava, com ara, a l'estranger, a més de nou-cents quilòmetres d'ella.

La seva conferència "Olot, a les portes del tercer mil.lenni" ja s'havia convertit en pura rutina des que al 2045, just un any després d'haver guanyat la candidatura d'Olot com a seu europea de les telecomunicacions, va ser designat director de relacions internacionals de la P.P.P., l'Oficina de Promoció Pre-Pirenaica. Però avui, a Helsinki, les paraules li costaven de sortir. I no era pas per la presència del president dels Estats Units d'Europa, que no s'havia confirmat fins l'últim moment, era per aquella noia. Ara mateix, com si es tractés d'un imant, havia de fer un esforç considerable per escapolar-se dels seus ulls de negra nit i continuar amb la conferència, abans que l'imaxiàser, sempre tan ben cronometrat, no s'avancés a les seves paraules...

"...i el nostre Parc Tecnològic de la Vall de Bianya, no tan sols ha aconseguit ser capdavanter en indústries d'alta tecnologia com ara la fabricació de fibra òptica, sinó que també, avui dia, la nostra Escola d'Arts Multimèdia Gra de Fajol, gaudeix d'un prestigi internacional..."

Va aprofitar el mig minut de silenci que li marcava el guió, mentre es projectaven les imatges de les obres que l'Escola té escampades a les millors mediateques del món, per elaborar una estratègia fins al final de la presentació: dirigiria la mirada cap a un altre cantó, l'última fila... i quan no fos necessari adreçar-se a l'auditori, faria com si estigués atent a qualsevol de les pantalles en funcionament...

"...i així és com la nostra ciutat, capital d'un dels principals motors de l'economia dels EUE, arriba al final d'aquest segon mil.lenni amb unes immillorables perspectives de futur, gràcies sobretot al caràcter obert, emprenedor i progressista dels seus prop de cinquanta mil habitants que ha fet possible crear uns instruments de dinamització capaços de superar els d'altres regions europees, tradicionalment més desenvolupades..."

Mentre a les quatre pantalles es reproduïa l'eslògan amb el qual havia donat la volta gairebé a tot el món "Olot és artificial", es van iniciar els aplaudiments. Era el final de la seva conferència... i del seu neguit. Va sentir una profunda sensació d'alliberament. Només allavors es va veure amb cor de tornar a mirar el lloc on ella havia estat asseguda. Tot i que la gent es començava a posar dreta, encara va tenir temps d'adonar-se que el seient de la noia ja era buit.. Millor, així ja res no li tornaria a destorbar el viatge.

Ara li toca atendre els delegats nòrdics més o menys amb els mateixos comentaris anodins que conferència rere conferència s'havia après quasi de memòria.. No hi havia lloc a l'originalitat. La forta encaixada de mans del cap de

protocol del president va ser l'únic fet rellevant de la nit.. Va endreçar els seus materials tan ordenadament com sempre, va llençar els darrers comiats tan amablement com sempre i va iniciar les passes cap a la sortida del local tan dignament com sempre.

De sobte, es va sentir desarmat: ella l'estava esperant.

.- Perdoni -li va dir amb un accent innegablement olotí- pel color de la seva pell està clar que la seva família no è d'Olot, però vostè hi deu viure, no?

.- Els meus pares hi van anar a viure quan jo tenia quatre anys...

.- És que la meva família é d'allà, sap. Em dic Júlia i el meu avi era el petit de can Jové-estat. Fa tant de temps que no *vei dingú* d'Olot que, si té una estona, m'agradaria xerrar una mica sobre tot *lu* d'allà...

Es va adonar que en comptes de preparar una resposta, intentava recordar si a l'habitació de l'hotel hi havia llit doble o eren llits separats.

.- Jo ja tinc la feina feta. Fins demà a les vuit no vaig a l'aeroport.

El vol se li havia fet més curt que altres vegades. De fet, havia perdut la consciència d'estar en un avió. Des que hi va pujar fins ara que eren a punt d'aterrar a l'Aeroport de Voratosca, havia tingut el cervell ocupat en tot el que li havia dit i fet pensar la Júlia al llarg de la nit que havien passat junts. Havia estat una mena de viatge pel túnel del temps. Un temps pretèrit, anterior fins i tot als avis de la Júlia, que no era el seu, però que per raons professionals n'estava abastament informat.

Les antigues tradicions d'Olot, els vells costums, el caràcter tancat de la seva gent, la por a la innovació, el progressiu empobriment de les indústries locals, eren coses que no li cabien al cap per més que ho havia llegit i sentit a dir més de cent vegades. Sempre ho havia considerat com una llegenda, una ficció, coses que en realitat no havien passat mai. Ara, en canvi, l'apassionament amb què n'havia parlat la Júlia, com si tot encara fos així, li feia trontollar les seves conviccions.. Un trontoll estrany que va anar en augment amb les expressions d'incrèdilitat de la Júlia quan ell, fent-li només els grans titulars de la seva conferència que tenia tant per mà, intentava convèncer-la que ara tot era diferent. Que amb el temps, tot havia canviat. El "poc-que-pot-ser" que ella no es cansava de repetir se li havia incrustat com un virus. L'Olot d'ara no deixava de ser per a la Júlia una altra ficció. Parat com un estaquirot davant la cinta transportadora dels equipatges, les seves neurones anaven d'un cantó a l'altre com una pilota de ping-pong: quin és l'Olot de ficció? El d'ella o el meu?

De sobte, com si es despertés d'un mal son, va pensar que tot plegat era una tonteria. Com podia algú com la Júlia, ancorada en un passat que ni tan sols havia viscut, fer-lo dubtar d'una realitat que ell sí que estava vivint? Per això, quan li van passar les maletes per davant dels nassos sense ni adonar-se'n, ho va atribuir al "jet-lag".

Jaume Bach

Sobre la noció de cultura

La pròpia noció de cultura, la definició d'allò que entenem per cultura és la primera muntanya que cal escalar, el primer monstre que hem d'amansir per poder *dissenyar* una política cultural.

L'estat del benestar nascut arran de la Segona Guerra mundial va provocar un creixement de la demanda de consum cultural, molt superior a l'oferta existent, cosa que alhora va provocar l'intervencionisme directe en el sector per part de les administracions públiques. Mentre que per altres agents (les associacions o la iniciativa privada), la intervenció en l'àmbit de la cultura era una qüestió d'opcions, el sector públic havia de pensar en el conjunt i, per tant, definir-lo. A casa nostra, el procés és bastant semblant, malgrat les diferències històriques. Amb la democràcia, tothom es llença al carrer i es recupera qualsevol bocí de cultura que s'hagués pogut extraviar. Avui, però, satisfetes les necessitats bàsiques, cal que les administracions estableixin unes prioritats i unes línies de treball, és a dir, cal que es defineixin.

Contra tot pronòstic, si tenim en compte la manera com s'estan esdevenint els fets (el desenvolupament actual de les pràctiques culturals, l'ampliació popularitzada del concepte de cultura, la revolució que han suposat els audiovisuals, la mort de la pintura i, més tard, la del llibre, el mestissatge socio-cultural, el sorgiment de moltes cultures - jove, de dones, alternativa, mediàtica, tecnològica,...-) sembla que la tendència de teòrics i treballadors de la cultura és anar per camins que no són els derivats de la noció més antropològica del tot-cultura que tant ens ha costat de difondre i fer creure, sinó que ens porten cap aquelles definicions més estàtiques i compartimentades, hereves de la divisió tradicional de les Belles Arts, fent només alguna concessió a la modernitat, com ara incloent el cinema.

Aquest és un debat relativament recent i tot i que es podia entreveure al llibre *L'Estat i la cultura* (J. Pick, 1960) i a *La desfeta del pensament* (Finkelkraut, 1987), i en alguns altres, no surt clarament a la llum fins que Fumaroli publica, el 1991, *L'Estat cultural. Assaig sobre una religió moderna*. Mentre els teòrics s'apassionen en la discussió, els treballadors culturals posen damunt la taula la mateixa qüestió amb unes altres paraules: ens calen tècnics generalistes o professionals de sectors concrets? Quin ha de ser el perfil d'un gestor cultural?

CULTURA
CULTURA
CULTURA
CULTURA
CULTURA

Quan ens plantejem (perquè com a ciutadans, tots hi hem de participar) construir una política cultural municipal, hem de prendre aquesta primera decisió i fer una aposta clara.

A) Una defensa a capa i espasa del **tot és cultura** pot portar els nostres detractors a acusar-nos de servils interessats en la cultura de mercat, en les indústries de la diversió que, de cap manera, han de ser comparables a una simfonia o a una tragèdia clàssica, és a dir, als valors consagrats del passat. A més, ens diran, cal delimitar d'alguna manera, posar noms a les coses: pintura, escultura, teatre, òpera, cinema,...

B) Si hom opta per la concepció tradicional de la cultura, en canvi, li podem retreure que aquest aferrament als

valors tradicionals és només una manera de defugir la comprensió de l'incert i contradictori present en el qual vivim. Els mecanismes que serveixen un producte cultural fins a la posteritat són massa obscurs perquè ara poguem decidir si la instal·lació multimèdia d'un artista contemporani hagi de passar (o no) a formar part de la Cultura.

Així, doncs, sobre quins criteris ens recolzarem per fer la nostra opció? D'on ha de sortir el guix per encercar els elements que han constituït, estan constituint i constituïran la nostra cultura i destriar-los de la resta. Sigui com sigui, per dissenyar la nostra política cultural ens caldrà crear una convenció, acordar els límits de la nostra acció. Seran més oberts i interactius si escollim la noció antropològica, però també més ambigus, i seran més clars i funcionals si escollim la noció tradicional, però també més tancats i amb el perill de deixar moltes coses fora del sac.

Si heu optat pel model A, intenteu imaginar com articular una política de subvencions coherent amb la vostra tria.. A mesura que us vagin presentant projectes? No! Al cap de tres mesos ja no tindreu diners. A repartir entre les entitats...? I si totes les entitats es volen dedicar només a la dansa? Què fareu?

Si heu optat pel model B, continuant amb el mateix exemple, haureu articulat una política en funció dels àmbits de la cultura. I en aquells pobres que us presentin un projecte multimèdia, on intervenen artistes de tota mena i que, a més, ha d'acabar amb una anàlisi dels gustos culturals dels ciutadans, on els col·locareu?

Tena Busquets

Articles interactius. Núm. 1

Dissenyi's vostè mateix una política cultural (o ningú no ho farà per vostè)

*Sèrie inspirada en el llibre *De l'exclusió a l'eclecticisme*, d'Olivier Donnant.

Una volta al món

Part 2

V

am arribar a Karachi, capital econòmica del Pakistan, procedents d'Istanbul, el divendres dia 10 de novembre de 1989, a dos quarts d'una de la

matinada. La primera sensació forta va ser la xafogor que hi feia tenint en compte que a Istanbul feia força fred. Un home d'una mena d'oficina turística de l'aeroport ens va buscar hotel. Un taxi ens hi va dur per 80 rúpies, el preu de tarifa, però ja ens va intentar treure 20 rúpies extres. Aquesta primera batalla la vam guanyar. A les tres de la matinada anàvem a dormir.

Ja de dia, la primera cosa que vam fer va ser treure el cap per la finestra. L'espectacle que vam presenciar ens va deixar atònits: un carrer prou ample aplegava una munió de gent, cotxes, camions, autobusos, bicicletes, "ricksaws" (tricicles motoritzats), ... El paviment era pràcticament invisible. El trànsit era totalment caòtic. Els crits, les botzines i altres fresses quasibé ens eixordaven. Per acabar-ho d'arreglar, l'atmosfera estava carregada d'un fum estrany, pol·lucionada. Vam sortir al carrer i no va passar gaire temps que un home gran se'ns va acostar per fer-nos de guia. Deia ser mariner i haver estat a Barcelona. Ja no ens el vam treure de sobre. El vam convidar a dinar (per cert, vam menjar tots tres per 400 pessetes), i ell ens va portar a veure una mesquita, un mercat i va intentar de fer-nos comprar el vestit típic del país, una mena de túnica fins als genolls, uns pantalons amples i un cordill per cinturó, tot de color blanc. Després de preguntar-nos els nostres noms, l'hotel i l'habitació on ens estàvem, vam quedar amb ell per l'endemà. Però en llevar-nos, un mal pensament ens va passar pel cap: Potser aquell home ens volia parar una trampa, i mentre ell ens entretenia, uns còmplices seus ens robarien tot el que teníem a l'hotel. Vam decidir, amb l'ajuda d'una moneda, que un dels dos es posaria malalt i que l'altre aniria a trobar-lo, faria el paper i se'n desfaria. I així va ser.

Malgrat la desconfiança, la impressió que vam tenir sobre la gent va ser de persones franques, amigables i senzilles. Vam deixar Karachi sense

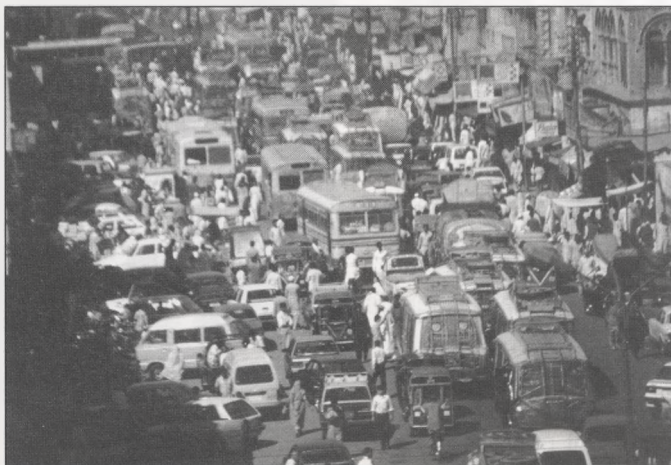

cap recança. Ens va semblar una gran ciutat de 9 o 10 milions d'habitants, sense cap personalitat, polsosa, bruta i sorollosa. Teníem un bitllet de tren que ens havia de dur fins a Moenjodaro, on hi ha les restes de la ciutat més important de l'antiga civilització de l'Indus. Vam sortir amb una hora de retard. Aviat ens vam enfilar al portaequipatges per dormir-hi. El vagó anava ple de gom a gom, al cap de poques hores ja semblava una cort de porcs: la gent ho llençava tot per terra i hi escopia constantment (roseguen una substància anomenada "bettel" que produeix un residu vermellós). Vam aconseguir dormir. Quan ens vam despertar ens havíem

saltat Moenjodaro. Vam decidir continuar fins a Islamabad, la capital del país. El revisor ens va expedir el bitllet fins a Attock City on havíem d'agafar un bus. Vam passar el dia al tren. Durant tot el trajecte no va parar de passar gent venent te i pastes, i pidolaires. A cada estació ens aturàvem entre cinc minuts i mitja hora. La gent al tren era discreta i davant qualsevol confusió tothom es prestava a ajudar-nos. De mica en mica els anàvem agafant confiança i no ens sentíem gens estranys entre ells. La vam fer petar amb alguns dels viatgers. Ens preguntaven moltes coses sobre el nostre país, especialment referents a les dones i ells ens explicaven coses del seu. El paisatge que vèiem era totalment nou per a nosaltres. Durant bona part del trajecte, el tren aixecava molta pols i terra. Els seients, les motxilles i nosaltres en vam quedar ben coberts. Es veien planes mig seques amb "clarianes" d'herba, de tant en tant un prat i més de tant en tant algun bosquet de palmeres,

aiguamolls i altres arbres. Els pobles eren molt senzills i pobres, amb cases de fang i sostres de palla llevat d'algun casolot colonial. D'ací d'allà vèiem passar ramats de bous i cabres, vaques i búfals. Tot plegat molt pintoresc. La vida en aquell país és molt més tranquil·la i apaivagada de la que coneixem aquí.

La matinada següent, a les 6, ens van despertar a Attock City. El tren s'hi aturava 30 minuts. Mig adormits vam decidir anar fins a Peshawar, a tocar de

UN DIA A KARACHI

FOTO: J.G i X.M.

DARRA: FÀBRICA D'ARMES

FOTO: J.G i X.M.

la frontera afganesa, destí final del tren i direcció oposada a Islamabad. Tres hores després hi arribàvem. La ciutat no era tant caòtica com Karachi. No tenia res excessivament destacable des del punt de vista "turístic", però era xocant veure civils armats amb fusells *Kalashnikoff*, vaques pel mig del carrer i gent abillada amb les típiques túniques àrabs. Més tard vam saber que aquests darrers eren afganesos refugiats. Cal recordar que aleshores l'Afganistan estava en plena guerra civil. Potser el més destacable de la ciutat era el centre amb el seu Basar de l'Or. Aquest era un carrer curull de petites botiguetes, una al costat de l'altra tal com si fos el "rengle", però que en comptes de verdures venien tota mena de joies "d'or" i pedres "precioses". Cada botigueta feia un sis metres quadrats i bàsicament els clients eren dones que entraven, s'asseien i passaven les hores empròvant-se la mercaderia. Vam anar a Darra, un petit poble 30 quilòmetres al sud de Peshawar. El poble consisteix en un carrer sense asfaltar, amb botigues i fabriquetes d'armes a banda i banda. Vam quedar-nos de pedra quan només començar a caminar un individu va sortir d'una de les botigues i va començar a disparar trets enlaire ves a saber si fent provatures o una demostració dels seus productes. Acte seguit un estol de mainada es va abocar a recollir els casquets de les bales que havien quedat escampats per terra. Segurament els devien reciclar. L'espant va anar passant poc a poc i al final ja ens hi trobàvem com qualsevol altre dels presents. Vam poder constatar que allà s'hi pot trobar de tot, des

d'un bolígraf-pistola fins a mines anti-tanc i morters anti-aeris. Per cinc rúpies la bala podies provar un fusell d'assalt o una pistola *Magnum*, tot "Made in Darra". Als aparadors també hi havia exposat, com a complement, haixix i altres tipus de droga. Si el que volies eren emocions més fortes, et podien arranjar un safari fotogràfic al front afganès per un preu mòdic. Això ho vam descobrir quan, tornant cap a Peshawar viatjant al sostre d'un autobús, un mujahidí ens ho va oferir.

Vam deixar Peshawar camí d'Islamabad - Rawalpindi (Pindi per als locals). Només destacar que la ciutat d'Islamabad, capital del país, es va començar a construir l'any 1961 i està planificada a l'estil de l'Eixample barceloní, però amb cases baixes. Sembla que encara està lluny de ser acabada. També la increïble mesquita d'en Faisal, feta tota de marbre, construïda per un arquitecte turc i regalada per l'Àrabia Saudita.

Un dia vam anar al cinema i la pel·lícula de dues hores i mitja va ser memorable: era pakistanesa i parlada en *panjabi*. Ens va costar molt seguir-la. Per començar, van posar l'himne nacional i tothom es va aixecar. Hi havia moltes cançons i balls pel mig; la trama era d'una família bona i una de dolenta. Els dolents volien casar el seu noi amb la noia dels bons, però abans de casar-los els dolents roben als bons. De sobte sortia un heroïna de dimensions descomunals, que a base de cops d'espasa i karate ho arreglava tot. Al final els dolents es tornaven bons i tothom aplaudia i se'n tornaven contents cap a casa.

Vam anar cap a Skardú, un poble que hi ha a la riba del riu Indus, al Kashmir pakistanès, al mig del Karakorum. Per arribar-hi se'ns presentaven dues opcions: agafar un bus fins a Gilgit, vint hores de camí i un altre fins a Skardú

L'ESCOLA D'SKARDÚ

FOTO: J.G i X.M.

UN AVI DE LA VALL D'HUNZA

FOTO: J.G i X.M.

amb set hores més, o bé volar-hi en tan sols cinquanta minuts. Vam triar aquesta segona opció i a fe que va valer la pena. El Boeing 737 volava seguint una vall entre muntanyes nevades. Per poder veure els cims havíem d'aixecar el cap. Podíem veure tots els estimberris, torrents i glaceres a la perfecció. En arribar a Skardú vam passar tan a prop de les muntanyes que semblava que les podíem tocar o que algú ens pogués fer caure d'un cop de pedra. A vol d'ocell, la vall de Skardú s'assemblava a un desert enmig de muntanyes nevades. La sorra que hi havia a la vall s'acumulava en forma de dunes, sense cap arbre i els camps buits.

A terra ens esperava una gernació de locals que es disputaven els pocs viatgers que arribàvem. El que ens va guanyar a nosaltres el vam batejar Mister "Rupi", que ens va portar fins al poble juntament amb una parella de Nova Zelanda. Van ser els primers amb qui vam compartir una part del nostre viatge. Després en vindrien molts d'altres. Viatjar amb altra gent va ser una de les experiències més enriquidores que vam viure.

La vida a la vall és molt diferent a la de la resta del país. La gent és molt tranquil·la i la mainada és molt vergonyosa i quan els hi encares la màquina de fotografiar, algun d'ells s'amaga. Els carrers són sense asfaltar i les cases donen la sensació de provisionalitat. Hi feia molt de fred i ens sorprenia com la gent aguantava amb la roba que portaven, que era poca comparada amb la que dúiem nosaltres. Fins i tot hi havia mainada que anaven descalços. L'escola es feia a la intempèrie; la vam visitar i un mestre ens en va explicar el funcionament. Els nens seien en semicercle amb el professor en el centre davant d'una pissarra recolzada en un tríode. Compartien els llibres, alguns duïen paper i d'altres pissarres individuals. Ens van rebre molt bé i els nens es van entusiasmar tenint-nos allà: devíem ser un nou subjecte d'estudi.

Malgrat la tranquil·litat del lloc, vam saber que dalt de les muntanyes, prop de la frontera (administrativa) amb l'Índia, hi morien molts soldats degut a la guerra que els dos països mantenien pel control del Kashmir, que va quedar dividit pel repartiment territorial fet després de la descolonització britànica.

Vam passar uns quants dies de tranquil·litat i repòs fins que vam marxar cap a Gilgit amb un minibús, seguint el riu Indus, un altre poble al mig del Karakorum. Era força semblant a Skardú, però més gran, amb més moviment i

el paisatge no era tan espectacular. No hi vam estar gaire i vam fer cap a Hunza, més al nord, el darrer nucli poblat abans de la frontera xinesa. Hunza agrupa el pobles de Karimabad, Nagar i el propi Hunza, a 2800 metres d'alçada. El fred era glacial. Vam arribar de fosc i per tant no vam poder gaudir del paisatge fins l'endemà. De bon matí però, la visió de Rakaposhi (7790 m.), il·luminat per una llum tènue encara, ens va regalar la imatge més bella de totes les que havíem tingut fins aleshores. Estàvem enclotats en un vall voltada de pics nevats majestuosos.

La gent d'Hunza són majoritàriament ismaelites, seguidors de l'Aga Khan i tenen la reputació de viure fins a una edat venerable degut a la seva excel·lent dieta (sobrepassen els 100 anys fàcilment). Són de tracte cordial i amigable tot i la dificultat per relacionar-s'hi, probablement degut a la llengua. Amb la parella de Nova Zelanda vam voler fer una excursió fins a la glacera d'Uhta. Un guia de si no vols per força ens va acompanyar un tros. El camí era molt dret i a vegades dificultós degut a les esclavissades. Trobàvem a faltar aire a tanta alçada. Després de caminar un parell d'hores, quan ja visitàvem la morrena, vam trobar-nos un parell de locals que picaven pedres buscant rubís. Ens vam quedar de "pedra". Però vam reaccionar de pressa i ens vam apoderar dels martells dels buscadors. Era molt fàcil trobar-ne, n'hi havia a pilons !! Ens hi vam aficionar tant que ens vam oblidar de l'excursió a la glacera.

Els vespres eren especialment entranyables. Tots els viatgers de la zona ens trobàvem a l'hotel Hunza Inn, asseguts al voltant d'una taula il·luminats per un llum de petroli. Ens explicàvem les aventures viscudes i parlàvem dels plans futurs. Vam fer amistat amb una parella de germans alemanys que serien els següents companys de viatge fins a Nova Delhi.

La carretera de tornada cap a Rawalpindi mereix una especial menció. S'anomena la *Karakorum Highway* i comunica Pakistan amb la Xina. Fou construïda pels xinesos seguint el curs del riu Indus i va des de Rawalpindi fins al Khunjerab Pass on es troba la frontera, a més de 4500 metres d'alçada. El seu estat és lamentable però aquest fet es pot entendre fàcilment si es tenen en compte les inclemències del temps de la zona i els recursos econòmics del país. De tota manera el nostre conductor conduïa com un boig. Nosaltres no paràvem d'invocar a Alà mateix. El conductor sembla que ens va llegir el pensament i de sobte es va aturar al costat d'una mena de tarima on molta gent estava pregant de cara a la Meca. Ell s'hi va afegir i va acabar el primer; i sant tornem-hi. Van ser setze hores de patiment i suplici.

A Rawalpindi hi vam estar el temps just de reposar del viatge i vam fer via cap a Lahore. Aquesta és la ciutat més occidentalitzada del país (salvant les distàncies). Queden força vestigis colonials i és on es concentren la major part de l'u per cent de cristians pakistanesos.

En general el Pakistan és un dels països que ens va causar més bona impressió. Sempre vam obtenir un tracte desinteressat i afable de la seva gent. Un lloc per tornar-hi sense cap mena de recança.

Xavi Morera i Jordi Güell

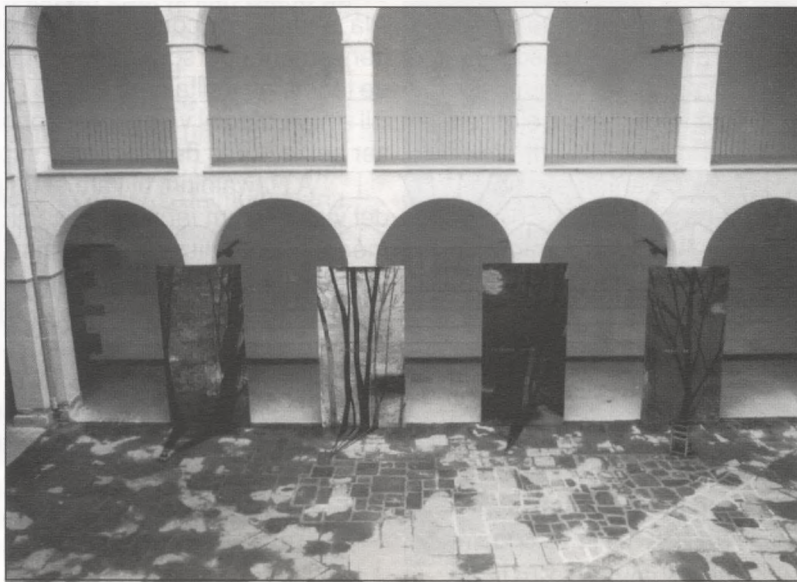
El Museu: un monestir sense torre

S

i s'hi han fixat, les sales del Museu Comarcal de la Garrotxa descriuen un recorregut obert pel mateix lloc que es tanca, en forma de quadrat; fruit de l'estructura d'origen *castrense* de l'edifici de l'Hospici. El fet que el Museu ocupi el pis superior, dóna una sensació especial...com estar en una torre! La torre és el resultat evolutiu dels "castra" romans. Més aixecat que ample, amb planta sovint quadrada, tenia la funció de defensa i de talaia que li donaren un valor d'invulnerabilitat, de marca privada per excel·lència, lloc de residència del senyor feudal i torre de l'homenatge. Això ve al cas per servir els ingredients d'una metàfora, joc que amb la vostra imaginació em permetereu. Es tracta d'aprofitar una novel·la *El Nom de la Rosa* com a element de suggestió. Entre els seus motius també hi ha la torre, seu d'una biblioteca, homenatge al coneixement i a la tradició. Segueix, amb el rerefons de novel·la negra, una trama que és investigació d'uns successos, alhora que excusa per definir de manera magistral el sentit d'una època històrica en i la seva problemàtica. Tot lligat i motivat pel recel a la difusió d'un llibre: el segon tractat de poètica d'Aristòtil. El nostre museu és una pinacoteca senzilla, però té el valor d'emmagatzemar el resultat en obra de les nostres poètiques al llarg d'un segle. Un valor que sembla estar dissortadament guardat per a l'homenatge. Olot té el privilegi de ser una ciutat amb tradició artística, de la qual, ennoblits, hem guardat "estat", un estat de tradició. El poder amb el qual s'ha impedit als nostres artistes una evolució parella en el temps, pel sol fet de ser negats els estímuls i la comprensió oportunes si intentaven sortir d'uns determinats cànons que han esdevingut regles. Una manera de fer que també planeja quan es tracta l'art en tots els seus vessants, i també en el de la crítica. Un concepte que té la seva història, per la qual és entès i interpretat. Diem història per no dir genètica, ja que juntament amb altres qüestions de les ciències humanes sofreixen variacions al llarg del temps i en la seva percepció. Per això parlarem de crítica, utilitzant un aforisme que agafem com a préstec de Roland Barthes "*Crítica y verdad*", un llibret de 80

pàgines editat per Siglo XXI editores, 1971. "Nova crítica" que, és clar, es refereix a una altra "la vella crítica". La crítica neix amb la modernitat aparellant ciència-experiència amb la incapacitat de sociabilitzar la globalitat en si. Té per propòsit l'exploració d'un món amb uns marges imprevisibles mitjançant un joc infinit de possibilitats. Per tant, no és judici, sinó plantejament i vivència. El crític no és un jutge que actua conforme quelcom pre-establert en una societat perfectament posicionada. Però la paradoxa està en una modernitat que costa d'arribar o bé que mai no és nova del tot. La realitat fa sovint que la crítica quedi desvestida de propòsit abans de sortir del llit, amb l'ajut de la versemblança. Versemblant és el dipòsit del conveni, de la majoria, de la tradició, la saviduria i de l'opinió corrent. Tot plegat el que hi ha és una lluita entre dues tecnologies del fet social. La diferència està en el com es pretén i en última instància en què s'aconsegueix, no tant per qualitat sinó per matís. Aquesta versemblança no veu la necessitat d'expressar-se en declaracions de principis, ni de delatar el seu mètode. Més ben dit, no té mètode, ja que és a l'empara de l'ús i del com s'ha fet sempre, el dubte, simplement, no cal. Quan empès per la força del pas del temps, fa succedani de mètode, el defineix per regles, a les quals tot comentari no busca sinó que la seva afirmació, l'evidència. Regles com claretat, gust, objectivitat, participen d'uns principis morals i estètics que són fixos i inqüestionables. Hi ha una crítica "nova" i una de "vella" per una qüestió de desenvolupament desigual, que no vol dir que les coses tinguin un procés lineal, sinó tot el contrari. Retornant a la metàfora del principi, Umberto Eco converteix la trama policial en una excusa i fins i tot en un divertiment per un procés d'indagació. Una fantasia de la intel·ligència

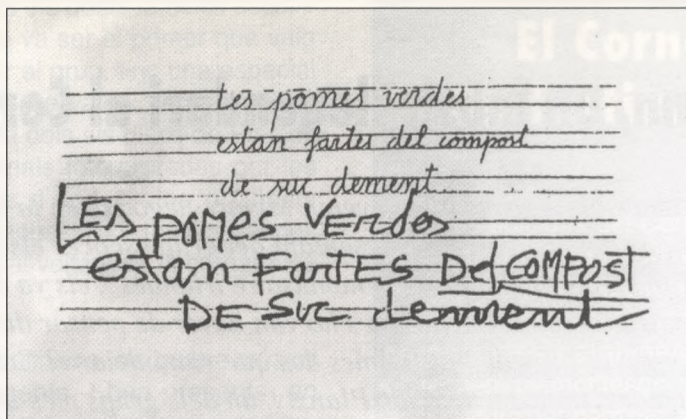
que, lluny de només voler ser realitat, s'utilitza per obrir connexions. Un magistral exercici de la tecnologia de l'escriptura i de les seves possibilitats que, en el seu cas, es mostra tan atent a les ciències de la mateixa, com a la picardia del plaer humà. La trama de l'article d'aquest mes neix de la casualitat, per l'obligació que m'imposo d'estar alerta d'allò que succeeix en l'entorn de l'art a la ciutat i a la comarca, no volia perdre'm l'exposició de

Plein Air

FOTO:ELIES PLANA

Josep Masdevall i Narcís Gironell a la Sala Oberta del Museu Comarcal. Venia de rebot de la conferència que a l'escola d'Arts i Oficis es va fer en homenatge a Xavier Nogués, amb ganes de repassar la sala que el museu dedica a l'època de l'Escola superior de Paisatge durant la República, d'on l'homenatjat era professor. Tot sigui de pas, aquesta època és una fita important per entendre allò que podríem anomenar paisatgisme post-impressionista d'Olot. El resultat de tantes expectatives en un moment donat, va suposar una visió de les particularitats de cadascuna enriquida per la connexió. L'exposició de la Sala Oberta es titula "Plein air". Dues maneres d'entendre el paisatge, dos llenguatges. Un al museu, el grup d'Olot, Vayreda i Berga. D'aquest últim em va restar a la memòria un quadret de petit format (15 F) del qual no sé el títol perquè sovint no els miro. Quina manera d'anotar el nostre entorn! Un resum i síntesi del nostre paisatge local, destacable per com n'estava d'alliberat de les connotacions a la moda de l'època. A pesar del seu tamany, una vista completa d'un racó de muntanya, atípic en relació d'aquelles altres d'humitat humanitzada de la vall d'Olot. Una anotació encara discursiva, però amb una forta consciència subjectiva de cada element anomenat en la pintura per ell mateix, amb un traç que sap aturar-se quan la consciència diu que en té prou. Posaria la mà al foc que es tracta d'un tema fet a l'aire lliure, per altre costat fet prou usual en la manera de fer del pintor. El repte que l'exposició "Plein Air" es planteja és diferent, encara que el motiu tingui en comú el paisatge exterior. Ara ja no cal el discurs en el quadre, fa nosa fins i tot el mateix suport del bastidor. El motiu es capta directament, si es pot, ni es representa, es col·loca, s'instal·la buscant la manera de colpir-nos amb la seva particularitat. Masdevall ho fa per mitjà de la repetició. Les deixies del riu, són ara sobre un plafó blanc immaculat i dins d'una sala d'exposicions sacralitzada per la presència en qüestió. Gironell, en canvi, opta per la pintura, en quant

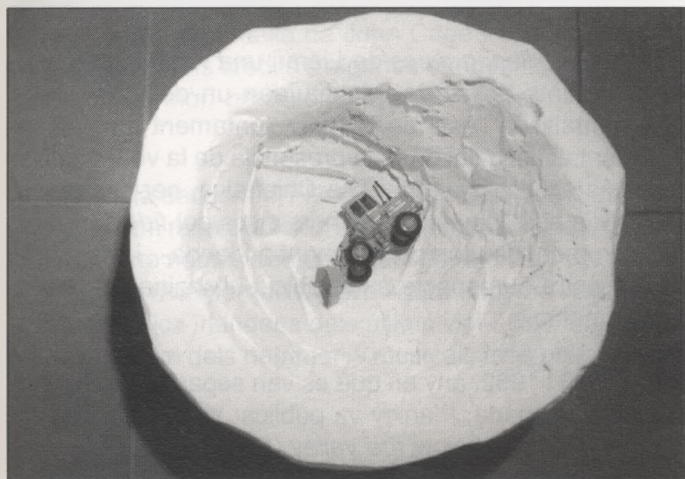
que fa un recull signic amb procediments manuals. Allò que en Berga és representació, aquí és presentació. El valor, allò que ho relliga i li dona sentit és en la claretat de la proposta i en la pertinença del convit. En aquest cas es va més enllà del present fotogràfic, per entrar en el present apreciatiu. Una visió per un costat científica, per altre una alquímia del present i una visió del futur de l'objecte que repre-

senta: els arbres del bosc, un cop captada la seva ombra a tamany real sobre uns plafons de fusta. Una cita s'explicarà millor! ... extreta del recull de la taula rodona del 5 de maig del 1993 sota el títol "L'Escola d'Olot i la seva continuïtat en el segle XX" T. Camps: - " El paisatge d'Olot, el que mereix, és la contemplació, estimar-lo procurar que no es faci malbé, però ja no cal pintar-lo necessàriament per posseir-lo. Penso que és millor ocupar-lo, fer-lo servir, apropiarse'l cadascú i ja no cal que el pinti ningú ni que ens el posin en un marc...la seva dimensió real, que és complexa i abasta no solament la vista, sinó tots els sentits i, per tant, és gratificadora, i és el que no es transmet del tot en la pintura, ja que sempre és una reducció dels fenòmens sensibles".

Quelcom d'això és el que en el marc de la 2ª Fira Internacional, Industrial, Comercial i Cultural de Sant Joan les Fonts del 13 al 21 de Maig de 1995 un grup d'alumnes de l'Escola d'Arts i Oficis d'Olot van fer empesos per la necessitat i les ganes de veure relitzat allò que senten, ocupant diversos paratges urbans i els voltants del poble amb instal·lacions, muntatges i accions. Unes realitzacions que van servir de pràctica i contacte amb una manera d'expressió, no estaven pensades per ésser contemplades. En aquests cas l'apel·latiu d'efímer no pot ser més escaient. Entre el que comentem i el fet que els objectes del seu treball es trobessin massa dispersos per l'espai físic, va fer que passés desapercbut per al públic. Però el valor que es podria desprendre de la mateixa, no dista sinó que s'encavalla en aquella altra del museu, salvant la distància de consciència crítica del que s'esta fent, ja que entre ells el que els empeny és una força de supervivència .

Per últim, ressenyar amb dos anys de retard, un esforç important que assenta les bases perquè d'un cop tinguem eines per enfrontar-nos d'una manera més eficient al problema de l'art a casa nostra. El 1993 va tenir lloc una gran exposició de L'Escola d'Olot entesa com a moviment artístic amb implicacions socials i culturals. Va ser organitzada pel Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca, el Museu Comarcal de la Garrotxa i la Fundació "la caixa". Iniciatives com aquesta donen directrius clares alhora que descobreixen els forats que ens queden per omplir. Una tasca que vol de gent i temps per dedicar-hi a fi que el nostre llegat històric passi de ser *col·lecció*, per esdevenir fet d'un passat i projecte per a un futur.

Jordi Rovira

Plein Air

FOTO:ELIES PLANA

Liam O'Flynn, un músic llegendari al Cornamusam

Els organitzadors del Cornamusam no se'n sabien avenir. Mentre negociaven la presència dels Tannahill Weavers en l'edició d'enguany del festival, el representant del grup escocès els va sorprendre amb un suggeriment inesperat: "També porto el millor cornamusaire irlandès", els va dir. Els membres d'"El Til·ler", l'associació organitzadora del festival, no s'ho van haver de pensar dues vegades: dur Liam O'Flynn a Olot era una de les seves aspiracions íntimes des que van iniciar el Cornamusam ara fa quatre anys. El llegendari músic irlandès, antic membre de Planxty, un dels grups més innovadors del panorama folk d'Irlanda, actuarà la nit del dissabte 8 de juliol al pati de l'Hospici. Aquesta és la seva història

Tot va començar la primavera del 1972. Christy Moore, un guitarrista i cantant irlandès del comtat de Kildare, va convidar alguns dels millors músics del seu país a participar en la gravació d'una sèrie de cançons que havia anat recollint per diferents indrets d'Irlanda, una versió de Bob Dylan i una cançó de Woody Guthrie. A Prosperous, en la casa de la germana de Christy, s'hi van reunir, entre d'altres, Donal Lunny, company d'escola de Moore, un músic versàtil que havia tocat la guitarra en diferents grups; Andy Irvine, un londinenc afincat a Dublín que tocava tota mena d'instruments de corda (especialment la mandolina i el bouzouki) i que havia estat membre de Sweeney's Men, una de les formacions més innovadores de la música tradicional irlandesa; i, finalment, Liam O'Flynn, considerat el millor cornamusaire irlandès de la seva generació.

Liam O'Flynn, com Christy Moore, procedia també del comtat de Kildare, on havia nascut enmig d'una família amb una arrelada tradició musical: el seu pare, un mestre d'escola, tocava el violí. Ben aviat, el jove Liam va saber que els *uilleann pipes*, la cornamusa irlandesa, serien el seu instrument, i va tenir l'oportunitat d'estudiar-lo amb tres dels principals cornamusaires irlandesos d'aquest segle: Leo Rowsone, constructor de *pipes*, el gran Willy Clancy, i, sobretot, Seamus Ennis, que va ser el seu gran mestre i amic fins al punt que, en morir, li va deixar en herència l'instrument que havia pertangut a diverses generacions de la família Ennis. Als anys seixanta Liam era ja considerat un virtuós dels *uilleann pipes* i guanyà més d'un premi en els concursos musicals que es convoquen regularment a Irlanda.

Després de la gravació de *Prosperous* -avui feliçment reeditat en compact- els quatre músics van formar el grup Planxty, nom manllevat d'un aire musical del país, no sense que Liam O'Flynn mostrés el seu escepticisme per la combinació de la guitarra amb la cornamusa, una barreja instrumental gairebé inusual en la tradició musical irlandesa. Als admiradors de *Prosperous* se'ns fa difícil entendre aquesta prevenció després d'haver escoltat aquesta meravella que és *The Cliffs of Dooneen*, una cançó que Christy Moore va esperar anys a cantar per a poder-ho fer acompanyat per la cornamusa de Liam O'Flynn. La veritat

és que els *uilleann pipes* de Liam i una nodrida selecció d'instruments de corda constituïrien un dels elements fonamentals de l'estil de Planxty, juntament amb el so totalment acústic del grup, la presència de la veu -que els feia més accessibles que The Chieftains, per exemple-, l'absència absoluta en els primers discs del *fiddle* (violí) - un instrument de gran predicament a Irlanda- , i una sàvia relació entre el respecte a la tradició i l'originalitat en els arranjaments.

Entre 1973 i 1982, any en què es van separar per segona i definitiva vegada, Planxty va publicar sis discs: *Planxty* (1973), *The well below the valley* (1973), *Cold blow and the rainy night* (1974), *After the break* (1979), *The woman I loved so well* (1980) i *Words and music* (1982), sis elapès

extraordinaris, la bellesa de tots els quals fa difícil escollir quin és el millor (potser perquè va ser el primer que vaig escoltar i el que em va introduir al grup, tinc una especial predilecció per *The well below the valley*, un dels meus discs de capçalera). L'esquema dels sis discs de Planxty és semblant: cançons tradicionals interpretades per les veus personals i emocionants d'Andy Irvine o Christy Moore, alguna balada original d'aquests dos músics i tandes de danses i aires més animats al voltant de la cornamusa de Liam O'Flynn.

Després de la seva separació definitiva, els quatre músics de Planxty han continuat presents -i ben presents- en l'escena musical irlandesa. Donal Lunny, després de figurar en els crèdits d'innombrables discs com a instrumentista o com a productor, va enregistrar el seu primer disc en solitari, *Donal Lunny*. Christy Moore va reiniciar la que seria una extensa discografia personal, primer amb cançons tradicionals i, més tard, amb peces d'autors actuals i amb instrumentació elèctrica, sempre amb temes compromesos i de forta càrrega social. Andy Irvine, a més de col·laborar en nombroses gravacions, enregistrarà un disc en solitari (*Rude awakening*) i, sobretot, arribà a fer realitat la seva vella idea de dedicar un disc a la música dels Balcans, on havia passat un any com a músic de carrer a finals dels anys seixanta, abans d'incorporar-se a Planxty: *Eastwind*, amb el reputat cornamusaire irlandès Davy Spillane, seria el resultat d'aquesta aportació; Andy Irvine és, actualment, un dels membres de Patrick Street, probablement el grup acústic irlandès que millor ha sabut recollir l'herència de Planxty.

Liam O'Flynn, per la seva part, va iniciar una fructífera col·laboració amb el compositor Shaun Davey, amb el qual ha enregistrarat tres obres per a orquestra, cors i solista, tres obres conceptuals considerades innovadores en el panorama folk irlandès i en les quals el so dels *uilleann pipes* de Liam O'Flynn és fonamental: *Brendan Voyage*, que narra el viatge cap a Amèrica del monjo irlandès Sant Brendan, al segle VI; *Granuaile*, que conta la història d'una mena de dona pirata del morro fort que va arribar a enfrontar-se amb la reina Isabel I; i, encara, *The Pilgrim*, que esbossa un imaginari viatge medieval per tots els països celtes, d'Irlanda a Galícia. Liam O'Flynn ha enregistrarat també un parell de discs en solitari (*The fine art of piping, Out the another side*), ha col·laborat amb compositors d'avantguarda de la talla de John Cage i el seu nom pot rastrejar-se en els crèdits d'algunes bandes sonores (*Pal*, de Pat O'Connor, per exemple) o en el disc *The Celts* d'Enya.

La presència de Liam O'Flynn en l'edició d'aquest any del Cornamusam representa un esdeveniment musical de primer ordre. no només perquè estem davant d'un virtuós de l'instrument, sinó perquè la seva figura encarna i sintetitza la millor música irlandesa dels últims vint-i-cinc anys, que equival a dir un dels patrimonis musicals més bells i fèrtils d'Europa.

Antoni Mayans

El Cornamusam: Un festival consolidat

Les tres edicions del Cornamusam celebrades fins ara havien mantingut un nivell rigorós en els seus plantejaments i una excel·lent qualitat en la seva oferta musical. Tanmateix, després d'haver-hi participat cornamuses catalanes, mallorquines, gallegues, gascones i piemonteses, al Cornamusam li quedava una assignatura pendent per a consolidar-se com un autèntic festival internacional: creuar l'Atlàntic i dur a Olot el so dels *uilleann pipes* d'Irlanda, un país on aquest instrument gaudeix d'una antiga i fèrtil tradició. La presència en aquesta quarta edició del Cornamusam de Liam O'Flynn, probablement el millor *piper* irlandès de la seva generació (la de Paddy Moloney de The Chieftains i Paddy Keane de la Bothy Band) i antic membre del llegendari grup Planxty, no podia ser, doncs, més encertada.

L'Associació de Cultura Popular de la Garrotxa "El Tiler" va crear el Cornamusam l'any 1992 amb la voluntat de fer-ne un punt de trobada dels sacaires catalans, vuit anys després de la recuperació del sac de gemecs a Catalunya i del tall amb la tradició musical del país que va suposar la seva extinció. El Cornamusam naixia en una conjuntura favorable a l'acceptació de les músiques tradicionals i s'afegia a altres trobades semblants que existien a Catalunya, com les dedicades als acordions diatònics (Arsèguel) i al flabiol (Arbúcies).

Des dels seus inicis, però, el Cornamusam -fent honor al seu nom, una gran trobada- va voler ser també un auditori obert als instruments de diferents nacionalitats pertanyents a la família de les cornamuses, que en mostrés la seva riquesa i la seva diversitat. Així, l'any 1992, vam tenir l'oportunitat d'escoltar l'extraordinària formació piemontesa La Ciapa Rusa -l'èxit de la qual va fer decidir l'Associació de Música a convidar-los una altra vegada l'any següent; el 1993 vam sorprendre'ns agradablement amb el Perlinpinpin Fòlc, un grup gascó poc conegut entre nosaltres; i finalment, l'any passat vam fer saltar els peus amb el ritme contagiós de les gaites gallegues de Cenpés.

Els concerts de la nit constitueixen segurament els moments estelars de cada edició del Cornamusam, però no són l'únic al·licient del Festival. El Cornamusam és, sobretot, un ambient: el que es crea amb la dotzena de sacs de gemecs sonant conjuntament a la cercavila, amb les tocases organitzades a la Plaça de l'Àngel o les més improvisades de can Xalegre, amb el ball que segueix al concert, o amb el toc d'inici des de la balconada de Sant Esteve. A aquestes manifestacions s'hi afegeix enguany un element teòric: una taula rodona sobre l'estat del sac de gemecs a Catalunya, amb la participació de sacaires i constructors d'aquest instrument.

A.M.

HA VINGUT UN INSPECTOR

de J. B. Priestley

Versió i Direcció de Jaume Melendres Actors: Ferran Madico, Teresa Sirvent, Montserrat Mundet, Francesc Pujol, Alex Rigola, Joan Raja, Cristina Peralta.

Escenografia, Il·luminació i Vestuari: Alba Cuñé, Marta Ricart, Pilar Trujillo.

Producció: Companyia la Dolce Vita

Teatre Principal d'Olot. 26 de maig de 1995.

J. B. Priestley és un dramaturg britànic, etiquetat de realista social, que a Olot no és del tot desconegut. Durant els anys 60, els grups de teatre aficionat de la ciutat i de fora, havien treballat -i no sé si posat en escena- diverses obres d'aquest autor, el qual, posteriorment, va quedar arraconat. Les circumstàncies polítiques del moment exigien un teatre més combatiu, i els GTI (Grups de Teatre Independent) preferien decantar-se pels Brechts i Ionescos. Darrerament sembla que Priestley torna a estar de moda. Fa un parell d'anys vàrem poder veure, en la programació de les Festes del Tura, la seva obra més coneguda «El Temps i els Conway» i la Royal National Theatre Company ja fa temps que fa temporada a Londres amb «An inspector calls», versió original anglesa de l'«Inspector».

La funció, a més, tenia l'interès afegit de veure el debut professional d'una actriu olotina de la darrera fornada: la Montserrat Mundet i penso que, ni l'obra ni l'actriu, varen defraudar el públic assistent.

El text és una filigrana que combina amb astúcia la intriga pròpia del gènere negre, la reflexió filosòfica sobre el temps i la crítica social i moral de la burgesia. Un inspector, arribava just quan la família Birling està celebrant la festa de prometatge de la seva filla Sheilla (Montserrat Mundet) amb un aristòcrata, per investigar el suïcidi d'una jove de la qual n'ensenya un retrat i que, encara que aparentment no té res a veure amb els presents, resultarà relacionada amb cada un d'ells i posarà en evidència les seves vides paral·leles i la doble moral dels personatges. Una genial pirueta final descobrirà que la fotografia de la noia que mostrava l'inspector per tal de reconèixer-la, no era la mateixa per a ningú.

La interpretació és correcta en general, encara que la violència i la desesperació dels personatges em va semblar més creïble en els dos fills Birling (Francesc Pujol i Montserrat Mundet), que en els altres actors, als quals pel meu gust se'ls nota un excessiu academicisme.

L'escenografia, un cercle de tul blanc, ajuda a realçar el misteri i suporta força bé l'adaptació a un escenari a la italiana, per més que, originàriament, va ser concebuda per «La Cuina de l'Institut del Teatre», amb un escenari semicentral.

El tractament del temps, de les pauses i dels ritmes, són perfectament ajustats i provoquen l'atenció i la tensió continuada de l'espectador.

Cal esperar la repetició d'iniciatives com aquesta d'en Jaume Melendres, recuperant autors i peces clàssiques més que conegudes, però tanmateix, ingenioses, que signifiquen un bon baptisme de foc per als nous actors.

Pep Fargas.

Que Déu em perdoni

de Jordi Borràs

Direcció: Xavier Mas

Actor: Jordi Borràs

Escenografia: Mas-Borràs

Vestuari: Anna Rodríguez

Música: Joan Asín

Teatre Principal Olot. 20 de Maig de 1995.

M'hauria agradat veure molt més públic al teatre, per aplaudir la presentació oficial d'aquest monòleg, de llarga gestació, d'en Jordi Borràs. De fet, el tarannà de l'autor i el director, disposats per a qualsevol aventura, ha fet que molta gent ja hagués vist total o parcialment l'obra abans de l'estrena, en ocasió del Maratolot en el Fòrum de Teatre o en el Cicle Monòlits, però crec que és important donar suport a les creacions de gent de casa, encara que no representin una novetat.

«Que Déu em perdoni» són dos monòlegs, un basat en la figura de Déu Pare i l'altre en la de Déu Fill, que com tothom qui conegui mínimament l'autor ja haurà suposat, destrossen de manera irònica i totalment iconoclasta el mite religiós.

Per jugar amb soltura amb els mites, i sobretot amb la seva historiografia, cal conèixer-los i, tanmateix, en Jordi Borràs i en Xavier Mas deuen ser uns alumnes aplicats a les classes d'«Història Sagrada» dels Hermanos. Treuen un bon partit dels detalls, certament teatrals en origen, -recordeu les estampetes i els gravats del llibre de l'assignatura- que aquells esforçats de bragueta llarga i pitet blanc repetien fins a l'avorriment.

La primera part, el monòleg del Pare convertit en director executiu d'una multinacional, prèvia operació de liposucció que l'ha deixat amb els ossos, és una mica desigual. Hi ha moments francament genials, com l'explicació que es dona al famós triangle sobre el cap, o la conversa telefònica amb Alà, però la poca mobilitat escènica del personatge i a vegades la urgència del gag, el fa fàcil en excés. La tendresa que traspua el còmic d'en Martin Morales, «El Dios», podria ser un bon referent per acabar de polir el personatge.

La segona part és molt més equilibrada, la corrupció ha arribat fins als constructors de creus i el corc ha permès que el crucificat s'escapi. El relat dels fets que l'han portat a la creu en substitució del veritable Crist - al qual tenen curant malalts i fent miracles a la Seguretat Social- és ingenios, coherent i francament divertit. La interpretació d'en Jordi Borràs, a qui el físic ajuda en la construcció del personatge, és ben ajustada i omple amb seguretat un escenari carregat d'escapes sense fi, un encert escenogràfic, que el connecta amb la primera part.

En fi, una peça per riure, en la línia de l'humor català més clàssic i de la qual esperem la continuació en la figura de l'Esperit Sant formant així una trilogia, que de segur que Déu la perdonarà i nosaltres la riurem.

Pep Fargas

1. La beca Fontanella

Ara que, arran de l'exposició " Símbols de Catalunya", que es pot veure aquest mes de juny a Olot, s'ha produït una petita controvèrsia sobre quin personatge representava millor la Garrotxa, Francesc de Verntallat o Joan Pere Fontanella, és molt recomanable la lectura de l'estudi sobre el jurista olotí presentat pels professors Joan A. Palos (Universitat de Barcelona) i Ramon Ragués (Universitat Pompeu Fabra), elaborat gràcies a la beca especial que els va concedir l'Ajuntament d'Olot l'any 1992, amb motiu dels tres-cents cinquantes aniversari del nomenament de Joan Pere Fontanella com a conseller en cap de la ciutat de Barcelona. Un exemplar del treball pot consultar-se a l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot.

època dels juristes: Joan Pere Fontanella (1575-1649) és el resultat de la col·laboració d'un historiad

*ador (Joan A. Palos ha publicat recentment Catalunya a l'imperi dels Àustries) i un jurista. Segons els autors, aquesta era probablement la millor solució per emprendre l'estudi d'un país i d'una època en què el dret constituïa el principal distintiu de la identitat catalana i els advocats, un cos professional sòlid i poderós la influència social del qual havia anat substituint la que en temps enrera havien exercit els mercaders. I és que aquesta importància que Palos i Ragués atorguen a la judicialització de la vida pública catalana d'aquests anys plana sobre el treball, subtítulat significativament "Cultura jurídica i imaginari polític a la Catalunya del segle XVII". En un pròleg que és un model de síntesi, els autors enumeren les diverses línies d'investigació que permetia la biografia de Joan Pere Fontanella. En primer lloc, l'anàlisi de la seva obra jurídica, conformada pels dos gran tractats que son els *Pactis* i les *Decisiones*, que constitueixen un dels punts culminants del dret civil català; en segon lloc, l'estudi del treball quotidià dels advocats, que és possible gràcies a l'elevat nombre d'alegacions escrites de mà de Fontanella que es conserven en diverses biblioteques i arxius catalans; i, en tercer lloc, l'anàlisi del per què la pràctica del dret havia esdevingut una de les eines més ràpides de promoció social i un eficaç instrument d'influència pública a la Catalunya de les darreries del segle XVI, com ho demostra l'itinerari pel qual un fill d'un paire d'Olot arribava a ser ciutadà*

honrat de Barcelona i pare dels vescomte de Fontanella.

Sense renunciar del tot a cap d'aquestes opcions, els autors han escrit el treball des de la convicció que la trajectòria personal de Joan Pere Fontanella reflecteix, per sobre de qualsevol altra consideració, l'existència d'un veritable abisme mental entre amplis sectors de les èlites catalanes i els governants de la monarquia que treballaven a la Cort. Un abisme alimentat per interpretacions radicalment oposades del dret i la tradició política que, en iniciar-se la dècada de 1640, abocaria a la ruptura institucional.

Aquesta línia de treball obliga els autors a dedicar dos extensos capítols a l'estudi de les professions legals i la maquinària judicial, així com la tradició jurídica i el pensament polític de l'època. Però els lectors interessats en la biografia personal de

Fontanella i la seva relació amb Olot hi trobaran també aportacions importants. Pel que fa al primer aspecte, assistim a l'itinerari d'un jove advocat intentant obrir-se pas en l'entrellat institucional de la Barcelona dels inicis del XVII fins arribar a l'administració reial, passant per l'assessoria de la Diputació, els encàrrecs de les corporacions eclesiàstiques, la seva amistat amb l'eminent jurista Jaume Càncer, etc. Quant a la relació amb la seva vila natal, Fontanella formava part -com és sabut- de l'equip de juristes que el Consell de la Universitat (Ajuntament) d'Olot tenia a Barcelona per a defensar els seus interessos. La vinculació del millor advocat de Catalunya amb els cònsols olotins va ser llarga (1596-1640) i, en paraules dels autors, passà moments profitosos i altres turbulents. Fontanella va tenir un paper destacat i beneficiós per a la vila en el plet que mantenia la Universitat amb l'abat de Ripoll, Francesc de Ponts (1597-1611), sobre una sèrie de qüestions relatives al paper dels agents senyorials a Olot i a la percepció d'antics drets inherents a l'autoritat de l'abat, i intervingué en la redacció dels estatuts de la Unió (1617) encarregada d'empaitar els bandolers que actuaven a les rodalies d'Olot. En canvi, fou criticat per la Universitat per la seva actitud favorable a pagar el quint (1625), contràriament a l'opinió del municipi.

L'estudi conté uns apèndixs finals que inclouen l'arbre genealògic de la família Fontanella, una relació de les causes en què va intervenir com a advocat Joan Pere Fontanella, i les sentències de l'Audiència sobre el plet de jurista contra l'abat de Besalú pel control de la notaria de la vila.

2. Beca de ciències socials i humanes 1995

Continuem amb més beques. L'Ajuntament d'Olot, a través de l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot i el Museu Comarcal de la Garrotxa, convoca una nova edició de la Beca de Ciències Socials i Humanes, dotada amb 500.000 pessetes, amb l'objectiu de fomentar la recerca en el camp de les ciències socials i humanes en l'àmbit de la comarca de la Garrotxa. El Jurat està format per Margarida Casacuberta, professora de Literatura de la Universitat de Girona; Miquel Casademont, arxiver en cap de la Universitat de Girona; Ernest Lluch, rector de la Universidad Menéndez y Pelayo; Joan Nogué, professor de Geografia de la Universitat de Girona; i Josep Ramoneda, director del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

Els candidats hauran de trametre a la Secretaria de la Beca, abans del 30 de setembre, les dades personals i el "currículum vitae" del sol·licitant i un projecte de treball (d'un mínim de cinc folis i un màxim de deu) on es presentin els objectius que es volen assolir, les fonts, la bibliografia i la metodologia que s'utilitzaran. El veredict del Jurat es farà públic el mes de novembre d'enguany.

Aquesta és la segona convocatòria de la Beca des que l'Arxiu Històric Comarcal i el Museu Comarcal en van assumir la gestió. L'any passat s'hi van presentar onze treballs, la qualitat dels quals va ser expressament congnada en l'acta del Jurat.

Els interessats en concórrer a aquesta Beca poden sol·licitar-ne les bases o més informació a l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot (Carrer Antoni Llopis, 5; tel. 27 91 31).

3 Novetats bibliogràfiques

Després de l'allau de publicacions locals del mes d'abril, coincidint amb la diada de Sant Jordi, el ritme de novetats bibliogràfiques d'autors o temàtica locals es normalitza. Aquests són els llibres i opuscles que ja es poden consultar a l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot:

BUSQUET, Jaume, *Com un saxo sedós: poemes*/ de Jaume Busquet i Paredes. -- Girona: a cura de Patrick Gifreu, Enric Prat i Pep Vila, 1995. -- 12 p.

"Tant me fa dels lectors si et tinc a tu, i a mi, i els meus versos a punt com un saxo sedós".

Recull de poemes d'aquest filòleg gironí (1956) resident actualment a Olot. Conformen el número 21 de la revista *Senhal*.

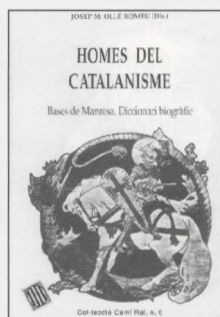
Els cent i un plats... de la "fonda". -- Olot: Centre de Dia en Salut Mental de la Garrotxa, 1995. 234 pp.

Recull de receptes elaborades pels membres del Taller de Cuina del Centre de Dia en Salut Mental de la Garrotxa.

Goigs de la vall del Turonell. -- Olot: Penya Gats de Sant Miquel, 1995. -- 8 f.

Carpeta que recull l'edició facsímil de vuit goigs que es cantaven en aquesta vall situada en la parròquia de Begudà.

OLLÉ, Josep M. (dir.), *Homes del catalanisme. Bases de Manresa. Diccionari biogràfic*/ Josep

M. Ollé (dir.). -- Barcelona: Rafael Dalmau, 1995. -- 285 pp.

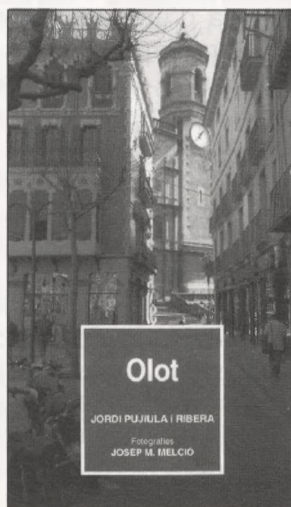
Diccionari biogràfic dels delegats a l'Assemblea de Manresa de l'any 1892. Conté notes sobre Josep M. Basil, Josep Esquena, Francesc Monsalvatje, Josep Saderra i Joaquim Vayreda, delegats per la comarca d'Olot, i Pau Casabona, Ramon Ferrussola i Josep Traver, delegats per la comarca de Besalú

Plen air: Josep Masdevall: Narcís Gironell. -- Olot: Museu Comarcal de la Garrotxa, 1995. -- 20 p.

Catàleg de l'exposició dels dos guanyadors *ex aequo* de la Beca d'Arts Plàstiques convocada per l'Ajuntament d'Olot l'any 1992, que es va poder veure durant el mes de maig a la Sala Oberta del Museu Comarcal de la Garrotxa.

PUJIULA, Jordi. -- *Olot*/ Jordi Pujiula i Ribera. -- Olot: Llibres de Batet, 1995. -- 76 p.

Guia de la ciutat que permet conèixer en curtes passejades els edificis i altres elements

arquitectònics del casc antic d'Olot i de la resta de barris de la ciutat formats posteriorment, així com l'entorn natural de la vila.

TORRENT, Llorenç. *Viaranys del destí*/ Llorenç Torrent. -- Ripoll: Centre d'Estudis del Ripollès, 1995. -- 255 pp.

Primera narració publicada de l'autor (Tortellà,

1918), recreació novel·lada de la vida d'una dona nascuda al Ripollès que l'autor va conèixer i que va retrobant en diferents moments de la seva vida.

Trenquem el cuc! text Esther Carreras. -- Olot: Ràdio Olot, 1995, 19 p.

Opuscle editat amb motiu del sisè aniversari del programa de Ràdio Olot *Trenquem el cuc*, dirigit per Josep Guix, punt de referència del món rural gironí.

Pel que fa a l'apartat d'articles que fan referència a la història local publicats en revistes forànies, cal ressenyar:

CANAL, Jordi, "El carlisme català davant la qüestió social a les portes del segle XX", *L'Avenç*, núm. 192, maig 1995, p. 22-27.

Introducció als canvis finiseculars del paternalisme carlí que obren camí cap al sindicalisme Lliure. Article inclòs dins el dossier "Els sindicats del crim: Pistolerisme a Barcelona, 1917-1923".

QUADRE DE GUANYADORS DE LA BECA DE CIÈNCIES SOCIALS I HUMANES

1988. El carlisme al Nord-est de la Muntanya catalana (1868-1939)*

Jordi Canal

1989. Aprofitament dels recursos lítics dels primers pobladors de la Garrotxa

Xavier Terrades

1990. La neolitització de la vall del Llierca*

Àngel Bosch

1991. El pare Antoni Soler (1729-1783) i la música de la seva època*

Paulino Capdepón

1992. L'època antiga a la mitja i alta vall del Fluvià. Un buit historiogràfic a omplir.

Cesc Busquets, Montse Freixa i Eudald Vilas

1993. (No convocada).

1994. La reconstrucció de la vila d'Olot després dels terratrèmols (1427-1433)

Xavier Puigvert

* Dels treballs assenyalats amb un asterisc hi ha un exemplar dipositat a l'AHC d'Olot.

Arquitectura rural

CURÓS I VILA, Joan. *Arquitectura rural de la Garrotxa: estudi estructural* / Joan Curós i Vila. -- Girona: Diputació de Girona, Col·legi d'Aparalledors i Arquitectes Tècnics de Girona i Universitat de Girona. Escola Politècnica Superior, 1994. -- 151 p.

Val a dir d'entrada que el fet mateix d'haver-se publicat un llibre sobre l'arquitectura rural d'aquesta comarca és molt important, sobretot, perquè posa al descobert la feina que en aquest terreny encara queda per fer. M'atreveixo a aventurar que la major part de la població, incloent els professionals de l'arquitectura, no és conscient dels valors arquitectònics que encara ens queden, no només en el sentit del patrimoni real, físic, sinó en el de la conservació d'un cosmos rural que abasta una manera de pensar i de construir el sentit de la vida. El llibre d'en Joan Curós és desigual, més per l'edició que no pas pel guió i l'estructura, tot i que, probablement per problemes d'espai i de temps, és clar, ha hagut de deixar fora, aspectes constructius tan importants com les llars de foc, les escales, les corts, les cisternes, els molins, etc., a més dels oficis vinculats a la construcció amb els detalls concrets de fabricació de materials, estris i artefactes.

Ramon Clavellina

Parcs i jardins

Olot, *parcs i espais públics*. -- Olot: Ajuntament d'Olot, 1995. -- 32 p.

La publicació d'aquest petit i elegant opuscle és una frivolidat. No cal fer gala de la nostra abundosa massa forestal, ni dels pradells d'herba natural, etc. Salta a la vista la verdor de la Comarca. El que ja és força més discutible, si més no, perquè l'Ajuntament d'Olot no s'ha pas caracteritzat precisament, ni pel bon gust, ni per

excel·lir en la planificació ni en el manteniment de parcs i jardins, és presentar-ho ara com una gran obra de partit.

Els més destacables hi eren de fa cent anys, els altres millor que no hi fossin.

El parc de les Mores, els Prats de la mandra, el Parc Vell i el Parc Nou són exemples de diferents maneres d'intervenir i de crear paisatge. Posar aquests exemples al costat del Parc dels Ocells, el Parc Bisaroques, la Plaça del mig, la Plaça dels Gegants, la Plaça Palau, la Plaça de Sant Miquel i tants altres monuments a la deixadesa i al mal gust, no deixa de ser un malfet a l'envejable manera de fer de principis de segle.

Guia d'Olot

PUJJIULA, Jordi. *Olot* / Jordi Pujiula. -- Olot: Llibres de Batet, 1995. -- 60 p. -- (Guies del Llibres de Batet; 3).

El dissabte 3 de juny es va fer l'acte de presentació de la guia d'Olot, la quarta de la col·lecció que l'editora Llibres de Batet ha publicat sobre diversos temes relacionats amb la nostra comarca. L'acte va tenir lloc a la llibreria Drac i el parlament central va anar a càrrec d'en Kim Domene. La sala era plena de gom a gom. En Kim, després de ressaltar la qualitat d'aquesta obra, va dedicar bona part del seu temps a glossar la seva pròpia guia personal que, en realitat, era una contraguia. Amb clau d'humor, però posant sempre el dit a la llaga, va fer passar una estona molt divertida a tots els assistents. El seu discurs tenia un fort component de crítica envers l'excessiva immobilitat que Olot suporta sota uns ajuntaments massa conservadors i prepotents.

Domènec Moli

LLIBRES DE BATET

SHAKESPEARE I COMPANYIA

LLIBRERIA

Passeig de Barcelona, 1 - 17800 OLOT - Tel. i Fax. 26 71 56

juny 2-17

■ Intercultural '95

31 de maig. Conferència: "Reptes ètics i socials de l'emigració africana a Catalunya" per Edmundo Sepa.

Saló sessions ajuntament. 20 h.

2 de juny. Projectió de la pel·lícula "A través de los olivos" d'Abbas

Kiarostami (Iran, 1994)
Teatre Principal. 22' 30 h.

8 de juny. Conferència: "La incidència de la immigració actual en la demografia catalana" per Anna Cabré (demògrafa)
Orfeó Popular. 22 h.

9 de juny. Conferència: "La immigració a Catalunya", per Xavier Olivé.

Saló de Descans. 20 h.

15 de juny. Conferència: "L'Islam" per Imad Leiti.
Saló de Descans. 20h.

9

■ 266 Concert de l'Associació de Música: **Vox Populi** (Música tradicional)
Lloc: Claustres de l'Hospici
Hora: 10 nit

10

■ Teatre: "Des de la trona" per la companyia Trono Villegas (21 actors en escena)

Lloc: Teatre Principal
Hora: 10 nit.

15

■ Concert: **Patutxitxi.**
Lloc: Cafè Central

16

■ Concert: **Free Stryts.**
Lloc: Cafè Central
Hora: 11 nit

■ Cine-club: Projectió de la pel·lícula **Vivir!** (Hong-Kong, 1994) de Zhang Yimou

Lloc: Teatre Principal
Hora: 2/4 d'11 de la nit.

■ Inauguració de l'exposició "D'Olot a Catalunya, cent anys de l'Assemblea de la Unió Catalanista."

Lloc: Sala Oberta.

17

■ Música en viu: **Bekai**

Lloc: Cafè Central
Hora: 2/4 d'11 nit

■ Conferència: "Els Fontanella, en un moment crucial de la Història de Catalunya", per Quim Albareda.

Hora 8 vespre.

Lloc: Sala Oberta.

30

■ Cine-club: **Caro Diario** de Nanni Moretti (Itàlia, 1994)

Lloc: Teatre Principal.
Hora: 10 nit.

■ Conferència: "La Unió Catalanista i l'Assemblea d'Olot".

Lloc: Ajuntament.

Hora 8 vespre.

■ Concert: **Luky Guri.**

Lloc: Central.

Hora: 11 nit

juliol

1

■ Sessions de treball:

"Com avançar cap a la sobinaria" (Magda Oranich, J.M. Terricabras, Heribert Barrera)

Lloc: Saló de descans

Hora: 10 a 2 matí

7-8

■ **IV Festival internacional de la Cornamusa** divendres

A les 11 de la nit: Tocado d'inici des del balcó dels espants: **Francesc Sans** 2/4 de 12 a Can Xalegre
Tocades:

Músics de Safeu Slainte

dissabte

A 2/4 de 12 del matí, a la

Casa Trincheria
Taula rodona: "La situació actual del sacs de gemecs", amb Jordi Aixalà, Simó Busquets, Xavier Orriols, Francesc Sans i Xeremiers de Calatrava.

A les 6 de la tarda, des del Teatre Principal **Cercavila** pels carrers de la ciutat **Bufalodre** (Valls)

La Saramandussa (Baix Camp-Montsià)

Cobla de Quartans de la Vilanova (Garraf)

Cobla Manxaire (Sabadell)

Músics de Safeu (Badalona)

Traüt de Tarí (Cambrils)

Maties Mazarico (Catalunya Nord)

Xeremiers de Sa Calatrava (Mallorca)

A 2/4 de 7 de la tarda després de la cercavila, a la plaça de l'Àngel,

Tocades amb els grups principals a la cercavila.

A 2/4 d'11 de la nit, al pati de l'Hopici (Museu Comarcal) **concert** amb

Xeremiers de Sa Calatrava (Mallorca)

Liam O'flynn (Irlanda)

Després del concert, al mateix pati de l'Hospici, Ball amb **Els Cosins del Sac (Vilafranca del Penedès)**

■ Inici de la programació de la Cua del Drac.

DRAC

LLIBRES · JOCS

Passeig d'En Blay, 61 - 17800 Olot - Tel./Fax. 26 10 30

HOMENATGE A MAROTTI

PERE PONS

Amb la col.laboració de:

 RÀDIO CLOT
98.1 FM

SOM LÍDERS D'AUDIÈNCIA
